

«به نام خداوند شعر و سخن»

مجموعه تست علوم و فنون ادبی

تست های پایه دهم.....	۲
درس اول : مبانی تحلیل متن.....	۲
درس دوم : سازه ها و عوامل تاثیر گذار در شعر فارسی	۸
درس پنجم : هماهنگی باره های کلام.....	۱۲
درس هشتم : وزن شعر فارسی	۱۹
درس یازدهم : قافیه	۲۵
تست های پایه یازدهم	۳۵
درس دوم : پایه های آوایی.....	۳۵
درس پنجم : پایه های آوایی همسان (۱).....	۳۸
درس هشتم : پایه های آوایی همسان (۲).....	۴۵
درس یازدهم : پایه های آوایی همسان دو لختی	۵۳
تست های پایه دوازدهم.....	۶۳
درس دوم : پایه های آوایی ناهمسان	۶۳
درس پنجم : اختیارات شاعری (زبانی).....	۷۱
درس هشتم : اختیارات شاعری (وزنی).....	۸۰
درس یازدهم : وزن شعر نیمایی	۸۸
پاسخنامه تست های پایه دهم.....	۱۰۲
پاسخنامه تست های پایه یازدهم	۱۱۸
پاسخنامه تست های پایه دوازدهم	۱۳۹

تست های پایه دهم

درس اول : مبانی تحلیل متن

۱- کدام یک نمیتواند یک نوع نتیجه گیری برای یک داستان یا یک شعر باشد ؟

(۱) شاعر برای بیان آن، از ظرف داستانی بهره گرفته است.

(۲) شعر، ظاهری ساده، محسوس و عینی دارد اما نتیجه گیری پایانی، مفهومی ذهنی و معنوی است.

(۳) این شعر را در رده ادبیات تعلیمی میتوان جای داد.

(۴) شاعر برای بیان شعر از قالب قصیده استفاده کرده است.

۲- کدام یک از موارد زیر در مرحله کالبد شکافی زبانی اتفاق نمی افتد؟

(۱) طرز قرار گرفتن قافیه در قالب غزل (۲) کاربرد شبکه معنایی

(۳) کاربرد های تاریخی دستور (۴) ترکیب سازی

۳- کدام یک از موارد زیر از نکات زبانی شعر نمی باشد ؟

(۱) ترکیب سازی (۲) کاربردهای تاریخی دستور (۳) قرار گرفتن قافیه در پایان هر دو مصراع (۴) وجود واژگان کهن

۴- برای درک ارتباط طولی و عدم اختلال در فهم محتوایی لازم است چه کاری انجام دهیم؟

(۱) پیش خوانی (۲) تمام اثر یکباره و بی گسست خوانده شود (۳) شعر با لحن خودش خوانده شود (۴) شناسایی نکات برجسته

۵- کدام یک از موارد شناسایی و استخراج نکات فکری نمی باشد ؟

(۱) مقایسه کردن (۲) تحلیل کردن (۳) ترکیب سازی کردن (۴) ارزش بخشیدن

۶- کاربرد شبکه معنایی و کوتاه و بلند جملات؛ هر یک جزء کدام گام از تحلیل یک متن است؟

(۱) زبانی و ادبی (۲) ادبی و زبانی (۳) فکری و ادبی (۴) فکری و زبانی

۷- نگاه کلی به متن پیش از خوانش به چه منظور نمی باشد ؟

(۱) برای کشف لحن و آهنگ

(۲) شناسایی لحن مناسب با حال و هوای محتوای اثر، خواندن اتفاق می افتد

(۳) شناسایی و استخراج نکات زبانی

(۴) درک ارتباط طولی و فهم محتوایی دچار اختلال نشود

۸- کدام یک از موارد زیر از شناسایی و استخراج نکات زبانی نمی باشد ؟

(۱) وجود واژگان کهن

(۲) کاربردهای تاریخی دستور

(۳) بیشتر واژگان شعر، ساختمان ساده دارند

(۴) با توجه به، حکمت و معرفتی که در شعر نهفته است و شاعر برای بیان آن، از ظرف داستانی بهره گرفته است

۹- چند مورد از موارد زیر از شناسایی و استخراج نکات زبانی می باشد ؟

الف) جدانویسی نشانه منفی ساز فعل

ب) کوتاه و بلند بودن جملات

ج) داشتن مفهوم ذهنی و معنوی

د) کاربردهای تاریخی دستور

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

۱۰- کدام یک درباره خوانش متن صحیح نیست؟

(۱) شناسایی لحن مناسب با حال و هوای محتوای اثر

(۲) بررسی کردن و استخراج نکات مهم

(۳) نخستین گام مؤثر در رویارویی با متون است

(۴) الزم است تمام اثر، یکباره و بیگسست، خوانده شود

۱۱- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

(۱) مالک ملک وجود حاکم رد و قبول / هر چه کند جور نیست و تو بنالی جفاست

(۲) در دایره قسمت ما نقطه تسلیمیم / لطف آنچه تو اندیشی حکم آنچه تو فرمایی

(۳) من گردن تسلیم به شمشیر سپردم / از دوست کجا روی بپیچم به قفایی؟

(۴) کرد تسلیم به من مسند بی تابی را / هر سپندی که درین انجمن از جا برخاست

۱۲- در کدام بیت ساختار دستوری تاریخی یافت نمی شود؟

(۱) همه موبدان پیش او بر، رده / ز اسپهبدان پیش او صف زده

(۲) بندی همی رستم زال را / خداوند شمشیر و گویال را

(۳) چو او از کمان تیر بگشاد و شست / تن رستم و رخس جنگی بخت

(۴) چو او دست بردی به سوی کمان / نرستی کس از تیر او بی گمان

۱۳- در کدام گزینه واژه‌ای کاملاً مهجور و متروک دیده نمی‌شود؟

(۱) سر جاودان را بکندم ز تن / ستودان ندیدند و گور و کفن

(۲) وزان پس که شد سوی هاماوران / ببستند پایش به بند گران

(۳) به کریاس گفت ای سرای امید / خنک روز، کاندر تو بد جمشید

(۴) به دیگر، پشوتن گو نیک‌مرد / چشیده ز گیتی بسی سرد و گرم

۱۴- کدام ابیات با رباعی زیر قرابت مفهومی دارد؟

خیام اگر ز باده مستی خوش باش / با ماهرخی اگر نشستی خوش باش

چون عاقبت کار جهان نیستی است / انگار که نیستی چو هستی خوش باش

الف) هر آن گه که خوری می خوش آن گه است / خاصه چو گل و یاسمن دمید

ب) بنشینیم همه عاشق و معشوق به هم / نه ملامتگر ما را و نه نظاره رقیب

ج) بیار باده، که ما را به هیچ حال امشب / برون نمی‌رود آن صورت از خیال امشب

د) می نوش و گلی بچین که تا درنگری / گل خاک شده‌ست و سبزه خاشاک شده‌ست

ه) و آن روز، که چشم تر کنی، ای درویش / در رحمت او نگر، نه در کرده خویش

(۱) الف - ب (۲) ب - د (۳) ج - ه (۴) الف - د

۱۵- مفهوم فکری کدام گزینه در مقابل آن به درستی ذکر نشده است؟

(۱) ترک هواست کشتی دریای معرفت / عارف به ذات شو نه به دلق قلندری (مذمت ظاهرینی)

(۲) به زیر دلق ملمع کمندها دارند / درازدستی این کوتاه‌آستینان بین (انتقاد از ریاکاری صوفیه)

(۳) گفתי که از فراق چه رنجت همی‌رسد / آری قیاس ما ز دل خویش کرده‌ای (گله از بی‌وفایی و بی‌توجهی معشوق)

(۴) مرغ باغ ملکوتیم نیم از عالم خاک / دو سه روزی قفسی ساخته‌اند از بدنم (آسمانی بودن ذات بشر)

۱۶- درباره بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

«مسافران همه از خاک خیمه برچینند / که خوانده قافله خیام را به چاووشی»

(۱) بیت دارای آرایه‌های مجاز و کنایه است (۲) هر مصراع یک جمله مستقل است

(۳) بیت اشاره به مرگ دارد (۴) در بیت دستور تاریخی دیده می‌شود

۱۷- در کدام بیت کاربرد فعل مجهول به شیوه کهن دیده نمی‌شود؟

(۱) نه بر بی‌گنه کشته آمد فرود / نوشته چنین بود بود آنج بود

(۲) به چشم آمدش هوم با آن کمند / نوان بر لب آب بر مستمند

(۳) طفل کین قصه گفته آمد راست / پای بگشاد و از زمین برخاست

(۴) چو دختر کشته آمد دایه برجست / امان خواست و میان خاک بنشست

۱۸- کدام گزینه درباره‌ی رباعی زیر صحیح نیست؟

«واجب نبود به کس بر، افضال و کرم / واجب باشد هر آینه شکر نعم

تقصیر نکرد خواجه در ناواجب / من در واجب چگونه تقصیر کنم؟»

(۱) ابیات فوق به مضامین دینی اشاره دارند. (۲) ویژگی زبانی کهن در ابیات زیر به چشم می‌خورد.

(۳) از لحاظ صنایع ادبی در حیطه‌ی بدیع غنی است. (۴) از واژگان عربی نسبتاً ساده استفاده شده است.

۱۹- کدام ابیات به ارزش بخشی عشق اشاره ندارند؟

(الف) گو خاک تیره زر کن و سنگ سیاه سیم / آن کس که یافت آگهی از کیمیای عشق

(ب) شد آب تلخ گوهر شهوار در صدف / از خود تو هم سفر کن، شاید گهر شوی

(ج) بدم بی‌عشق گمراهی، در آمد عشق ناگاهی / بدم کوهی، شدم کاهی برای اسب سلطان را

(د) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی / تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی

(ه) مس ملکوت زر از آن گشت که وقف کف اوست / کیمیایی که ز فتح و ظفر آمیخته‌اند

(۱) ب - ج (۲) ب - ه (۳) الف - ج (۴) الف - ه

۲۰- کدام گزینه درباره ابیات زیر نادرست است؟

هر که می‌خواهد که از سنجیده‌گفتاران شود / بر زبان بند گرانی از تأمل بایدهش

صبر بر جور فلک کن تا بر آیی روسفید / دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدهش

قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن / از کنار ابر تا دریا تنزل بایدهش

(۱) ابیات تعلیمی‌اند (۲) دارای دستور تاریخی (۳) استفاده از مثل و تشبیه (۴) استفاده از تضاد و تشخیص

۲۱- مفهوم کدام بیت با قطعه زیر نزدیک تر است؟

«آب را گل نکنیم / در فرودست انگار کفتری می خورد آب / یا که در بیشه ای دور سیره ای پر می شوید / یا در آبادی کوزه ای پر می گردد / آب را گل نکنیم / شاید این آبروان / می رود پای سپیدار تا فرو شوید اندوه دلی / دست درویشی شاید نان خشکیده فروبرده در آب»

(۱) به ته بار گرانسنگ امانت رفتند / کوه در تاب ز تاب کمر مردان است

(۲) چون کند معشوق من در نوبهار / مشک بوی خویش بر عالم نثار

(۳) ز گوش پنبه برون آر و داد خلق بده / و گر تو می ندهی داد روز دادی هست

(۴) حرف مردم ز بد و نیک نیارم به زبان / جای رحم است بر آن خصم که غماز من است

۲۲- کدام بیت با «صبر کن بر جور فلک تا بر آیی رو سفید / دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش» قرابت معنایی دارد؟

(۱) مرا ز صبر و تحمل نبود چاره ولیک / پس از صبوری بنیاد صبر ویرانی بود

(۲) خار اگر خار بود در وصل گلش هست بکام / جای دارد که تحمل کند از این خواری

(۳) با عمر ساختیم ز دل مردگی رهی / ماتم رسیده را ز تحمل گریز نیست

(۴) در بلای هجر او طغرل تحمل پیشه کن / رحم نبود هیچ خوبی آن جفا تخمیر را

۲۳- مفهوم کدام بیت با بیت زیر قرابت معنایی دارد؟

«هر که می خواهد از سنجیده گفتاران شود / بر زبان بند گرانی از تامل بایدش»

(۱) هر که زد مهر خموشی بر لب چون و چرا / گرچه مور است در این دایره خاتم با اوست

(۲) از لبش جای سخن عقد گهر می ریزد / هر که صائب چون صدف پاک دهان افتاده است

(۳) معانی بس عزیز است و رقیق است / تفکر کن بیشتر چون دقیق است

(۴) هر چه کوه نظرانند بر ایشان پیمای / که حریفان ز مل و من ز تامل مستم

۲۴- کدام بیت با بیت زیر تضاد معنایی دارد؟

«خرده ای از مال دنیا در بساط هر که هست / جبهه وا کرده ای پیوسته چون گل بایدش»

(۱) هر که صائب نکشد در دل خود آتش حرص / گرچه در باغ بهشت است جهنم با اوست

(۲) می گذارد آستین بر دیده خون بار من / دیده هر کس بر آن گلگون قبا افتاده است

(۳) داغی از سینه عشاق گدایی کردیم / چون نخواهیم چراغی، گذر مردان است

(۴) یک نظر قانع مشو زین سقف نور / بارها بنگر ببین هلمن فُطور

۲۵- مفهوم کدام بیت با ابیات زیر یکسان است؟

«نهنگی بچه خود را چه خوش گفت/ به دین ما حرام آمد کرانه»

«به موج آویز و از ساحل پرهیز/ همه دریاست ما راشیانه»

۱) پوشیدن چشم از هردو جهان سود نبخشد/ مادام که دل در بر سالک نگران است

۲) بوسه بده و کنار بر تست حرام/ نشنودستی درو غزن باشد شام

۳) چگونه پای به دامن کشند حق طلبان؟/ که نقش پای درین رهگذار در گرد است

۴) سیل هیئات است که در آغوش پل لنگر کند/ عمر سیل لالابالی قامت خم چون پلی است

۲۶- مفهوم کدام بیت با بیت «به موج آویز و از ساحل پرهیز/ همه دریاست ما را آشیانه» تناسب معنایی ندارد؟

۱) نبینی که ابر سیه برشتاب/ بپوشاند آیینۀ آفتاب

۲) مگر وقت فرصت که چون وقت یافت/ سکون برنتابد بیاید شتافت

۳) پای رفتار هست، خیز و بیوی/ دست گرد جهان بر آر و بجوی

۴) روز بگذشت، ز خواب سحری بگذر/ کاروان رفت، رهی گیر و برو، منشین

۲۷- کدام بیت با بیت «قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن/ از کنار ابر تا دریا تنزل بایدهش» معنایی مقابل دارد؟

۱) منزلت خواهی مداراکن که در فواره آب/ اوج دارد آنقدر کز خود تنزل می کند

۲) غباری که دل اوج پرواز اوست/ به گردون رسد گر تنزل کند

۳) اگر این است عیش خاکساری/ از پستی هم تنزل می توان کرد

۴) امید ارتقا می داشت ناگه در تنزل شد/ هوای آسمانش بود ناگه بر زمین آم

۲۸- کدام بیت ارتباط معنایی نزدیک تری با «هرکه زین گلشن لپی خندان تر از گل بایدهش/ خاطری فارغ ز عالم چون توکل بایدهش» دارد؟

۱) لایق سودای آن جان و جهان/ از جهان آسوده ای باید چو من

۲) آسوده زی که اهل فنا پیش از انتقام/ از وضع خویش خاک به چشم عدو کنند

۳) چنان باش فارغ ز بار تعلق/ که بر دوش اگر سر نباشد نباشد

۴) بیدل مخواه آزار دل از طاقت راحت غسل/ ای پا به دوش آبله بر خار می تازی چرا

۲۹- مفهوم کدام بیت با بیت «رونق باغ می رسد چشم و چراغ می رسد/ غم به کناره می رود، مه به کنار می رسد» یکسان است؟

(۱) غم انتظار تو برده‌ام به ره خیال تو مرده‌ام/ قدمی به پرسش من گشا نفسی چو جان به بدن درآ

(۲) خلق عالم گر شوند اغیار و خصم/ نیست غم، گر یار باشد یار ما

(۳) صبح امید مرا به تاختن هجر/ برده و در تنگنای شام شکسته

(۴) ای دل به سرد مهری دوران صبور باش/ کز پی رسد بهار چو پاییز بگذرد

۳۰- چه تعداد از مفاهیم معین شده در مقابل ابیات زیر صحیح است؟

(۱) ای که آسوده نشینی لب ساحل بر خیز/ که ترا کار بگرداب و نهنگ است هنوز (عدم کاهلی)

(۲) آنها که خاک راه تو را توتیا کنند/ بی پرده گر به دیده درآیی چه هاکنند (تواضع)

(۳) گر رعیت و گر سپاه وی اند/ همه آسوده در پناه وی اند (نوع دوستی)

(۴) آن لاشه جست از آخور سنگین هندوان/ در مرغزار سنبل آهوی چین گریخت (دلدادگی)

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

درس دوم : سازه ها و عوامل تاثیر گذار در شعر فارسی

۳۱- و هر دو برای برانگیختن حس و حال عاطفی به کار می‌روند.

(۱) شعر و موسیقی (۲) وزن و احساس (۳) عاطفه و احساس (۴) وزن و ادراک

۳۲- شاعر برای انتقال عاطفه خود به دیگران از چه چیزی کمک میگیرد؟

(۱) وزن (۲) حس (۳) زبان (۴) شعر

۳۳- و به انتقال بهتر احساس و عاطفه کمک میکند؟

(۱) وزن و حس (۲) شعر و عاطفه (۳) وزن و آهنگ (۴) درک و عاطفه

۳۴- پس از عاطفه مهم ترین و موثرترین عامل چه چیزی است؟

(۱) وزن (۲) حس (۳) موسیقی (۴) زبان

۳۵- علت اینکه انسان شعر را بیشتر از نثر می‌خواند چیست؟

(۱) وزن و موسیقی شعر (۲) خوش آهنگ بودن شعر

(۳) راحت تر بودن شعر (۴) شوق به زمزمه و آوازخوانی

۳۶- چه چیزی در شعر جنبه تزئینی ندارد بلکه جزء طبیعت آن است ؟

(۱) وزن. (۲) آهنگ (۳) حس (۴) ترتیب

۳۷- از چه چیزی از احساس نظم حاصل میشود؟

(۱) وزن (۲) آهنگ. (۳) حس. (۴) کلام

۳۸- وسیله ادراک وزن چه چیزی است ؟

(۱) آهنگ (۲) ترتیب. (۳) حواس ما. (۴) توجه

۳۹- اساسی ترین عامل پیدایش شعر چیست؟

(۱) وزن. (۲) عاطفه. (۳) حس. (۴) آهنگ

۴۰- چه چیزی خواندن را دلنشین تر و درک محتوا را آسان تر می کند ؟

(۱) تشخیص ترتیب متن (۲) تشخیص لحن مناسب هر متن

(۳) درک موسیقی متن (۴) ادراک و دریافت کلیت متن

۴۱- در کدام گزینه تناسب وزن و محتوا رعایت شده است؟

(۱) غصه آسمان خورم دم زنم، دریغ من / در خم شست آسمان بسته منم، دریغ من

(۲) دیده گریان به دلم فاش همی گفت خود این / کآتش غم زود کشد اشک روان گشته ُ ما

(۳) به دُرد و صاف تو را حکم نیست خوش در گش / که هر چه ساقی ما کرد عینِ الطاف است

(۴) گریه مَرْدُم چشمم نشسته در خون است / ببین که در طلبت حالِ مَرْدُمان چون است

۴۲- در کدام گزینه تناسب وزن و محتوا در بیت دیده نمی شود؟

(۱) غم شربتی ز خون دلم نوش کرد و گفت / این شادی کسی که در این دور خرمست

(۲) چند به دل فروخورم این تف سینه تاب را / در ته دوزخ افکنم جان پر اضطراب را

(۳) میان سپهید به دو نیم کرد / سپه را همه دل پر از بیم کرد

(۴) تا همه جان ناز شود چونک طرب ساز شود / تا سر خم باز شود گل ز سرش دور کنم

۴۳- در چند بیت از ابیات زیر وزن و محتوای ابیات با همدیگر متناسبند؟

الف) ای تو دل آزار و من آزرده دل / دل شده ز آزار دل آزار، زار

ب) بدو گفت رستم: که مندیش ازین / که با ما نشورد کس اندر زمین

ج) مسند به گلستان بر تا شاهد و ساقی را / لب گیری و رخ بوسی می نوشی و گل بویی

د) آمد مهی که مجلس جان زو منورست / تا بشکند ز باده گلگون خمار ما

ه) مطرب عشقت چو چنگ در دل من زد / با غم تو در طرب همی گذرانم

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۴۴- وزن کدام بیت با محتوای آن بیت متناسب است؟

۱) بیچاره تن من که ز غم جانم برآمد / از دست بشد کارش و از پای درآمد

۲) این آب ز فرق برگذشته است / وین کارد بر استخوان رسیده است

۳) شب صحبت غنیمت دان و داد خوشدلی بستان / که مهتابی دل افروز است و طَرَفِ لاله زاری خوش

۴) هوش فزود هوش را حلقه نمود گوش را / جوش نمود نوش را نور فزود دیده را

۴۵- در کدام بیت غم شاعر در وزن و آهنگ شعر نیز مشهود است؟

۱) بتم را عیش و فلاشیست بی من کار هر روزی / خروش و ناله و زاریست بی او کار من هر شب

۲) درد دلم را طیب چاره ندانست / مرهم این ریش پاره پاره ندانست

۳) حاصل دور زندگی صحبت آشنا بود / تا تو ز من بریده ای من ز جهان بریده ام

۴) یک دم دل ما از غم، آسوده نخواهد شد / وین عقده به آسانی، بگشوده نخواهد شد

۴۶- وزن کدام بیت با محتوای آن متناسب است؟

۱) بی چشم تو حیرانم بی زلف پریشانم / خود گو چه بود درمان من خسته و رنجورم

۲) به دریا نهنگ و به خشکی پلنگ / ورا کس ندیدی گریزان ز جنگ

۳) گو برو و آستین به خون جگر شوی / هر که در این آستانه راه ندارد

۴) مشکل درد مرا چرخ نداند گشاد / محمل عشق مرا خاک نیارد کشید

۴۷- کدام یک از گزینه‌های زیر حالت نشاط و طرب را ادا می‌کند؟

- ۱) به گیتی ز خوبان مرا جفت نیست / چو من زیر چرخ کبود اندکیست
 - ۲) ای عهد من شکسته بدان زلف پر شکن / با ز این چه سنبلیست که سر برزد از سمن
 - ۳) الطرب ای شکرستان چون دم سرد در سحر / گرم درآی و دم مده باده بیار و غم ببر
 - ۴) خشک سالی بود عالم را چو عشقت رخ نمود / از سرشگ چشم من یک نیمه طوفان بر گرفت
- ۴۸- بیت زیر از نظر حسی که به خواننده منتقل می‌کند با کدام بیت هماهنگی ندارد؟

«ای نفس خرم باد صبا! / از بر یار آمده‌ای، مرحبا!»

- ۱) من از تو پیش که نالم که در شریعت عشق / معاف دوست بدارند قتل عمدا را
- ۲) زان خشم دروغینش زان شیوه شیرینش / عالم شکرستان شد تا باد چنین بادا
- ۳) دیدار دلفروزش در پایم ارغوان ریخت / گفتار جان فزایش در گوشم ارغنون زد
- ۴) با تو حیات و زندگی بی‌تو فنا و مردنا / زانک تو آفتابی و بی‌تو فسردها

۴۹- در کدام گزینه تقابل وزن شعر و محتوای آن دیده نمی‌شود؟

- ۱) ای سینه که دردمندی از غم / هم زانوی غم دوات جویم
- ۲) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ / نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا
- ۳) راه نفسم بسته شد از آه جگر تاب / کو هم‌نفسی تا نفسی رانم از این باب
- ۴) عمر به پای شد ز غم چون که نشد غم به سر / الحذر از در جهان ای دل خسته الحذر

۵۰- در ابیات کدام گزینه حس ناراحتی درونی با وزن مناسب بیان شده است؟

- ۱) مسلمانان دلی دارم جراحت / ندانم تا مرا زین دل چه حاجت
- لیم ریش دلم را تازه دارد / ز بس کان لب همی ریزد ملاحظت
- ۲) رفت و ما را همه بیچاره و درمانده بماند / من ندانم که چه درمان کنم این را و چه چار
- آه و دردا و دریغاکه چو محمود ملک / همچو هر خاری در زیر زمین ریزد خوار
- ۳) باز آفتی به اهل جهان از جهان رسید / کانار کلفتش به زمین و زمان رسید
- باز آتشی فتاد به عالم که دود آن / از شش جهت گذشت و به هفت آسمان رسید
- ۴) سوختم ز آتش هجران و دلم بریان شد / ورنسازم چکنم با دل بریان همه شب
- رشته ی جان من سوخته بگسیخته باد / گر ز عشق سر زلفت ندهم جان همه شب

۵۶- وزن کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) تو مرا جان و جهانی چه کنم جان و جهان را / تو مرا گنج روانی چه کنم سود و زیان را
- (۲) سر زلف او بگیرم، لب لعل او ببوسم / به مراد، اگر نترسم ز دو چشم شوخ شنگش
- (۳) دل و دین به باد دادم به امید آنکه یابم / خبری ز بوی زلفش، اثری ز رنگ او من
- (۴) چه عجب که در دل من گل و یاسمن بخندد / که سمن بری لطیفی چو تو در برم نیامد

۵۷- مصراع «من در میان جمع و دلم جای دیگر است» با کدام یک از گزینه‌های زیر هم وزن است؟

- (۱) لعل است یا لبانت قند است یا دهانت
- (۲) در وصف نیاید که چه مطبوع و چه زیباست
- (۳) کارم چو زلف یار پریشان و درهمست
- (۴) ما را که تو منظوری، خاطر نرود جایی

۵۸- علائم هجایی کدام گزینه، وزن مصراع اول بیت زیر را مشخص می‌کند؟

«بحری است بحر عشق که هیچش کناره نیست / آن جا جز آن که جان بسپارند چاره نیست»

- (۱) - - - - U - U U - U U - U - - -
- (۲) - - U U - U U - - - U - - -
- (۳) - U - - U U - - U - - - U U -
- (۴) - U - U - - U U - U - U - - -

۵۹- واژه‌های «زشت‌خوی، پویایی، سلطنت، نهانگاه» به ترتیب با واژه‌های کدام یک از گزینه‌های زیر هم وزن اند؟

- (۱) ریزش - زیبایی - رادمرد - وفادار
- (۲) دست‌رنج - هم‌صحبت - پاسبان - تبهکار
- (۳) ماهرو - خرابکار - مادری - آشنایان
- (۴) راه‌زن - دلسوخته - مؤدب - جاودان

۶۰- با توجه به وزن و ترتیب هجاهای بیت، کدام واژه‌ها را می‌توان در جای خالی قرار داد؟

«همچو حافظ همه شب ناله و کردیم / ای دریغا به نرسیدیم و برفت»

- (۱) فریاد / کنارش
- (۲) زاری / دیدارش
- (۳) شیون / وصالش
- (۴) مویه / وداعش

۶۱- تقطیع هجایی در کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) چه سود چون دل دانا و چشم بینا نیست : چ / سو / د / ا / چون / د / ل / ای / نا / و / ا / چ / ش / م / ای / نا / نیست
- (۲) ندانستم که این دریا چه موج خون فشان دارد : ن / د / ا / نس / ا / تم / اک / این / در / یا / چ / ام / ا / چ / خون / اف / ا / شان / د / ا / رد
- (۳) هر گه که دل به عشق دهی خوش دمی بود : هر / گه / اک / دل / اب / عشق / د / ا / هی / اخش / د / امی / اب / ا / ود
- (۴) جان و جهان دوش کجا بوده ای : جان / ا / چ / ا / هان / د / و / اش / اک / ا / جا / بو / د / ای

۶۲- نظم هجا های مصراع «بسیار مگویند که بسیار نباشد» با کدام بیت یکسان است؟

- (۱) کس نیست که افتاده آن زلف دوتا نیست
(۲) قصر جلال تو طاق گنبد گردان
(۳) اسرار ازل را نه تو دانی و نه من
(۴) آید انگشت گزان روز جزا در محشر

۶۳- همه ابیات از نظر تعداد و نوع هجا با یکدیگر یکسان هستند به جز....

- (۱) باز آمد آن مهی که ندیدش فلک به خواب
(۲) هر صبحدم نسیم گل از بوستان توست
(۳) گردون منم به حال و نه گردونم
(۴) عتقا شکار کس نشود دام بازچین

۶۴- در مصراع «مدح او بر ماه خوانی ماه گوید بیش خوان» چند هجای بلند دیده می شود؟

- (۱) یازده (۲) ده (۳) نه (۴) هشت

۶۵- تعداد هجاهای لغات «منسوخ، تردد، هوشمندان، جلوه گری» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) سه، چهار، سه، پنج (۲) دو، سه، سه، چهار (۳) سه، سه، چهار، چهار (۴) دو، سه، چهار، پنج

۶۶- نشانه های هجایی کدام کلمات با «ریاضت، جانانه، دولت و شهریار» یکسان است؟

- (۱) شیرینی، مه سیما، توان، گلزار
(۲) سیاست، محبت، سرباز، مهتاب
(۳) ندامت، رایانه، ساغر، راهکار
(۴) سلامت، دیوانه، درخت، تابناک

۶۷- کدام مصراع فاقد صامت ی است؟

- (۱) نمی گشاید گریبان صبح را گردون
(۲) سمن بویان غبار غم چو بنشینند، بنشانند
(۳) دل نیازدارد ز حرف سخت هرگز سنگ را
(۴) ارغوان جان عقیقی به سمن خواهد داد

۶۸- تقطیع کدام مصراع نادرست است؟

- (۱) بر سفالین کاسه رندان به خاری منگرید : در / اس / فالین / کا / سی / ای / زن / دان / اب / خا / ری / امن / اگ / آرید
(۲) تو هم در آینه بنگر که خویشتن پرستی : ت / هم / د / آ / ری / نه / بن / اگ / ری / اش / اتن / اب / اب / آرس / اتی
(۳) عهد محبت نتوانم شکست : عه / د / م / احب / ابت / ان / ات / آوا / انم / اش / اکست
(۴) ما از تو به غیر تو نداریم تمنا : ما / از / ات / اب / اخی / ار / ات / ان / آدا / ری / ام / ات / امن / انا

۶۹- تعداد واج های کدام گزینه در برابر آن صحیح است؟

(۱) محافظت : ۱۰ واج (۲) تنوع : ۷ واج (۳) آبادان : ۶ واج (۴) معامله : ۸ واج

۷۰- در کدام مصراع تعداد هجا های کوتاه از سایر گزینه ها کمتر است؟

(۱) ز شوق روی تو حافظ نوشت حرفی چند
(۲) بهای وصل تو گر جان بود خریدارم
(۳) چرا که بی تو ندارم مجال گفت و شنید
(۴) شکسته گشت چو پشت هلال قامت من

۷۱- واج «و» در چند مورد زیر صامت است؟

«دیوان . بور . وداع . کوشش . بوریا . وسیع»

(۱) دو مورد (۲) سه مورد (۳) چهار مورد (۴) پنج مورد

۷۲- واژه های کدام گزینه به ترتیب با واژه های «اشک - دیدار - فاحش» هم وزن می باشد؟

(۱) گرگ - مرهم - اصغر (۲) خضر - فریاد - مرداب (۳) رحم - سهراب - داور (۴) چشم - برنا - سامان

۷۳- هجا های کدام گزینه را با علامت های « - - » می توان نشان داد ؟

(۱) ایراد (۲) شیلات (۳) فریاد (۴) سامان

۷۴- در بیت زیر چند کلمه هم وزن با کلمه «صبا» وجود دارد؟

«به امیدی که سحر بر رخت افتد نظرم / نظری شب همه شب بر مه و پروین دارم»

(۱) ۱ کلمه (۲) ۲ کلمه (۳) ۳ کلمه (۴) ۴ کلمه

۷۵- کدام گزینه هجای کشیده ندارد ؟

(۱) چو من ماهی به کلک آرم به تحریر / تو از نون والقلم می پرس تفسیر

(۲) به جر دندان کز آب زندگی چون اسیا گردد / کدامین آسیا دیدی که از آب بقا گردد

(۳) آن کیست کز روی کرم با من وفاداری کند ؟ / بر جای بدکاری چو من یکدم نکوکاری کند

(۴) کیسه هنوز فربه است با تو از آن قوی دلم / چاره چه خاقانی اگر کیسه رسد به لاغری

۷۶- تعداد هجاهای کوتاه کدام گزینه بیشتر است ؟

(۱) گدا اگر گهر پاک داشتی در اصل (۲) بر آب نقطه شرمش مدار بایستی

(۳) ور افتاب نکردی فسوس جام زرش (۴) اساس او به از این استوار بایستی

۷۷- در کدام گزینه ها نون بعد از مصوت بلند حذف می شود ؟

(الف) گر پیر مغان مرشد ما شد چه تفاوت / در هیچ سری نیست که سری ز خدا نیست

(ب) مرغ سحر خوان دل نعره برارد ز شوق / چون به مشامش رسد بوی گلستان عشق

(ج) به بالای ایوان او راغ نیست / به پهنای میدان او باغ نیست

(د) باز آ و بر چشمم نشین ای دلستان نازنین / کاشوب و فریاد از زمین بر دلستانم میرود

(۱) الف و ج (۲) د و ج (۳) الف و ب (۴) الف و د

۷۸- تعداد هجاهای بلند کدام گزینه در مقابل آن درست نیامده است؟

(۱) در بیان مدحت آورد این معانی را به نظم (۱۱ هجای بلند) (۲) به فریاد آورد مثنی نمک دریای آتش را (۱۲ هجای بلند)

(۳) کاین گوشه بر از زمزمه جنگ و رباب است (۹ هجای بلند) (۴) فریاد مرا ز دست فریاد رسان (۷ هجای بلند)

۷۹- تعداد هجاهای کشیده بیت زیر در کدام گزینه درست آمده است؟

«ز پر گویی دهان هرزه گویان باز می گردد/ خموشی سرمه کوه بلند آواز میگردد»

(۱) ۳ هجای کشیده (۲) ۲ هجای کشیده (۳) ۴ هجای کشیده (۴) ۱ هجای کشیده

۸۰- الگوی هجایی و عنوان هجای دوم (برگشت) در کدام گزینه دیده می شود ؟

(۱) صامت+ مصوت کوتاه + صامت: کشیده (۲) صامت + مصوت کوتاه + صامت : بلند

(۳) صامت+ مصوت کوتاه + صامت+ صامت: بلند (۴) صامت+ مصوت کوتاه + صامت+ صامت: کشیده

۸۱- لحن و موسیقی بیت زیر چه حسی را به مخاطب انتقال می دهد؟

«آه ، تاکی ز سفر باز نیایی ، باز آ/ اشتیاق تو مرا سوخت کجایی، باز آ

شده نزدیک که هجران تو، مارا بکشد/ گرهمان بر سرخونریزی مایی ، باز آ»

(۱) شادی و طرب (۲) غم و اندوه (۳) نگرانی و اضطراب (۴) امیدواری

۸۲- فضای حاکم بر بیت زیر در کدام یک از گزینه های زیر موجود است؟

می توانم بود بی تو ، تاب تنهاییم هست / امتحان صبر خود کردم شکیبایم هست

(۱) چاره این است و ندارم به از این رای دگر / که دهم جای دگر دل به دل آرای دگر

(۲) از پی بهبود درد ما دوا سودی نداشت / هر که شد بیمار درد عشق بهبودی نداشت

(۳) تاب رخ او مهر جهان تاب ندارد / جز زلف، کسی پیش رخس تاب ندارد

(۴) عشق غالب گشت اگر در بزم او آهی زدم / کی فروزان گشت جایی کآتشی دودی نداشت

۸۳- لحن موجود در کدام یک از ابیات با بیت زیر یکسان است؟

فراق را دلی از سنگ سخت تر باید / مرا دلی است که با شوق بر نمی آید

(۱) نه دسترسی به یار دارم / نه طاقت انتظار دارم

(۲) مرا راحت از زندگی دوش بود / که آن ماهرویم در آغوش بود

(۳) ای که رحمت بر نیاید بر منت / آفرین بر جان و رحمت بر تنت

(۴) کیست آن فتنه که با تیر و کمان می گذرد / وان چه تیرست که در جوشن جان می گذرد

۸۴- لحن منظره در کدام بیت متفاوت است؟

(۱) گفت می بسیار خوردی زان چنین بی خود شدی / گفت ای بیهوده گو حرف کم و بسیار نیست

(۲) گفتم غم تو دارم گفتا غمت سر آید / گفتم که ماه من شو گفتا اگر بر آید

(۳) گفتمش تشنه وصال توام / گفت زین می کسی نشد سیراب

(۴) گفتمش قد بلندت به صنوبر ماند / گفت این دلشده را بیت چه کوتاه نظر است

۸۵- لحن کدام بیت متفاوت است؟

(۱) هرچه مفهوم عقل و ادراک است / ساحت قدس او از آن پاک است

(۲) بنما ره که طالب راهیم / ره به سوی تو از تو می خواهیم

(۳) قدس ذاتش چو برتر از کیف است / کیف هو گفتن اندرو حیف است

(۴) هیچ ذاتی به ذات او نرسد / عقل کل در صفات او نرسد

۸۶- لحن نوشته شده مقابل کدام بیت درست است؟

- (۱) ببرد از همه گوی پیغمبری/ که با او کسی را نبند رهبری (حماسی)
- (۲) ایبا به تابش و بخشش ز آفتاب فزون/ و یا به رفعت و همت ز آسمان برتر (داستانی)
- (۳) خورشید می اندر افق جام نکوتر تر/ چون لشکر خورشید به آفاق درامد (توصیفی)
- (۴) گفتم گره نگشوده ام زان طره تا من بوده ام/ گفتا منش فرموده ام تا با تو طراری کند (خاطره)

۸۷- محتوای کدام بیت با وزن آن متناسب است؟

- (۱) گر برسد ناله سعدی به کوه/ کوه بنالد به زبان صدا
- (۲) غم به تولای تو بخریده ام/ جان به تمنای تو بفروخته
- (۳) وین رقمی نیز که هست از وجود/ بیش وجودت نتوان گفت هست
- (۴) این چه وجود است نمی دانمت/ آدمی ای یا ملکی یا پر

۸۸- وزن کدام بیت با محتوای آن تناسب ندارد؟

- (۱) مزده بده، مزده بده، یار پسندید مرا/ سایه ی او گشتم و او برد به خورشید مرا
- (۲) مریض عشق اگر صد بود علاج/ یکیست/ مرض یکی و طبیعت یکی، مزاج یکیست
- (۳) من آن مرغم که افکندم به دام صد بلا خود را/ به یک پرواز بی هنگام کردم مبتلا خود را
- (۴) بی رضای ماست سویت آمدن از ما مرنج/ این نه جرم ما گناه پای نافرمان ماست

۸۹- کدام گزینه برخلاف وزن نشاط آور، مفهوم غم آلود دارد؟

- (۱) بار دگر جانب یار آمدم/ خیره نگر سوی نگار آمدم
- (۲) گریه ز چشمم به امان آمده است/ ناله ز آهم به فغان آمده است
- (۳) هر که نه گویای تو خاموش به/ هر چه نه یاد تو فراموش به
- (۴) هر دم ازین باغ بری می رسد/ تازه تر از تازه تری می رسد

۹۰- موسیقی بیت زیر چه حس و فضایی در مخاطب ایجاد می کند؟

«ماییم و موج سودا شب تا بروز تنها/ خواهی بیا ببخشا خواهی بیا جفا کن»

(۱) غم و اندوه	(۲) شادی و نشاط	(۳) حیرت و شگفتی	(۴) همت و تصمیم

درس هشتم : وزن شعر فارسی

۹۱- کدام گزینه با الگوی هجایی (_ _ U _ / _ _ U _ / _ _) تطابق دارد؟

(۱) در میکده رهبانم و در صومعه عابد

(۲) بلبل به چمن زان گل رخسار نشیند

(۳) ساقی بده پیمانه ای زان می کی بی خویشم کند

(۴) عاشق شدم بر دلبری عیاری

۹۲- الگوی هجایی یکی از مصرع های بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

شمه ای از داستان عشق شورانگیز ماست/ این حکایت ها که از فرهاد و شیرین کرده اند

(۱) _ _ U _ / _ _ U _ / _ _ U _ / _ _ U _

(۲) _ / _ _ U _ / _ _ U _ / _ _ U _

(۳) _ _ U _ / _ _ U _ / _ _ U _ / _ _ U _

(۴) _ U _ / _ _ U _ / _ _ U _ / _ _ U _

۹۳- علامت هجا های کدام بیت از چهار بار (_ U _) تشکیل شده است؟

(۱) زان یار دنوازم شکری است با شکایت/ گر نکته دان عشقی بشنو تو این حکایت

(۲) بودیم گوهری به تو افتاده رایگان/ نشناختی تو قیمت ما از سر جفا

(۳) دریای شورانگیز چشمانت چه زیباست/ آنجا که باید دل به دریا زد همینجاست

(۴) ای ساربان منزل مکن جز بر دیار یار من/ تا یک زمان زاری کنم بر ربع و اطلال و دمن

۹۴- در کدام گزینه حذف همزه صورت گرفته است؟

(۱) دیگر مپرس از من نشان کز دل نشانم می رود

(۲) چون مجمری بر آتشم کز سر دخانم می رود

(۳) شب تا سحر می نغَنوم و اندرز کس می نشنوم

(۴) باز می بینم که در آفاق دفتر می شود

۹۵- کدام گزینه با الگوی هجایی (_ _ _ U / _ _ _ U / _ _ _ U / _ _ _ U) یکسان است و دارای کمترین حذف همزه است؟

(۱) ز عشق ناتمام ما جمال یار مستغنی است/ به آب و رنگ و خط و خال چه حاجت روی زیبا را

(۲) حدیث از مطرب و می گو و راز دهر کمتر جو/ که کس نگشود و نگشاید به حکمت این معما را

(۳) نصیحت گوش کن جانا که از جان دوست تر دارند/ جوانان سعادتمند پند پیر دانا را

(۴) من از آن حسن روز افزون که یوسف داشت دانستم/ که عشق از پرده عصمت برون آرد زلیخا را

۹۶- کدام گزینه بر طبق الگوی وزن ضربی (U / _ _ U / _ _ U / _ _ U) و درون مایه ای برخلاف آن دارد؟

(۱) کجا چون تو در باغ بار آورد/چون تو میوه اندر شمار آورد

(۲) به بوسه نگارا چو نوشی/به پاسخ چو حنظل چربی

(۳) دو عید است مارا از روی دو معنی/هم از روی دین هم از روی دینی

(۴) بکشتم درختی به باغ اندرون/که بارش کبست آمد و برگ خون

۹۷- در بیت زیر چند هجای کشیده داریم؟

ازان دریا هزاران شاخ شد هر سوی و جویی شد/به باغ جان هر خلقی کند آن جو کفایت ها

(۱) یک (۲) چهار (۳) سه (۴) دو

۹۸- با توجه به بیت زیر کدام لغات برای تکمیل آن مناسب می باشند؟

نخواستیم که بگویم..... عشق و چه...../که آب دیده سرخم..... و چهره زردم

(۱) سخن - ضرورت - پیامد (۲) گله از - عیان شد - بریخت (۳) حدیث - حاجت - بگفت (۴) بیان - ضرورت - بشست

۹۹- کدام گزینه بر طبق الگوی (U _ _ / U _ _ / U _ _ / U _ _) است و لحن آن به تناسب وزن بیت می باشد؟

(۱) کوه از غمت بشکافته، وان غم به دل در تافته/یک قطره خونی یافته از فضلّت این افضال ها

(۲) ما زان دغل کز بین شده، با بی گنه در کین شده/گه مست حورالعین شده، گه مست نان و شوربا

(۳) گیرم که خارم خار بد، خار از پی گل می زهد/صراف زر هم می نهد جو بر سر مثقال ها

(۴) امروز خندان آمدم، مفتاح زندان آمدم/بر مستمندان آمدم چون بخشش و فضل خدا

۱۰۰- املاي عروضی کدام گزینه درست نیست؟

(۱) هر که این صحبت نخواهد خوشدلی بر وی تباه/هر اک/این/صبح/بت/ان/خا/هد/خش/د/لی/بر/وی/ات/بباه

(۲) جسم خاک از عشق بر افلاک شد:جس/م/خا/کز/عش/ق/بر/اف/لا/ک/اشد

(۳) محصول دعا در ره جانانه نهادیم:مح/صول/د/عا/در/ره/جا/نا/ن/ها/دیم

(۴) بُود شاد بر تخت و به روزگار:ب/ود/شا/د/بر/تخ/ات/ب/رو/از/گار

۱۰۱- خط عروضی کدام مصراع نادرست است؟

- (۱) شگفت از آن که همه مغز من محبت توست (شِ گِفتَ زانِ کِهَ هَمَ مَغزِ مَن مَحَبَّتِ توست)
- (۲) ای خواجه درد نیست وگرنه طبیب هست (ای خا جِ دَرْدِ نِیست و گَرَن طَبیبِ هست)
- (۳) روزه داران را حلال عید ابروی شماس (رو زِ دا رانِ را حِ لالِ عَیدِ آبِ رو یِ شِ ماست)
- (۴) جنبیدن این پرده دل افروز گواهیست (جُن بی دَنِ اینِ پَر دِ دِ لِفِ رُوزِ گُ وَا هِیست)

۱۰۲- خط عروضی مقابل کدام مصراع صحیح است؟

- (۱) آشفته دل و رمیده جان بودم دوش (آ شُف تِه دِل رَمی دِه جان بو دَم دوش)
- (۲) گهی زاری کنم با دل گهی خواری کنم با تن (گَ هِی زارِی کُنم با دِل گَ هِی خوارِی کُنم با تَن)
- (۳) ای جان خردمندان گوی خم چو گانت (ای جا نِ خِ رَد مَن دان گو یِ خِ م چُ گانت)
- (۴) کوه خارا از تحمل عاجز و حیران بدی (کُوه خارا از تَ حَم مُل عاج زُ حِی ران بُ دی)

۱۰۳- خط عروضی بیت زیر کدام است؟

اگر چو مرغ بر آرم ز آرزوی تو پر / همه به کوی سرای تو آشیانه کنم

- (۱) اگر چُ مُرغِ بَر آرمِ زِ آ رِ زو یِ تُ پَر / هَم بَ کویِ سَ رایِ تُ آشی یا نِ کُنم
- (۲) اگر چُ مُرغِ بَر آرمِ زِ آ رِ زو یِ تُ پَر / هَم بَ کویِ سَ رایِ تُ آشی یا نِ کُنم
- (۳) اگر چُ مُرغِ بَر آرمِ زِ آ رِ زو یِ تُ پَر / هَمِ به کویِ سَ رایِ تُ آشی یا نِ کُنم
- (۴) اگر چُ مُرغِ بَر آرمِ زِ آ رِ زو یِ تُ پَر / هَم بَ کویِ سَ رایِ تُ آشی یا نه کُنم

۱۰۴- خط عروضی بیت زیر کدام است؟

«شنوده ام که گشودی زبان به دشنام / عزیز من چه گشاید تو را به خواری ما»

- (۱) شُ نو دِ امِ کِ گُ شو دی زَ بانِ بَ دُش نا مَم / عَ زِی زِ مَن چِ گُ شای دِ تُ را بِ خوارِیِ ما
- (۲) شُ نو دِ امِ کِ گُ شو دی زَ بانِ به دُش نا مَم / عَ زِی زِ مَن چِ گُ شای دِ تُ را بِ خارِیِ ما
- (۳) شُ نو دِ امِ کِ گُ شو دی زَ بانِ بَ دُش نا مَم / عَ زِی زِ مَن چِ گُ شای دِ تُ را بِ خارِیِ ما
- (۴) شُ نو دِ امِ کِ گُ شو دی زَ بانِ بَ دُش نا مَم / عَ زِی زِ مَن چِ گُ شای دِ تُو را بِ خوارِیِ ما

۱۰۵- خط عروضی کلمات زیر در کدام گزینه کاملاً صحیح است؟

خویشاوندان / فعالیت / آزاده / سودا

(۱) خوی شا وَن دان / قَع عالی یَت / آ زا دِه / سُو دا

(۲) خی شا وَن دان / قَع عالی یَت / آ زا دِ / سُو دا

(۳) خی شا وَن دان / قَع عالی یَت / آ زا دِ / سُ دا

(۴) خوی شا وَن دان / قَع عالی یَت / آ زا دِه / سُ دا

۱۰۶- گر واژه های «خواب آلوده، رنگ آمیزی و دل آزرده» را با حذف بخوانیم علامت هجایی در کدام گزینه صحیح است؟

(۱) (U - - -)(- - - -)(U - - U -)

(۲) (- - - U)(- - - U -)(U - - -)

(۳) (U - - U)(- U - -)(U - - U -)

(۴) (U - - U)(- - - -)(U - - -)

۱۰۷- تقطیع هجایی کدام بیت مطابق الگوی هجایی زیر نیست؟

«-/-UU-/U-U/-UU-»

(۱) فتنه بر انگیختن طره و زلفت / چون به لب این فتنه را فرو نشانی

(۲) چشم مرا با تو ای یگانه چه نسبت / چشم دو دارم ولی یگانه ندارم

(۳) خیز و به ایام گل باده گلگون بیار / نوبت دی فوت شد نوبت اکنون بیار

(۴) از تو ننالم به هیچکس که به دشمن / شرط نباشد به دوستان گله کردن

۱۰۸- تعداد هجا ها در مصراع های کدام گزینه برابر است؟

الف) تا دل من برده ای قصد جفا کرده ای

ب) با من دلت آشنا نمی گردد

ج) نه در وصال تو بختم به کام دل برساند

د) آمدنش فرخ و فرخنده باد

(۴) ب، ج

(۳) ب، د

(۲) الف، ج

(۱) الف، د

۱۰۹- در تقطیع کدام بیت علامت هجای کوتاه کمتر است؟

(۱) لطف الهی بکند کار خویش (۲) همه را دیده در اوصاف تو حیران ماندی

(۳) نه چندان آرزومندم که وصفش در بیان آید (۴) از همگان بی نیاز و بر همه مشفق

۱۱۰- هجاهای تقطیع شده کدام بیت با الگوی «-U-/U- -U/U-U-/U--» یکسان است؟

(۱) تا دل غم او دارد نتوان غم جان خوردن / با اندوه او زشت است اندوه جهان خوردن

(۲) ای زمین را رای تو چون آسمان را آفتاب / عزم تو عزم درست و رای تو رای صواب

(۳) تا نقش خیال دوست با ماست / ما را همه عمر خود تماشاست

(۴) صورتگران چه حیل و تدبیر کرده اند / تا شبه روی و موی تو تصویر کرده اند

۱۱۱- با توجه به وزن و ترتیب هجاها کدام گزینه در جای خالی قابل استفاده است؟

«چاره ی درد مجانین نبود / مگر آن سلسله جعد معنبر گیرند»

(۱) برزخ (۲) خورشید (۳) محبت (۴) زنجیر

۱۱۲- اگر بخواهیم هر یک از مصراع های زیر با الگوی هجایی «-U---U---U---U---» یکسان باشد باید کلمات کدام گزینه را انتخاب کنیم؟

«زاندازه بیرون تشنه ام.....بیارآب را / اول مرا سیراب وانگه بده اصحاب را»

(۱) دلبر.آن.گردان (۲) ساقی.آن.کن (۳) یار.شراب.گردان (۴) ساقی.شراب.کن

۱۱۳- امتداد و تعداد هجاهای کدام گزینه با مصراع «سواد لوح بینش را عزیز از بهر آن دارم» یکسان نیست؟

(۱) تو گر خواهی که جاویدان جهان یکسر بیارایی (۲) و گر رسم فنا، خواهی که از عالم براندازی

(۳) چه دید اندر خم این طاق رنگین (۴) من و باد صبا مسکین دو سرگردان بی حاصل

۱۱۴- تقطیع هجایی کدام مصراع نادرست است؟

(۱) سحر بلبل حکایت با صبا کرد (U---U---U--)

(۲) دل ما به دور رویت ز چمن فراغ دارد (U-UU--U- U-UU--U-)

(۳) که عشق روی گل با ما چه ها کرد (U---U---U--)

(۴) که چو سرو پایبند است و چو لاله داغ دارد (U-UU--U- U-UU--U-)

۱۱۵- کدام گزینه با الگوی (U-U--U-U--U) مطابقت ندارد؟

- (۱) می‌سوزم از فراق تو روی از جفا بگردان / هجران بلای ما شد یا رب بلا بگردان
- (۲) در دیر مغان آمد، یارم قدحی در دست / مست از می و میخواران از نرگس مستش مست
- (۳) خواهم شدن به بستان چون غنچه با دل تنگ / و آنجا به نیک نامی پیراهنی دریدن
- (۴) مخمور جام عشقم ساقی بده شرابی / پر کن قدح که بی می مجلس ندارد آبی

۱۱۶- در کدام گزینه به علامت هجایی بیت زیر اشاره شده است؟

(U-U--U-U--UU--UU)

- (۱) وکیل قاضی‌ام اندر گذر کمین کرده‌ست / به کف قباله دعوی چو مار شیدایی
- (۲) گدا اگر گهر پاک داشتی در اصل / بر آب نقطه شرمش مدار بایستی
- (۳) بگو که جان عزیزم ز دست رفت خدا را / ز لعل روح فزایش ببخش آن که تو دانی
- (۴) ز دلبری نتوان لاف زد به آسانی / هزار نکته در این کار هست تا دانی

۱۱۷- کدام گزینه الگوی هجایی بیت زیر است؟

کس نیست که افتاده آن زلفِ دوتا نیست / در رهگذر کیست که دامی ز بلا نیست

(۱) U—U—UU--UU--UU-- (۲) UU--UU--UU--UU-- (۳) UU--UU--UU--UU-- (۴) UU--UU--UU--UU--

۱۱۸- تقطیع هجایی کدام یک از گزینه‌های زیر با مصراع «گر پیر مغان مرشد من شد چه تفاوت» یکسان است؟

- (۱) صوفی بیا که آینه صاف‌یست جام را / تا بنگری صفای می لعل‌فام را
- (۲) ماهی که قدش به سرو می‌ماند راست / آینه به دست و روی خود می‌آراست
- (۳) خورشید چو آن خال سیه دید، به دل گفت / ای کاج که من بودم آن هندوی مقبل
- (۴) چرا چون لاله خونین دل نباشم؟ / که با ما نرگس او سر گران کرد

۱۱۹- در کدام گزینه به وزن بیت «افسوس که شد دلبر و در دیده گریان / تحریر خیال خط او نقش بر آب است» اشاره شده است؟

- (۱) مفعول مفاعیل مفاعیل فعل
- (۲) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن
- (۳) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن
- (۴) مفعول فاعلات مفاعیلن فاعلن

۱۲۰- وزن کدام گزینه در مقابل آن به نا درستی بیان شده است؟

- (۱) خوشش باد آن نسیم صبحگاهی / که درد شب نشینان را دوا کرد (مفاعیلن مفاعیلن فعولن)
- (۲) صبا به لطف بگو آن غزال رعنا را / که سر به کوه و بیابان تو داده‌ای ما را (مفاعیلن فعلاتن مفاعلت فعلن)
- (۳) حسن فروشی گلم نیست تحمل ای صبا / دست زدم به خون دل بهر خدا نگار کو (مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن)
- (۴) گل بر رخ رنگین تو تا لطف عرق دید / در آتش شوق از غم دل، غرق گلاب است (مفعول مفاعیل مفاعیل فعل)

درس یازدهم: قافیه

۱۲۱- قافیه در کدام بیت یک (گروه قیدی) است؟

- (۱) ای تاب داده گیسو حالی است بر دل من / از تاب بی حسابت وز پیچ بی شماره
 - (۲) آشفته‌گان عشقت گیرم که جمع گردند / جمع از کجا توان کرد دل های پاره پاره
 - (۳) با این سپاه مژگان از خانه گر درآیی / تسخیر می توان کرد شهری به یک اشاره
 - (۴) از لعل و چشمت آخر دیدی که شد فروغی / ممنون به یک تبسم قانع به یک نظاره
- ۱۲۲- اگر بخواهیم ابیات زیر را برحسب (قاعده ۲ - ذوقافیتین - قافیه درونی) مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

الف) جاه و جلال من تویی، ملک و مال من تویی / آب زلال من تویی، بی تو به سر نمی شود

ب) خواند بر شیر او از این رو پندها / گفت من پس مانده ام زین بندها

ج) ای از مکارم تو شده در جهان خبر / افکنده از سیاست تو آسمان سپر

(۱) الف - ب - ج (۲) ب - ج - الف

(۳) الف - ج - ب (۴) ج - ب - الف

۱۲۳- تعداد حروف مشترک قافیه در همه ابیات به جز بیت گزینه... یکسان است؟

- (۱) ای خوانده کتاب زند و پازند / از خواندن زند تا کی و چند
- (۲) دوش مرا عشق تو از جامه برانگیخت / بی عدد از دیدگانم اشک فرو ریخت
- (۳) یارم چو قدح به دست گیرد / بازار بتان شکست گیرد
- (۴) نوجوانان وطن بستر به خاک و خون گرفتند / تا که در بر شاهد و آزادی و قانون گرفتند

۱۲۴- قاعده قافیه بیت کدام گزینه با بیت زیر یکسان است؟

«آسمان گو ندهد کام چه خواهد بودن / یا حریفی نشود رام چه خواهد بودن»

۱) کس نیست که افتاده آن زلف دو تا نیست / در رهگذر کیست که دامی ز بلا نیست

۲) مرا بسود و فروریخت هر چه دندان بود / نبود دندان لا بل چراغ تابان بود

۳) کمان سخت که داد آن لطیف بازو را / که تیر غمزه تمام است صید آهو را

۴) ای نفس خرم باد صبا / از بر یار آمده ای مرجبا

۱۲۵- از میان ابیات زیر قافیه چند بیت بر اساس قاعده ۲ است؟

الف) آمد بهار جان ها ای شاخ تر به رقص آ / چون یوسف اندر آمد مصر و شکر به رقص آ

ب) ننشیند آتشم چو ز حق خاست آرزو / زین سو نظر مکن که ز آنجاست آرزو

ج) ای ساقی و دستگیر مستان / دل را ز وفای مست مستان

د) سیر نیم سیر نی از لب خندان تو / ای که هزار آفرین بر لب و دندان تو

ه) مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو / یادم از کشته خویش آمد و هنگام درو

۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) پنج

۱۲۶- قاعده قافیه ابیات کدام گزینه با یکدیگر یکسان نیست؟

الف) که آن ترک درجنگ نر ازدهاست / در آهنگ و در کینه ابر بلاست

ب) جهان خیره ماند ز فرهنگ او / از آن برز و بالا و آهنگ او

ج) بدیشان نبد ز آتش مهر تپو / به یک ره برآمد ز هر دو غریو

د) بیابان از آن آب دریا شود / که ابر از بخارش به بالا شود

ه) به من داده بودند و بخشیده راست / ترا کین پیشین نبایست خواست

۱) ب - ج ۲) ب - د

۳) الف - د ۴) ه - ج

۱۲۷- قافیه در کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) ای ترک آتش رخ بیار آن آب آتش فام را / وین جامه‌ی نیلی ز من بستان و در ده جام را
(ب) گر چه جان ما به ظاهر هست از جانان جدا / موج را نتوان شمرد از بحر بی پایان جدا
(ج) غوطه در گل داده بود اندیشه‌ی دنیا مرا / ناله‌ی نی شد دلیل عالم بالا مرا
(د) گفتا نگرم روی تو گفتا به قیامت / گفتم روم از کوی تو گفتا به سلامت

۱۲۸- بیت کدام گزینه مردف است؟

- (۱) چون حال بدم در نظر دوست نکوست / دشمن ز جفا گو ز تنم بر کن پوست
(۲) وعده اهل کرم نقد روان / وعده نا اهل شد رنج روان
(۳) همین پنج روز است عیش مدام / به ترک اندرش عیش های مدام
(۴) بسا نقش خردمندان که در بند هوا ماند / در آن صورت که عشق آید خردمندی کجا ماند

۱۲۹- با توجه به سروده زیر کدام گزینه نادرست است؟

«از تهی سرشار/جویبار لحظه ها جاری است/چون سبوی تشنه کاندرا خواب بیند آب و اندر آب بیند سنگ/دوستان و دشمنان را
میشناسم من/زندگی را دوست می دارم /مرگ را دشمن...»

- (۱) در شعر نو معمولاً در هر بخش سروده، دو یا چند مصراع قافیه دار بکار گرفته می شود.
(۲) شعر نو محدودیت های شعر کهن را ندارد و شاعر نو خود را اسیر قافیه نمی سازد.
(۳) کلمات قافیه بر اساس قاعده ۲ با الگوی (صامت + مصوت) آمده است.
(۴) این بخش از سروده فاقد قافیه است.

۱۳۰- کدام قافیه ها ، طبق قاعده ۱ است؟

- (الف) کور را خود این قضا همراه اوست / که مر او را اوفتادن طبع و خوست
(ب) چون ندیدی دمی سلیمان را / تو چه دانی زبان مرغان را
(ج) پس امیرش گفت خامش کن برو / تا نگردد جانت زین جرأت گرو
(د) این دراز و کوتاهی کاو جسم راست / چه دراز و کوتاه آنجا که خداست

(۴) ج - د

(۳) ب - ج

(۲) الف - د

(۱) الف - ب

۱۳۱- در کدام بیت قافیه مطابق قاعده ۱ است؟

۱) تا کی از صومعه ، خمار کجاست / خرقه بفکندم ، زَنّار کجاست

۲) ندارد درد من درمان دریغا / بماندم بی سر و سامان دریغا

۳) ما همه چشمیم و تو نور ای صنم / چشم بد از روی تو دور ای صنم

۴) راه عشق او که اکسیر بلاست / محو در محو و فنا اندر فناست

۱۳۲- کدام بیت بر اساس قاعده و تبصره ۱ ، قافیه سروده است؟

۱) رفتی و نام تو ز زبانم نمی رود / و اندیشه تو از دل و جانم نمی رود

۲) از پسته تنگ خود آن یار شکر بوسه / دوشم به لب شیرین جان داد به هر بوسه

۳) زهی خورشید را داده رخ تو حسن و زیبایی / در لطف تو کس بر من نبندد گر تو بگشایی

۴) میر من خوش می روی کاندلر سر و پا میرمت / خوش خرامان شو که پیش قد رعنا میرمت

۱۳۳- قافیه در کدام گزینه بر اساس قاعده ۲ نیست؟

۱) چون خدا پوشید بر تو ای جوان / رو خمش کن حق ستّاری بدان

۲) گفت داوودش خمش کن رو بهل / این مسلمان را ز گاوت کن بخل

۳) میندار سعدی که راه صفا / وان رفت جز بر پی مصطفی

۴) رفته است آوازه عدلت چنان / که معطر شد زمین و آسمان

۱۳۴- در کدام بیت حروف قافیه طبق قاعده ۲ (صامت + دو مصوت) آمده است؟

۱) جان نیاید در نشاط آلا که بر بوی حبیب / تا گل رنگین نیاید خوش ننالد عندلیب

۲) هر آن حدیث که از عشق می کنند روایت / خلاصه سخن است آن و مابقی است حکایت

۳) من خاک پای آن کسَم کاو خون ساغر می خورد / تا راز دل ساغر چرا هر دم به لب می آورد

۴) چون ندارم من قبول و رشد غیب / خلق را رد میکنم از خود به عیب

۱۳۵- قافیه در همه ابیات به جز گزینه از تبصره استفاده کرده است؟

۱) ناگهان تمثال گرگ هشته ای / سر بر آورد از فراز پشته ای

۲) خویشتن را عارف و واله کنی / خاک در چشم مروت می زنی

۳) گر میسر کردن حق ره بدی / هر جهود و گبر از او آگه بدی

۴) تو آنچ از تو سزد گفتی و کردی / غم جان من بیچاره خوردی

۱۳۶- در کدام گزینه تنها یک قافیه پایانی در آن یافت می شود؟

۱) لیک ملاً شمس را جویا بود / هر کجا شمس است آن جا می رود

۲) بی دلان آغوش جان ها وا کنید / اشک شوق قرن ها دریا کنید

۳) چون توام نقش آن زیبا کشید / چشم من حیران شد و او را ندید

۴) خوش است فصل بهاران شراب نوشیدن / به روی سبزه و گل همچو آب غلتیدن

۱۳۷- الگوی حروف قافیه در کدام گزینه متفاوت است؟

۱) بیا که قصر امل سخت سست بنیاد است / بیار باده که بنیاد عمر بر باد است

۲) صبحدم مرغ چمن با گل نو خاسته گفت / ناز کم کن که در این باغ بسی چون تو شکفت

۳) مردم دیده ما جز به رخت ناظر نیست / دل سرگشته ما غیر تو را ذاکر نیست

۴) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست / منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست

۱۳۸- قاعده قافیه در کدام بیت متفاوت است؟

۱) دید شخصی فاضلی ، پرمایه ای / آفتابی در میان سایه ای

۲) سر نیزه و نام من مرگ توست / سرت را بیاید ز تن دست شست

۳) آن کنیزک از مرض چون موی شد / چشم شه از اشک خون چون جوی شد

۴) بفرمودشان تا خبیره شدند / هژیر زیان را پذیره شدند

۱۳۹- قافیه کدام سروده مطابق قاعده ۱ است؟

۱) آب را بلعیده در گود کبود و هر زمان بی تابی اش افزون / می کند زین آب ها بیرون / گاه سر گه پا

۲) هان ای شب شوم وحشت انگیز / تا چند زنی به جانم آتش / یا چشم مرا ز جای برکن / یا پرده ز روی خود فروکش

۳) سرفت بخیر اما تو و دوستی ، خدا را / چو از این کویر وحشت به سلامتی گذشتی / به شکوفه ها ، به باران / پرسان سلام ما را

۴) کامد طفلی زبون به دنیا / بیهوده پیورید مادر / عشق آمد و در وی آشیان ساخت / بیچاره شد او ز پای تا سر

۱۴۰- در کدام گزینه قافیه معیوب می باشد؟

۱) خنده زنان همچو گل بوستان / چشم گشادم به رخ دوستان

۲) پرده ز روی شفقت برگرفت / اشک فشانان ببرم درگرفت

۳) بود به همراهی طاوس وصفی / قصه چنین گفت فقیه حنفی

۴) طرز سخن را روش نو دهم / سکه این ملک به خسرو دهم

۱۴۱- قافیه در کدام بیت معیوب است؟

- (۱) این همه شربت نه بدان کرده ام / کاب ز دریای کرم خرده ام
(۲) در تو ای محمود کو معنی عشق / جان فشان ورنه مکن دعوی عشق
(۳) ورنه زان خودم رایگان / رنجه نگردم چو تهی میگان

(۴) صورت آن تخته که بد بی بها / عین چو ابرو شده بر چشم ها

۱۴۲- کدام گزینه دارای عیب قافیه می باشد؟

- (۱) مویی به مویش به هنر به بختم / پخته و سنجیده درو ریختم
(۲) خم گیسوش تاب از دل کشیده / به گیسو سبزه را بر گل کشیده
(۳) چو کار از دست شد دستی بر آورد / صبوری را به سربایی در آورد
(۴) چو باشد وقت زور آن زورمندان / کنند از شیر چنگ از پیل دندان

۱۴۳- در کدام گزینه قافیه معیوب می باشد؟

- (۱) صراحی را ز می پر خنده می داشت / به می جان و جهان را زنده می داشت
(۲) درستش شد که هرچه او کرد بد کرد / پدر پاداش او بر جای خود کرد
(۳) سر هر نامه ای از نام او خوش / جهان جان ز عکس نام او هوش
(۴) این همه هست و بیا ای امر کن / ای منزله از بیان و از سخن

۱۴۴- چه تعداد از ابیات زیر قافیه معیوب دارند؟

- الف) انبیا عاجزند از این معنی / تو چرا هرزه می کند دعوی
ب) صنع او عدل و حکمتست و جلی / ملک او قهر عزتست و خفی
ج) گل عمر کسی که گل خواهد / کی دهد گلش گرچه دل خواهد
د) زانکه داند خدای از سر حدق / کز تو زورست زور و زاری صدق

(۱) چهار (۲) سه

(۳) دو (۴) یک

۱۴۵- چه تعداد از ابیات زیر قافیه غلط دارند؟

(الف) ور به خشم و جنگ عکس قهر اوست / ور به صلح و عذر عکس مهر اوست

(ب) بود ز شک در مرد جوینده رشک / چو دیدار بیماری اندر پزشک

(ج) گر عکس روی خوب تر افتد بر آینه / گردد ز فیض نور تو قرص خور آینه

(د) که خواهد شد بگوید ای رفیقان / رفیق بی کسان یار غریبان

چهار (۴)

سه (۳)

دو (۲)

یک (۱)

۱۴۶- در کدام گزینه قافیه دیداری داریم؟

(۱) خوشش آمد سپهر کوژ رفتار/ زبان بگشاد چو بلبل به گفتار

(۲) طریقی مشکل و کاری شگفت است / دلم ز اندیشه این خون گرفته است

(۳) خاک غم را سرمه سازم بهر چشم / تا ز گوهر پر شود دو بحر چشم

(۴) نشوی مرگ را دگر منکر / یابی از عالم حیات خبر

۱۴۷- عیب قافیه در کدام گزینه متفاوت است؟

(۱) کلاه کبی برسر افراشته / نکو خسروی مجلس آراسته

(۲) پیش از آن کاین خاک ها خسفش کنند / پیش از آن کاین بادهای شفش کنند

(۳) دشمنی حسین از آن جسته است / که علی لفظ لامکان گفته است

(۴) روح چون دم ز بحر روحانی / زد و پذیرفت لطف ربانی

۱۴۸- قافیه در کدام گزینه معیوب نمی باشد؟

(۱) هر وزیر و مفتی و شاعر که او طوسی بود / چون نظامی الملک و غزالی و فردوسی بود

(۲) چو سگسار غرچه چو شنگل ز هند / هوا پر درفش و زمین پر پرند

(۳) هر آنکس که بر دزد رحمت کند / به بازوی خود کاروان می زند

(۴) که چون او سوی شهر ترکان رسید / به نزد دلیر و بزرگان رسید

۱۴۹- کدام گزینه ذوقافیتین نمی باشد؟

(۱) از کنه ذات او کس را نشان نیست / که هر چیزی که گویی اینست آن نیست

(۲) تن ز غنیمت به هزیمت سپرد / بردن جان را به غنیمت شمرد

(۳) خدا را کبریای بی نیازی است / ترا جز نیستی هیچ، این چه بازی است؟

(۴) از حلاوت ها که دارد جور تو؟ / وز لطافت کس نیابد غور تو

۱۵۰- چه تعداد از ابیات زیر ذوقافیتین می باشد؟

(الف) بازگو تا چون سگالیدی به مکر / آن عوان را چون بمالیدی به مکر

(ب) هم نگردد ساکن از چندین غذا / تا ز حق آید او را مر او را این ندا

(ج) در تردد هرکه او آشفته است / حق به گوش او معما گفته است

(د) آنچه خورده ای و ده ای مرگ سیاه / از نبات و دارو و برگ و گیاه

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۵۱- کدام گزینه دارای قافیه دوگانه می باشد؟

(۱) در پی کامی هم از آن خاندان / این شه غازی هم از آن خانه دان

(۲) دامنش از دیده بد پاک تر / وز غم از دیده صد پاک تر

(۳) کاملی گر خاک گیرد زر شود / ناقص از زر برد خاکستر شود

(۴) چهره و مو دیده بینا فروز / در شب دل سوخته بین ناف روز

۱۵۲- چه تعداد از ابیات زیر ذوقافیتین می باشند؟

(الف) لطف و سالوس جهان خوش لقمه ای است / کمترش خور کان پر آتش لقمه ای است

(ب) باده در جوشش گدای جوش ماست / چرخ در گردش گدای هوش ماست

(ج) از غم و شادی نباشد جوش ما / با خیال و وهم نبود هوش ما

(د) روغنی کاید چراغ ما کشد / آب خوانش چون چراغی را کشد

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۱۵۳- در کدام گزینه ها ذوقافیتین بدیعی می باشد؟

الف) گفت تو بحث شگرفی می کنی / معنی را بند حرفی می کنی

ب) چرخ ز بیداد عنان تافته / مملکت از ظلم امان یافته

ج) ابرویش آن قبله عشاق طاق / چون مه نو در همه آفاق طاق

د) نوح را گفتند امت کو ثواب / گفت او زان سوی واستغشوا ثياب

ه) لشکر خط تاخته بر رومیان / هندوی او بسته از آن رو میان

الف و ب (۱) ب و ه (۲) الف و ج (۳) ج و د (۴)

۱۵۴- ذوقافیتین در کدام گزینه جایگاه متفاوتی با سایر دارد ؟

۱) گل شده نام خوش آن گل بدن / سوخته می ز آتش آن گل بدن

۲) نخل قدش بسته هم از مو میان / مرهم جان بود کم از مومیان

۳) ناله پر درد و غم آهنگ کرد / کشتن خود از ستم آهنگ کرد

۴) گریه زارش همه خوناب شد / آخر کارش همه خون آب شد

۱۵۵- چه تعداد از ابیات زیر ذوقافیتین می باشند؟

الف) همسر سرو آن گل نوحاسته / بر گل او سنبل نوحاسته

ب) عیسویان زوج و ولد بسته بدو / هندو ازین جنس نه پیوسته برو

ج) شب چو وداع مه و سیاره کرد / صبح دم از مهر قبا پاره کرد

د) سوسنی انگشت و سر انگشت ها / شعله جانشوز در انگشت ها

یک (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴)

۱۵۶- کدام گزینه ذوقافیتین نمی باشد؟

۱) گل از شادی علم در باغ می زد / سپاه فاخته بر زاغ می زد

۲) صبا برقع گشاده مادگان را / صلا در داده کار افتادگان را

۳) چون در خانه روم کردند جای / ز شغل جهان کشیدند پای

۴) شد ز خود آواره و ثابت نشست / تا بر سیاره و ثابت نشست

۱۵۷- در کدام گزینه ها ذوقافیتین تمام تجنیس است؟

الف) شمشیر کشی، کشیم در جنگ / قاروره زنی، زنیم بر سنگ

ب) آن خشم چنان در او اثر کرد / که آتش ز دلش زبان به در کرد

ج) گر طعنه زنش معاف کردی / با موکب خود مصاف کردی

د) و آن کشته که بُد ز خیل بارش / می شست به چشم سیل بارش

الف و د (۱)

ج و د (۲)

ب و ج (۳)

الف و د (۴)

۱۵۸- چند بیت از ابیات زیر قافیه دوگانه دارند؟

الف) گفتا که چو خصم یار باشد / با تیغ مرا چه کار باشد؟

ب) آن جانب دست یار دارد / کس جانب یار خوار دارد؟

ج) گر دل نزدیش پای پستی / پستی گر خویش را کشتی

د) نوفل که سپاهی آن چنان دید / جز صلح دری زدن زیان دید

یک (۱)

دو (۲)

سه (۳)

چهار (۴)

۱۵۹- در کدام گزینه ذوقافیتین معیوب می باشد؟

۱) داد سکونی دل آشفته را / کرد وفا نذر پذیرفته را

۲) خرد مبین دشمن بد زهره را / آب ده از زهره او دهر را

۳) باده نوشین به صفا خواست کرد / وعده دوشین به وفا راست کرد

۴) دمدمه ایشان مرا از خر فگند / چند بفریبید مرا این دهر چند

۱۶۰- در کدام گزینه قافیه درونی فاقد تبصره می باشد؟

۱) افلاک از تو سرنگون، خاک از تو چون دریای خون / ماهت نخوانم ای فزون از ماه ها و سال ها

۲) گیرم که خارم خار بد، خار از پی گل می زهد / صراف زر هم می نهد جو بر سر متقال ها

۳) سازی ز خاکی سیدی، بر وی فرشته حاسدی / با نقد تو جان کاسدی، پامال گشته مال ها

۴) آغاز عالم غلغله، پایان عالم زلزله / عشقی و شکری با گله، آرام با زلزال ها

تست های پایه یازدهم

درس دوم : پایه های آوایی

۱۶۱- تعداد پایه های آوایی بیت کدام گزینه از ابیات سایر گزینه ها بیشتر است ؟

- (۱) روی میوشان که بهشتی بود / هر که ببیند چو تو حور ای صنم
 - (۲) گفت شرح حسن لیلی میدهم / خاطر خود را تسلی میدهم
 - (۳) دویدند از کین دل سوی هم / در صلح بستند بر روی هم
 - (۴) نیست جز ناهی از او در دست من / زان بلندی یافت قدر پست من
- سوال یک : گزینه ۳

بیت گزینه سه از هشت پایه آوایی تشکیل شده اما سه بیت دیگر از شش پایه آوایی

۱۶۲- کدام گزینه از نظر تعداد پایه های آوایی متفاوت است ؟

- (۱) شبی دانم که در زندان هجران / سحرگاهم به گوش آید خطابی
 - (۲) نمی بینم از همدان هیچ بر جای / دلم خون شد از غصه ساقی کجایی
 - (۳) کسانی عیب ما ببینند و گویند / که روحانی ندانند از هوایی
 - (۴) بشو ای خردمند از آن دوست ، دست / که با دشمنانت بود هم نشست
- ۱۶۳- کدام گزینه از نظر تعداد پایه های آوایی با بقیه همخوانی ندارد ؟

- (۱) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق
- (۲) امشب ای ما به درد دل من تسکینی / آخر ای ماه تو هم درد من مسکینی
- (۳) نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست / چو چنگش رگ و استخوان ماند و پوست
- (۴) یار بار افتاده را در کاروان بگذاشتند / بی وفا یاران که بر بستند بار خویش را

۱۶۴- کدام گزینه از نظر تعداد پایه های آوایی متفاوت است ؟

- (۱) باش تا دستت ببندد روزگار / پس به کام دوستان مغزش بر آر
- (۲) لاله دیدم روی زیبای تو ام آمد بیاد / شعله دیدم سرکشی های تو ام آمد بیاد
- (۳) امتحان کن که بسی گنج مرادت بدهند / گر خرابی چو مرا لطف تو آباد کند
- (۴) سطح آب از گاهوارش خوشتر است / دایه اش سیلاب و موجش مادر است

۱۶۵- بیت زیر از چند پایه آوایی تشکیل شده است ؟

از آن روزی که گردیدی تو مفتون / مرا آرامگه شد چشمه خون

(۱) سه. (۲) شش. (۳) هشت. (۴) یازده

۱۶۶- بیت زیر از چند پایه آوایی تشکیل شده است ؟

رفت آن تازه گل و ماند به دل خار غمش / گل کجا جلوه گر و سرزنش خار کجاست

(۱) چهار (۲) شش (۳) هشت (۴) چهارده

۱۶۷- هجاهای کدام گزینه یکی از ارکان عروضی بیت زیر است ؟

یکی را حکایت کنند از ملوک / که بیماری رشته کردش چو دوک

(۱) یکی را. (۲) کنند (۳) بیماری. (۴) چو دوک

۱۶۸- تعداد پایه های آوایی همه گزینه ها برابر است به جز.....

(۱) همی دانه و خوشه خروار شد / ز آغاز هر خوشه خروار نیست

(۲) در آمد دولت شاهی به تاراج / نهاد آن لعل را بر گوشه ی تاج

(۳) امتحان کن که بسی گنج مرادت بدهند / گر خرابی چو مرا لطف تو آباد کند

(۴) هیچ قفلی نیست در بازار امکان بی کلید / بستگی ها را گشایش از در یزدان طلب

۱۶۹- کدام دو مصراع از نظر تعداد پایه های آوایی با هم برابر نیستند ؟

(۱) فلک باخت از سهم آن جنگ رنگ / بود سهمگین جنگ شیر و پلنگ

(۲) بوی بهبود ز اوضاع جهان می شنوم / شادی آورد گل و باد صبا شاد آمد

(۳) صد هزاران هم چو ماه از حسن تو حیران شود / صبحم از مشرق برآمد باد نوروز از یمین

(۴) ما دل از دنیای پوچ بی بقا برداشتیم / شقایق بر یکی پای ایستاده

۱۷۰- کدام دو مصراع از نظر تعداد پایه های آوایی با هم برابر نیستند ؟

(۱) کسی کز حقیقت خبردار باشد / نیاید در انگشت این غم شمردن

(۲) آنچه اول غرق گردد کشتی امید ماست / گر سراب ناامیدی را فلک دریا کند

(۳) منم چون شاخ تشنه در بهاران / تویی همچون هوای ابر و باران

(۴) در شجاعت شیر ربانستی / تنم گر بسوزی ، به تیرم بدوزی

۱۷۱- تقطیع هجایی مصراع زیر کدام است ؟

عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را

(۱) -U- --U- --U- --U- (۲) -U-- -U-- -U-- -U-- (۳) --UU --UU --UU --UU (۴) --U- --U- --U- --U-

۱۷۲- تقطیع هجایی مصراع زیر کدام است ؟

کجا میتوانی ز قلبم ربایی

(۱) --U --U --U --U --U (۲) --U --U --U --U --U (۳) --UU --UU --UU --UU (۴) --UU --UU --UU --UU

۱۷۳- تقطیع هجایی اولین و آخرین رکن عروضی بیت زیر به ترتیب کدام است ؟

در سر من عشق پیچید سخت / و نه چرا با مزه گفتارمی

(۱) -U- / -UU- (۲) -UU- / -UU- (۳) -U/ -UU- (۴) U-U- / --U-

۱۷۴- تقطیع هجایی اولین و آخرین رکن عروضی بیت زیر کدام است ؟

بیامد چنان تا لب هیرمند / همه دل پر از باد و لب پر ز بند

(۱) --U/ - -U (۲) -U / - -U (۳) -UU- / --U (۴) - -U/ -UU-

۱۷۵- قافیه کدام بیت یک رکن عروضی آن را تشکیل می‌دهد ؟

(۱) من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بدحالان و خوشحالان شدم

(۲) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق

(۳) برآشفتم عابد که خاموش باش / تو مرد زبان نیستی گوش باش

(۴) چرا مطرب نمیخواند سروری / چرا ساقی نمی‌گوید درودی

۱۷۶- مرزهای اوایی در کدام گزینه درست است ؟

(۱) دگر با/ ره خیا/ ط باد / صبا / بر اندا/ م گل دو/خت رنگین/ قبا

(۲) برای قد/ کشیدن در/ هوایت / دلم مثل/ صنوبر ها/ صبور است

(۳) صدا چون بو/ی گل در / جنبش آب / به آرامی/ به هر سو/ پخش می گشت

(۴) هم چو سایه/ پی خورشی/د رخت چون /نرود / دل که در گر/دنش از زل/ف تو مشکین/ رسن است

۱۷۷- شکل تقطیع هجایی در کدام گزینه نادرست است ؟

- (۱) صد خار بلا از دل دیوانه ما خواست (صد/خا/ ر / ب/آ/از/ د / ل / دی/وا/ن/ی/ما/خواست)
- (۲) کنون که قامت من در پی تو شد چو کمان (ک/نون/ک/قام/آت/من/در/پ/ی/تو/شد/چو/ک/مان)
- (۳) دل مرا هدف ناوک بلا کردی (د/ل/م/آ/ر/آ/ه/آ/ف/نا/و/آ/ک/ب/آ/لا/کر/دی)
- (۴) تو هم چون گل ز خندیدن لب با هم نمی آید (تو/هم/چون/گل/ز/خن/دن/آ/ب/با/هم/ن/می/آ/ید)

۱۷۸- کدام گزینه می تواند مصراع دوم بیت زیر باشد ؟

«کار تو داری صنما قدر تو باری صنما»

- (۱) ای رستخیز ناگهان وی رحمت بی منتها
- (۲) ای که ز یک تابش تو کوه احد پاره شود
- (۳) از سرو گویم یا چمن از لاله گویم یا سمن
- (۴) باشد که بگشایی دری گویی که برخیز اندر آ

۱۷۹- با توجه به بیت زیر کدام کلمه میتواند جایگزین مناسبی برای بیت باشد ؟

«من سر گشته هم از اهل بودم / دام راهم شکن طره هندوی تو بود»

- (۱) شکستن
 - (۲) کشیدن
 - (۳) هجران
 - (۴) رفاقت
- ۱۸۰- با مصراع «من آن شهرم که سیلاب محبت ساخت ویرانم» چند مصراع هم وزن وجود دارد ؟

- (الف) شب قدر است و جسم تو ازو یابند دولت ها
- (ب) خرد را تو روشن بصر کرده ای
- (ج) تو از خواری همی نالی نمیبینی عنایت ها
- (د) تا خم زلف تو را دام دلم کرده اند

- (۱) ۱ مورد
- (۲) ۲ مورد
- (۳) ۳ مورد
- (۴) ۴ مورد

درس پنجم : پایه های آوایی همسان (۱)

۱۸۱- کدام بیت در وزن (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن) سروده شده است؟

- (۱) به خیره برشمرد سیر خورده گرسنه را / چنان که درد کسان بر دگر کسی خوارست
- (۲) جهان این است و چونین بود تا بود / و همچونین بود اینند بار
- (۳) عشق و مستوری نباشد پای گو در دامن آور / کز گریبان ملامت سر برآوردن نیارد
- (۴) دم صبح بهار این مایه مدهوشی نمی ارزد / صبا بر مغز دهر افشانند گویی رختخوابش را

۱۸۲- الگوی هجایی کدام بیت مطابق (U U _ _ U U _ _ U U _ _ است؟

- ۱) هله زیرک هله زیرک هله زیرک زوتر / هله کز جنبش ساقی بدود باده به سر بر
- ۲) زر و سیم و در و گوهر نه که سنگیست مزور / ز پی سنگ کشیدن چو خری ساخته جان را
- ۳) ای بروییده به ناخواست به مانند گیا / چون تو را نیست نمک خواه برو خواه بیا
- ۴) دردمیدی و آفریدی باز تو / شکل دیگر این جهان تنگ را

۱۸۳- کدام ابیات در یک وزن سروده شده اند؟

- الف) ز یمن عشق و فیض قرب جانان / به یک عالم سرو سر دارم امشب
- ب) نوذر و پرویز عروس دوم / دولت باد آور و گنج مروس
- ج) بهر قربانی ره مشروطه را / در صف عشاق گلچین کرده اند
- د) غم دل تا سحرگه گفت باید / بدان دل برده دلدارم امشب
- ه) سر عشق آشکار باید گفت / گرچه کس قادر شنیدن نیست

۱) الف _ ه ۲) ب _ ج ۳) د _ ه ۴) الف _ د

۱۸۴- تقطیع هجایی کدام بیت تطابق کامل با وزن خود را ندارد؟

- ۱) سر سودای تو دارم سر اندیشه نخارم
- ۲) آسمان کهنه پر زنگ را
- ۳) نگارا چرا قول دشمن شنیدی
- ۴) اگر دمی بنوازد مرا نگار چه باشد

۱۸۵- کدام بیت از لحاظ تعداد رکن ها با سایر ابیات مغایرت وزنی دارد؟

- ۱) ساقیا در نوش آور شیره عنقود را / در صبح آور سبک مستان خواب آلود را
- ۲) بر فشان چندانک ما افشاند گردیم از وجود / تا که هر قاصد بیابد در فنا مقصود را
- ۳) روز آن باشد که روزیم او بود / ای خوشا آن روز و روزی ای خوشا
- ۴) شاخه های باغ شادی کان قوی تازه ست و تر / خشک بادا بی شما و تر مبادا بی شما

۱۸۶- کدام گزینه در گروه وزنی متفاوتی قرار گرفته است ؟

- ۱) اسب خسان را به رخی پی بز / عشوه ده ای شاه که این روی ماست
- ۲) نغزی و خوبی و فرش آتش تیز نظرش / پرسش همچون شکرش کرد گرفتار مرا
- ۳) گفت منم جان و دلت خیره چه باشی / دم مزن و باش بر سیمبرم زار
- ۴) ای مطرب دل برای یاری را / در پرده زیر گوی زاری را

۱۸۷- کدام بیت بر وزن بیت « نعره و غلغله آن مستان / آشکارا و نهان می آید » سروده نشده است؟

(۱) مطرب و یار من و شمع و شراب / این چنین عیش مهیا خشکست

(۲) ور خضر وار قلاووز شوی / تال لب چشمه حیوان چه شود

(۳) صورت اقبال شکر ریز گفت / شکر چو کم نیست شکایت چرا

(۴) دیده دیده بود آن دیده / هیچ غیبی و سری زو نجهد

۱۸۸- وزن کدام گزینه متفاوت از سایر ابیات است؟

(۱) ندانم تا چه سان از عهده دردش برون آیم / ز شادی جان بها گفتم متاع کم میابش را

(۲) به نظم و نثر مولانا ظهوری زنده ام غالب / رگ جان کرده ام شیرازه اوراق کتابش را

(۳) غالب از صهبای اخلاق ظهوری سر خوشیم / پاره ای بیش است از گفتار ما کردار ما

(۴) به لفظ عشق صد ره کوه و دریا در میان گفتن / پیاموزید تا پیشش برید افسانه خوانان را

۱۸۹- کلمات و عبارات کدام گزینه بصورت فرد وار بر وزن (مفتعلن) آمده است؟

(۱) رستم از این - خرقة من - زشت کسی - و آنچ کشد - لطیف و خوش

(۲) کوچ و فلان - طوق جنون - اذکرنی - عاشق آن - دام بلا

(۳) پاک تر از - هین سخن - که ای خدا - باده گل - دولت او

(۴) آینه ام - سلسله شد - بار نهد - ای در ما - بساط ها

۱۹۰- هجاهای کدام گزینه یکی از ارکان عروضی بیت زیر است؟

«غنچه لطف خندد و پسته ولی چو آن دهن / لب نگشوده غنچه ای خنده نکرده پسته ای»

(۱) ولی چو آن (۲) غنچه ای خند (۳) خنده نکر (۴) و پسته ولی

۱۹۱- اگر جایگاه هجای اول و دوم بیت زیر را در تمامی ارکان جا به جا کنیم ، وزن حاصل با بیت کدام گزینه مطابقت پیدا

میکند؟ «به اندک روزگار ای شه دو چیزم داد بخت تو / یکی لفظی خرد رتبت دوم طبعی سخن گستر»

(۱) ای امیر شاهزاده خسرو دانش پزوه / ناپزوهیده سخن را طبع تدبیر آن بود

(۲) نکوخویی ز خوبان رشک عاشق بار می رود / از آن نیکویان دل می دهم خوبان بد خو را

(۳) مار گنج عشق یار از عقل ما کی دم زند / غیر محرم آگه از نقد دل گنجینه کیست

(۴) تیره شد از تو به ساقی طبع شورانگیز ما / خشت خم بردار و بشکن شیشه پرهیز ما

۱۹۲- با توجه به وزن بیت اول ، جایگزین نمودن کدام عبارت برای بیت دوم تداخلی در وزن آن ایجاد نمیکند؟

« گهی سقف از خدنگ ناله می دخت / گهی مفتح زآه سینه میساخت »

«چه خوش باشد جوانی / دو بیدل را به هم سودای جانی»

(۱) از خدنگ (۲) ز آه سینه (۳) ز آه سی (۴) سقف از

۱۹۳- جا به جایی کدام دسته از کلمات مشخص شده هیچ تداخلی در وزن ابیات زیر ایجاد نمی کند؟

الف) قماش خود ندانم با چه تار و پود می بافی / نه زر بفتی ، نه دیبایی ، نه کرباسی ، نه کتانی

ب) از مس دل ساختن با دست دانش زر ناب / علم و جان را کیمیا و کیمیاگر داشتن

ج) دلت هرگز نمی گشت این چنین آلوده و تیره / اگر چشم تو میدانست شرط پاسبانی را

د) نبود از داغ جفایش گله ام زین داغم / که بداغم نمک افشانند و مرهم با اوست

(۱) جا به جایی رکن دوم {الف} با رکن سوم {ب} در مصراع اول هر دو بیت

(۲) جا به جایی رکن پایانی {ب} با رکن پایانی {د} در مصراع اول هر دو بیت

(۳) جا به جایی رکن چهارم {ج} با رکن سوم {د} در مصراع اول هر دو بیت

(۴) جا به جایی رکن دوم {ج} با رکن سوم {الف} در مصراع اول هر دو بیت

۱۹۴- کدام مصراع از گزینه های زیر از پایه های آوایی همسان محذوف (مفاعیلن و فاعلاتن) تشکیل شده است؟

الف) برای سراپرده اش آفتاب (ب) تیر گشتن در کمان آسمان (ج) ورق نانوشته می خوانی

د) فغان کز اختر بد در وبالم (ه) گرفتار عقاب آرزویی

(۱) الف - ب - ج (۲) ب - ج - د (۳) ج - د - ه (۴) ه - ب - د

۱۹۵- کدام گزینه پایه های آوایی بیشتری نسبت به سایر ابیات دارد؟

(۱) امیر حسن خندان کن چشم را / وجودی بخش مر مشتی عدم را

(۲) گر تو عودی سوی این مجمر بیا / ور برانندت ز بام از در بیا

(۳) بانگ تسبیح بشنو از بالا / پس تو هم سبح اسمه الاعلی

(۴) چه گویی از چه او عالم پدید آورد از لؤلؤ / که نه مادت بد و صورت نه بالا بود و نه پهنا

۱۹۶- تقطیع هجایی رکن آغازین و پایانی بیت زیر در کدام گزینه بدرستی آمده است؟

« نکو خواهان باد چون زر عزیز / بداندیشان باد چون خاک خوار »

(۱)مفاعیلن _ مستفعِلن (۲)فعولن _ فعولن (۳)فعولن _ فعل (۴)مفاعیلن _ فعولن

۱۹۷- وزن کدام یک از ابیات زیر فاقد رکن (فاعلاتن) و دارای (مفاعیلن) است؟

(۱)مطرب قدح رها کن زین گونه ناله ها کن (۲) ای ساقی شور و شر هین عیش بگیر از

(۳) اگر تاج دهی نستانم (۴)آه که آن صدر سرا می ندهد بار مرا

۱۹۸- در ابیات زیر چند مرتبه از وزن واژه (فعلاتن) بهره برده است؟

(الف) دلم به خشم نظر می کند که کونه کن هین (ب) ز چنین شکرستانی برسد چنین تقاضا

(ج) خمار و خمر یکستی ولی الف نگذارد (د) که طیبیان اگر دمی بچشندی از این غمی

(۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) ۷

۱۹۹- با توجه به پایه های اوایی و ریتم شعر کدام گزینه کامل کننده ارکان حذف شده عبارت زیر است؟

«مهرت تجار بودی خویش قارون می نمودی / خواب بود و آن که از سر رفت خوابت»

(۱) چون آسمان (۲)مفلسانم (۳) فنا شد چون (۴)سخت مستی

۲۰۰- بدون در نظر گرفتن رکن پایانی در کدام گزینه هجایی دیده می شود که با معادل خود در مصراع دیگر متفاوت است؟

(۱) غم و شادی که به یک لحظه دگرگون گردد / چه غم ار باشد و گر زانکه نباشد غم نیست

(۲) به گردنبد لعلی داشتی چون چشم من خونین / نباشد خون مظلومان که میگیرد گریبان

(۳)پا به سر تا ننهی سر ننهی بر در دوست / طی این راه مپندار که با فرهنگ است

(۴) کسی کو به جانان وصالی ندارد / ز جان بهر آلا ملالی ندارد

۲۰۱- وزن مقابل کدام گزینه نادرست نوشته شده است؟

(۱)تو ای تنگ شکر به طوطی جان «فعولن فعولن فعولن فعل»

(۲) همه کار مه نو نا تمام است «مفاعیلن مفاعیلن فعولن»

(۳) نداری و لاف است بالای بام «فعولن فعولن فعولن فعولن»

(۴) ماه رخسار تو را در جمع دوش «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن»

۲۰۲- وزن مقابل کدام مصراع نادرست مشخص شده است؟

۱) ای میرآب بگشا آن چشمه روان را { _ _ U _ / U _ _ / _ _ U _ / U _ _ }

۲) بر کتفم نهاد او خلعت نو رسیده را { _ U _ U / _ U U _ / _ U _ U / _ U U }

۳) به خدا که نگریزی قدح مهر نریزی { _ U U / _ U U / _ U U / _ U U }

۴) صبر و وفا کن که وفاها خوشست { _ U _ / _ U U _ / _ U U }

۲۰۳- برش پایه های آوایی چند مورد از مصراع های زیر نادرست آمده است؟

الف) او همه عیب | تو گیرد | تا بیوشد | عیب خود

تو بر او از | غیب جان ری | زی و می | دانی چرا

ب) ولی برتاف | ت بر چون ها | مشارق ها | ی بی چونی

بر آثار | لطیف خود | غلط گشتند | الفت ها

ج) جان پروا | نه میان | می بندد

شمع روشن | به میان | می آید

د) در سخن گف | تن چو ماه | و آفتاب

رهنمای | خلق هر صبح | و مسا

۸ (۴)

۷ (۳)

۶ (۲)

۵ (۱)

۲۰۴- با توجه به وزن مصراع دوم برش آوایی کدامیک از گزینه های زیر نادرست است؟

۱) کان شکر | هاست او | مستی سر | هاست او / ره نبرد با وی آنک مرغ شکرخوار نیست

۲) از کف این | نیکبخت | میخورم هم | چون درخت / و نه من سرسبز چون می روم مست و جوان

۳) درغم شی | رین نجوشی | لا جرم | سرکه فروشی / آب حیوان را بیستی لاجرم رفتست آبت

۴) هر که به جد | د تمام | در هوس | ماست ماست / هر که چو سیل روان در طلب جوست جوست

۲۰۵- وزن واژه مقابل کدام مصراع نادرست است؟

۱) برگ گل را به گلاب آلوده است (فعلاتن فعلاتن فعلن)

۲) گهی مهمان به غار عنکبوتی (مفاعیلن مفاعیلن فعولن)

۳) گر دهم تا جور سر بلند (مقتعلن مقتعلن فاعلن)

۴) کمربند من آمد نزد من خنده زنان امشب (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعی)

۲۰۶- تقطیع بیت کدام گزینه بصورت (سه تایی ، سه تایی ، سه تایی ، دو تایی) می باشد؟

(۱) گر آینه ات در مقابل نماید / خیال حق و فکر باطل نماید

(۲) غیرت مهر نتابد اثر هستی انجم / صرفه ماست که در آینه ما ننمایی

(۳) چه خوب و چه زشت از نظر رفته گیر / پری میزنند این پریزاد ها

(۴) فیض اقبال قناعتکده / فقر رساتر / میکند سایه دیوار دراین گوشه همایی

۲۰۷- در کدام گزینه قافیه ، خود تشکیل دهنده یک رکن عروضی در مصراع اول شده است؟

(۱) خامه برآورد صدای صریر / بلبلی از خلد برین زد صغیر

(۲) میشنیدم من که این وحشی کسبست / او عجب بی اعتباری بوده است

(۳) وبال است بر مرد عمر درازش / چو عمر درازش فزود اندر آزش

(۴) هست در انگشت کمال آن قلم / یا نه عصائیس بدست کلیم

۲۰۸- ردیف در کدام گزینه یک رکن عروضی آن را شکل داده است؟

(۱) سرو سهی در بوستان چندان که بالا میکشد / پیش قد و بالای او از سرکشی یا می کشد

(۲) گر بگذری سوی چمن سرو سهی از جا رود / ور زانکه برقع افکنی صبر از دل شیدا رود

(۳) من کیستم تا هر زمان پیش نظر بینم ترا / گاهی گذر کن سوی من تا در گذر بینم ترا

(۴) خواهیم نقد جان و سر در پای جانان ریختن / بر خاک کویش خون واشک از چشم گریان ریختن

۲۰۹- کدام بیت به وزن واژه (فاعلاتن) نیاز دارد تا وزن خود را بدرستی شکل دهد؟

(۱) سهل است سنائیا سنای تو / وین قدر و فضیلت و.....

(۲)طرف ماه منیر / تیره کرد از خط شبرنگ چو قیر

(۳) هائطی و و خلج / بی بها هیزم به من افروخته

(۴) رنجی که من از پی تو دیدم / دردی که تو خوردم

۲۱۰- با توجه به وزن واژه ها ، کدام گزینه برای کامل کردن ابیات زیر مناسب است؟

» سر تویل و روی بر کردار نیل

ساق چون سوهان و دندان استرجه

بر کناری بینم رسته بادام و سرو

راست پندارم قطار اشتران آبره»

(۱) جان زمین را - همچو بال - درختی

(۲) نمی یابم - برتر از آن - بوی

(۳) پشت کوژ و - بر مثال - جوی

(۴) نگرانم - پاک تر از - دره

درس هشتم : پایه های آوایی همسان (۲)

۲۱۱- وزن کدام گزینه با سایر گزینه ها متفاوت است؟

(۱) سخن عشق تو بی آنکه برآید به زبانم / رنگ رخساره خبر می دهد از سر نهانم

(۲) کاش کان دلبر عیار که من کشته اویم / بار دیگر بگذاشتی که کند زنده به بویم

(۳) آن کیست کاندل رفتنش صبر از دل ما می برد / ترک از خراسان آمدست از پارس یغما می برد

(۴) تو ندانی که چرا در تو کسی خیره بماند / تا کسی همچو تو باشد که در او خیره بمانی

۲۱۲- وزن کدام بیت در مقابل آن نادرست آمده است؟

(۱) سعدیا گر بکند سیل فنا خانه عمر / دل قوی دار که بنیاد بقا محکم از اوست (فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن)

(۲) فراق یار که پیش تو کاه برگی نیست / بیا و بر دل من بین که کوه الوند است (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن)

(۳) دلم جز مهر مه رویان طریقی بر نمی گیرد / ز هر دم می دهم پندش ولیکن در نمی گیرد (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)

(۴) عمریست تا من در طلب هر روز گامی می زنم / دست شفاعت هر زمان بر نیک نامی می زنم (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

۲۱۳- وزن بیت زیر کدام است؟

بی تو چو شمع کرده ام گریه و خنده کار خود / خنده به روز دل کنم گریه به روز حال خود

(۱) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

(۲) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

(۳) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

(۴) معول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

۲۱۴- علامت‌های هجای کدام بیت از تکرار چهار بار «U - -» تشکیل نشده است؟

- (۱) جهاننا همانا فسونی و بازی / که بر کس نیایی و با کس نسازی
- (۲) درخت تو گر بار دانش بگیرد / به زیر آوری چرخ نیلوفری را
- (۳) از این زندگی زندگانی نخیزد / که گرگست و ناید ز گرگان شبانی
- (۴) بدو گفت رستم که مندیش از این / که با ما نشورد کس از اندر زمین

۲۱۵- همه ابیات در یک وزن عروضی سروده شده‌اند بجز؟

- (۱) گر مخیر بکنندم به قیامت که چه خواهی / دوست ما را و همه نعمت فردوس شما را
- (۲) بوی آن موی معبر باز برد از هوش ما را / یار مستی می‌کشند این میکشان بر دوش ما را
- (۳) عیب خود باید بدیدن پس زبان در ما کشیدن / ستر خود باید دریدن تا شود رون شما را
- (۴) کی پذیرد استقامت اضطراب این قیامت / الندامت الندامت ای مسلمانان خدا را

۲۱۶- کدام یک از ابیات زیر با یکدیگر هم وزن هستند؟

- الف) عقل می‌خندد بر آنکس کو غم دنیا خورد/ دیده می‌گیرد بر آن رویی که زرد از بی زریست
- ب) عشق تو نمی‌گنجد در جان و دل خرم/ هر کس که تو را خواهد باید که حزین باشد
- ج) هر که شد از این رخ و قد دادخواه / گو برو از خاطر خود داد خواه
- د) ای خواجه نمی‌بینی این روز قیامت را / این یوسف خوبی را این خوش قد و قامت را

(۱) الف-ج (۲) الف-د (۳) ب-ج (۴) ب-د

۲۱۷- با توجه به وزن بیت، کدام واژگان جاهای خالی را به درستی پر می‌کنند؟

عشق تو ز من مایه مایی و منی / خود نبود عشق تو را ز بی‌خویشتی

(۱) دزدید - چاره (۲) بگرفت - درمان (۳) برد - حيله (۴) ببرید - علاج

۲۱۸- علامت هجایی کلمات زیر در کدام گزینه کاملاً صحیح است؟

بیابان / خواننده / زورق / سرآغاز

(۱) U - - - / - - / U - - / - - U (۲) U - - U / - - / U - - / - - U

(۳) U - - U / - U / - - - / - - U (۴) U - - - / - U / - - - / - - -

۲۱۹- ارکان کدام گزینه تکراری نمی باشد؟

- (۱) مرا گر دوستی با او به دوزخ می برد شاید / به نقد اندر بهشتت آن که یاری مهربان دارد
- (۲) بخت باز آید از آن در که یکی چون تو در آید / روی میمون تو دیدن در دولت بگشاید
- (۳) جان ندارد هر که جانانش نیست / تنگ عیشست آن که بستایش نیست
- (۴) هر ساعت از نو قبله ای با بت پرستی می رود / توحید بر ما عرضه کن تا بشکنیم اصنام را

۲۲۰- وزن کدام گزینه متفاوت می باشد ؟

- (۱) با جوانی سر خوش است این پیر بی تدبیر را / جهل باشد با جوانان پنجه کردن پیر را
- (۲) دوست می دارم من این نالیدن دلسوز را / تا به هر نوعی که باشد بگذرانم روز را
- (۳) دیده از دیدار خوبان برگرفتن مشکست / هر که ما را این نصیحت می کند بی حاصلست
- (۴) عمر گویندم که ضایع می کنی با خوبرویان / وان که منظوری ندارد عمر ضایع می گذارد

۲۲۱- در کدام گزینه وزن مقابل آن نادرست می باشد؟

- (۱) گفتم آیا که در این درد بخواهم مردن / که محالست که حاصل کنم این درمان را (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
- (۲) تو را خود یک زمان با ما سر صحرا نمی باشد / چو شمسست خاطر رفتن به جز تنها نمی باشد (مفاعیلین مفاعیلین مفاعیلین مفاعیلین)
- (۳) نشاید گفتن آن کس را دلی هست / که ندهد بر چنین صورت دل از دست (مفاعیلین مفاعیلین فعولن)
- (۴) گر تو انکار نظر در آفرینش می کنی / من همی گویم که چشم از بهر این کار آمده است (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

۲۲۲- ارکان چند بیت از ابیات زیر تکراری (همسان) می باشد ؟

- الف) نه بر حکم شرع آب خوردن خطاست / وگر خون به فتوی بریزی رواست
- ب) گرفتم سرو آزادی نه از ماء مهین زادی / مکن بیگانگی با ما چو دانستی که از مایی
- ج) آخر نگاهی باز کن وانگه عتاب آغاز کن / چندان که خواهی ناز کن چون پادشاهان بر خدم
- د) آن نه تنهاست که با یاد تو انسی دارد / تا نگویی که مرا طاقت تنهایی هست

(۱) مورد ۲ (۲) مورد ۳ (۳) مورد ۴ (۴) مورد ۴

۲۲۳- چند مورد از ابیات زیر هم وزن می باشند؟

الف) عشق و مستوری نباشد پای گو در دامن آور / کز گریبان ملامت سر بر آوردن نیارد

ب) گر مطیع خدمت را کفر فرمایی بگوید / و حریف مجلس را زهر فرمایی بنوشد

ج) دیگری را در کمند آور که ما خود بنده ایم / ریسمان در پای حاجت نیست دست آموز را

د) راحت جان است رفتن با دلارامی به صحرا / عین درمان است گفتن درد دل با غمگساری

۱(۱) مورد ۲(۲) مورد ۳(۳) مورد ۴(۴) مورد

۲۲۴- در دو بیت زیر چند رکن «فاعلاتن» وجود دارد ؟

«عشق و سودا و هوس در سر بماند / صبر و آرام و قرار از دست رفت

گر من از پای اندر آیم گو در آی / بهتر از من صد هزار از دست رفت»

۵(۱) رکن ۶(۲) رکن ۱۲(۳) رکن ۸(۴) رکن

۲۲۵- برش ارکان در کدام گزینه نادرست می باشد؟

۱) گر از سلطان / طمع کردم / خطا بود ۲) من و باد / صبا مسکین / دو سرگردا / ن بی حاصل

۳) شاهدان گر / دلبری زین / سان کنند ۴) رهروان را / عشق بس باشد / دلیل

۲۲۶- برش ارکان در چند مورد از موارد زیر به صورت صحیح می باشد ؟

الف) من نهان / درد دلی دا / رم و آن دل / بر نوست / ظاهرا با / خبر از درد / نهانم / باشی

ب) یا رب این آتش که بر جان من است / سرد کن زان / سان که کردی / بر خلیل

ج) نشستم / با جوان مردان / اوباش / بشستم هر / چه خواندم / با ادیبان

د) همین اس / ت پیغام گل ها / ی رعنا / که یک کا / سه کن نو / بهار و / خزان را

۱(۱) مورد ۲(۲) مورد ۳(۳) مورد ۴(۴) مورد

۲۲۷- وزن کدام بیت از تکرار ۴ بار رکن «مستفعلن» تشکیل شده است ؟

۱) تا به کی در خواب سنگین روزگارم بگذرد / زندگی در سنگ خارا چون شرارم بگذرد

۲) تیغ جفا گر زنی ضرب تو آسایش است / روی تَرش گر کنی تلخ تو شیرین گوار

۳) باران اشکم می رو وز لبر آتش می جهد / با بختگان گو این سخن سوزش نباشد خام را

۴) من آن شهرم که سیلاب محبت ساخت ویرانم / تو آن گنجی که در ویرانه ها دل ها وطن داری

۲۲۸- وزن بیت زیر در کدام یک از گزینه های زیر آمده است؟

«راز نهان دار خمش ور خمشی تلخ بود / آن که جگر سوزه بود باز جگر سازه شود»

(۱) مفتعلن، مفاعلهن، مفتعلن، مفاعلهن (۲) مستفعلن، مستفعلن، مستفعلن، مستفعلن

(۳) مفتعلن، مفتعلن، مفتعلن، مفتعلن (۴) فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلهن

۲۲۹- «مفتعلن مفتعلن فاعلهن» وزن کدام یک از ابیات زیر می باشد؟

(۱) فصل گل می گذرد هم نفسان بهر خدا / مبنشینید به باغی و مرا شاد کنید

(۲) هر سحر از عشق دمی می زنم / روز دگر می شنوم بر ملا

(۳) کجا نشانمت ای گل؟ به مفلسی مانم / که جسته گنج و نداند کجا نگه دارد

(۴) سعدی شیرین زبان این همه شور از کجا؟ شاهد ما آیتی است و این همه تفسیر او

۲۳۰- «فاعلاتن فاعلاتن فعلن» وزن کدام یک از ابیات زیر می باشد؟

(۱) پای سرو بوستانی در گل است / سرو ما را پای معنی در دل است

(۲) متفق می شوم که دل ندهم / معتقد می شوم دگر بارت

(۳) چه کنم با که توان گفت که او / در کنار من و من مهجورم

(۴) در دلم هیچ نیاید مگر اندیشه وصلت / تو نه آنی که دگر کس بنشیند به مکانت

۲۳۱- وزن بیت زیر کدام است؟

ای نفس خرم باد صبا / از بر یار آمده ای مرجبا

(۱) مفتعلن، مفتعلن، مفتعلن (۲) مفتعلن، مفتعلن، فاعلهن (۳) مفتعلن، مفتعلن، فع (۴) مفتعلن، مفاعلهن

۲۳۲- وزن مصراع زیر کدام است؟

سوزد مرا سازد مرا در آتش اندازد مرا

(۱) مستفعلن، مستفعلن، مستفعلن، مستفعلن

(۲) مستفعلن، مستفعلن، مستفعلن

(۳) مستفعلن، مستفعلن، مستفعلن، فعلن

(۴) فاعلاتن، فاعلاتن

۲۳۳- تقطیع هجایی مصراع زیر کدام است ؟

از آن سویی که هر شب جان روان است

(۱) ---U ---U ---U - - (۲) -U-- -U-- -U-- -U-- (۳) -U- --U- --U- --U- (۴) -U- -U- -U- -U-

۲۳۴- وزن مصراع زیر کدام است ؟

اگر غم لشکر انگیزد که خون عاشقان ریزد

(۱) -U- -UU- -UU- -UU- (۲) -U-- -U-- -U-- -U-- (۳) -U- U-- -U- U-- (۴) ---U ---U ---U ---U

۲۳۵- وزن کدام مصراع در مقابل آن درست آمده است ؟

(۱) بت خود را بشکن خوار و دلیل (فعلاتن فعلاتن فعلاتن)

(۲) نه چندان آرزومندم که صفش در میان آید (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)

(۳) بار دیگر سر برون کن از حجاب (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن)

(۴) هین سخنی تازه بگو تا دو جهان تازه شود (مفععلن مفععلن مفععلن)

۲۳۶- وزن کدام مصراع در مقابل آن نادرست است ؟

(۱) در سر من عشق بیچید سخت (مفععلن مفععلن فاعلن) (۲) آب سخن بر درت افشانده ام (مفععلن مفععلن فاعلن)

(۳) از آن مرد دانا دهان دوخته است (فعولن فعولن فعولن فعولن) (۴) بر قدم ار قدمی می کشید (مفععلن مفععلن فاعلن)

۲۳۷- وزن کدام مصراع در مقابل آن نادرست است ؟

(۱) مرنجان دلم را که این مرغ وحشی (فعولن فعولن فعولن فعولن)

(۲) گفت که تو شمع شدی لایق این جمع شدی (مفععلن مفععلن مفععلن مفععلن)

(۳) برو از خانه گردون بدر و نان مطلب (فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن)

(۴) عاشقان را جست و جو از خویش نیست (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

۲۳۸- وزن کدام مصراع با « -U-- / -U-- / -U-- / -U-- » هماهنگی دارد؟

(۱) مست و خرابم تا ابد نی دل شناسم نی خرد (۲) از مکافات عمل غافل مشو

(۳) ای صبا نکستی از کوی فلانی به من آر (۴) ای دل از سیل فنا بنیاد هستی بر کند

۲۳۹- کدام مصراع بر اساس نشانه های هجایی «-U / - -U / - -U / -U» سروده شده است؟

(۱) بگویم تا بداند دشمن و دوست

(۲) بگفتا که این مرد بد می کند

(۳) گر طمع داری از آن جام مرصع می لعل

(۴) به سلیمان برسانید که من

۲۴۰- وزن بیت زیر کدام است؟

تا برآمد در جهان آوازه زلف و رخس / کیمیای کفر و دین را روز بازاری نماند

(۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

(۲) فاعلاتن فاعلن

(۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(۴) مفععلن مفععلن فاعلن

۲۴۱- وزن بیت زیر کدام است؟

قافله شب چه شنیدی ز صبح / مرغ سلیمان چه خبر از سبا

(۱) مفععلن مفععلن مفععلن

(۲) مفععلن مفععلن فاعلن

(۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(۴) فعولن فعولن فعولن فعل

۲۴۲- وزن کدام یک از مصراع های زیر نادرست است؟

(الف) گرچه زان آینه خاتون عرب را نگرند (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن)

(ب) از آن سویی که هر شب جان روان است (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن)

(ج) میفکن وعده حلوا به فردا (مفاعیلن مفاعیلن مفاعی)

(د) عقل کهن بار جفا می کشد (مفععلن مفععلن فاعلن)

(ه) نه چندان آرزومندم که وصفش در میان آید (مفاعیلن مفاعیلن مفاعی)

(۱) ب و د. (۲) ب و ه (۳) الف و ه (۴) ب و ج

۲۴۳- وزن کدام بین در مقابل آن درست است؟

(۱) یک سر مو از غم او نیست که اندر تن من / آب حیاتی ندهد یا گهری می نشود (مستفععلن مستفععلن مستفععلن)

(۲) خاک سیه بر سر او کز دم تو تازه نشد / یا همگی رنگ شود یا همگی تازه شود (مفععلن مفععلن مفععلن)

(۳) ماهم این هفته برون رفت و ز چشمم سالی است / حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالی است (فاعلاتن فاعلاتن فعلن)

(۴) بر سر تربت من با می و مطرب بنشین / تا به سویت ز لحد رقص کنان برخیزم (فاعلاتن فاعلاتن فعلن)

۲۴۴- وزن کدام بیت در مقابل آن نادرست است ؟

- (۱) تا چو زنبور عسل در چشم هم شیرین شوند / به که باشد خانه های دوستان از هم جدا (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)
- (۲) تو نیکی میکن و در دجله انداز / که ایزد در بیابانت دهد باز (مفاعیلن مفاعیلن مفاعی)
- (۳) آن سیه چرده که شیرنی عالم با اوست / چشم میگون لب خندان دل خرم با اوست (فاعلاتن فاعلاتن فعلن)
- (۴) از صلاى رنگ عیش انجمن غافل مباش / پاره هایی چند به خون جگر دارد بهار (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

۲۴۵- تعداد پایه های آوایی در کدام بیت متفاوت است ؟

- (۱) مرا چاهی که بر زیبا زخندان / در آن چاهم کنون چون ماه کنعان
 - (۲) پیش رفتار تو پا برنگرفت از خجلت / سرو سرکش که به ناز از قد و قامت برخاست
 - (۳) خوردم از دست تو جامی که جهان جرعه اوست / هر که زین دست خورد می برود زود از دست
 - (۴) بال پرواز فلک داری و قانع شده ای / که به بزمی که روی جای به بالا گیری
- ۲۴۶- بیت « تو عاقل از آنی که عاشق نه ای / تو را قبله عشق است اگر مقبلی » با کدام بیت هم وزن است ؟

- (۱) مرا حلوا هوس کرده است حلوا / میفکن وعده حلوا به فردا
 - (۲) خنده بیاموز گل سرخ را / جلوه کن آن دولت پاینده را
 - (۳) از آن سویی که هر شب جان روان است / به وقت صبح باز آرد روان را
 - (۴) چو باشد کمندش به کف روز جنگ / تو گویی کلیم است شعبان به جنگ
- ۲۴۷- مصراع « تابش جان یافت دلم و بشکفت دلم » با کدام مصراع هم وزن است ؟

- (۱) وان که گیسوی تو را رسم تطاول آموخت
- (۲) با من راه نشین خیز و سوی میکده ای
- (۳) از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر
- (۴) یار شدم یار شدم با غم تو یار شدم

۲۴۸- در همه گزینه ها به جز مصراع های مقابل هم وزن هستند .

- (۱) باده او همدل من بام فلک منزل من / ای شب خوشرو که تویی مهتر و سالار حبش
- (۲) عجز و قدرت نشود مانع بی باکی عشق / خانه شاه و گدا در ره سیلاب یکی است
- (۳) حلقه دام نجات است خم طره دوست / وای بر جان مرغی که در این دام نبود
- (۴) چه رعنا رقیبی چه شیرین طبیبی / تو در جنگ آبی روم من به صلح

۲۴۹- وزن کدام بیت همسان تک پایه ای نمی‌تواند باشد ؟

(۱) شمع من در هر که آتش میزند پروانه وار / رنگ عشق تازه ای می‌ریزد از خاکسترش

(۲) رسم بد عهدی ایام چو دید ابر بهار / گریه اش بر سمن و سنبل و شیرین آمد

(۳) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید / مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی

(۴) چو آشامیدم این پیمانه را پاک / درافتادم ز مستی بر سر خاک

۲۵۰- وزن کدام بیت همسان تک پایه ای نیست ؟

(۱) چرخ مینا شکند شیشه عمر تو به سنگ / گر ز مینا می گلرنگ به ساغر نکنی

(۲) گر دوست می آید برم تا تیغ دشمن بر سرم / من با کسی افتاده ام کز وی نپردازدم به کس

(۳) بوی بهار آمد بنال ای بلبل شیرین نفس / و پایبندی همچو من فریاد می‌خوان از قفس

(۴) هان ای دل عبرت بین ، از دیده عبر کن هان / ایوان مداین را آینه عبرت دان

درس یازدهم : پایه های آوایی همسان دو لختی

۲۵۱- وزن کدام بیت متفاوت است ؟

(۱) ای بر که مبارک این بزمگاه میمون / فرخنده باد دایم بر شاه آفریدون

(۲) ای زلف دلبر من دل‌بند و دل‌گسلی / گه در پناه مهی گه در جوار گلی

(۳) مر چرخ را ضرر نیست وز گردشش خبر نیست / عالم یکی درخت است کش جز بشر ثمر نیست

(۴) از کین بت پرستان در هند و چین و ماچین / پر درد گشت جانت رخ زرد و روی پر چین

۲۵۲- کدام وزن نمیتواند به دو صورت تقطیع هجایی شود ؟

(۱) ای خوشتر از جان آخر کجایی / کی روی خوبت با مانم‌ای

(۲) گر چون تو به چینستان ای ترک نگارستی / پیوسته به چینستان ای ماه بهارستی

(۳) ای شهریار بیقرین ای پادشاه پاک دین / ای مر تو را داده خدای آسمان ملک زمین

(۴) خوبان همه سپاهند ایشان خدایگانست / مر نیک‌بختیم را بر روی او نشانست

۲۵۳- مرز های هجایی در کدام گزینه درست مشخص نشده است ؟

- (۱) بی همگان به سر شود بی تو به سر نمی شود = بی ه م گان / ب سر ش ود / بی ت ب س / ن می ش ود
- (۲) آن تلخ وش که صوفی ام الخبائثش خواند = آن تلخ وش / ک صوفی / ام مل خ با / ش خاند
- (۳) دلم ز روح سحرگه سوال کرد به لفظی = دلم ز / روح س حر / گه س آل کر / د ب ل ف ظی
- (۴) رعد مثال این بزن ابر نهاد آن ببار = رعد م ثا / لین بزن / ابر ر ن ها / دان ب بار

۲۵۴- وزن کدام گزینه دوری است ؟

- (۱) ای نازنین صنم تو چه مذهب گرفته ای / کت خون ما حلال تر از شیر مادر است
- (۲) حافظ اگر سجده تو کرد مکن عیب / کافر عشق ای صنم گناه ندارد
- (۳) از سروران باستان وز مهتران عصر ما / کردند نازش چار قوم از چار تن تا روز دین
- (۴) ملکا جهان ز عدل تو به نوبهار ماند / کف راد تو بدین ابر زمین نگار ماند

۲۵۵- کدام بیت در وزن مفتعلن مفاعلهن سروده شده است ؟

- (۱) ای صنم ماهروی در ده روشن رحیق / چون لب معشوق لعل چون دل عاشق رقیق
- (۲) از پس پنجاه سال عشق به ما چون فتاد / از بر ما رفته بود روی به ما چون نهاد
- (۳) قافله شب گذشت صبح برآمد تمام / باده شد اکنون حلال خواب شد اکنون حرام
- (۴) غم مخوری که عاقبت جای تو صدر جنت است / روی دل تو تا ابد سوی رضای حضرت است

۲۵۶- بیت زیر در کدام وزن عروضی سروده شده است ؟

«علی ای همای رحمت تو چه آیتی خدا را / که به ماسوا فکندی همه سایه هما را»

- (۱) فعلاتن فعلاتن فعلن
- (۲) فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن
- (۳) مفاعلهن فعلاتن مفاعلهن فعلاتن
- (۴) فعلات فاعلاتن فعلات فاعلهن

۲۵۷- در کدام گزینه هجای پایانی نیم مصراع طبق قانون هجای پایانی مصراع تلفظ می شود ؟

- (۱) آن کیست کاندر آمد بازی کنان ازین در / روی جو بوستانی از آب آسمان تر
- (۲) تو سرو جویباری تو لاله بهاری / تو یار غمگساری تو حور دلربایی
- (۳) ای جان بدسگالان جفت گداز کرده / وی طبع نیک خواهان انباز ناز کرده
- (۴) ترکان پارسی گوی بخشدگان عمرند / ساقی بده بشارت رندان پارسا را

۲۵۸- وزن کدام مصراع دوری است ؟

- ۱) مرا در منزل جانان چو امن و عیش هر دم
- ۲) ای ساربان آهسته ران تندی مکن با کاروان
- ۳) چون قلم بست او میان در هجو تو لیکن دهانش
- ۴) گفتم که ای جان خود جان چه باشد

۲۵۹- وزن کدام بیت همسان است ؟

- ۱) تقدیر که بر کشتنت آزرم نداشت / برحسن و جوانیت دل نرم نداشت
- ۲) هر باد که از سوی بخارا به من آید / با بوی گل و مشک و نسیم سمن آید
- ۳) گر یار نگارینم در من نگرانستی / بار غم و رنج او بر من نه گرانستی
- ۴) ای بار خدا به حق هستی / شش چیز مرا مدد فرستی

۲۶۰- وزن کدام گزینه با بیت زیر یکسان است ؟

- «کجایی ای دل و جانم مگر که در دل و جانی / که کس نمی دهد از تو به هیچ جای نشانی»
- ۱) مشوشست دلم از کرشمه لیلی / چنان که خاطر مجنون ز طره لیلی
 - ۲) گر نه به چشم مردمی سوی تو بنگرد فلک / خشم تو در دو چشم او مردمک استخوان کند
 - ۳) اگر معزی و جاحظ به روزگار منندی / به نظم و نثر همانا که پیش کار منندی
 - ۴) مکن ای دوست بما بد نتوان کرد چنین / به حدیثی مرو از پیش و بکنجی منشین

۲۶۱- در خوانش کدام بیت با مکتبی آشکار بین نیم مصراع ها مواجه می شویم ؟

- ۱) ای گنبد زنگارگون ای پرجنون پر فنون / هم تو شریف و هم تو دون هم گمره و هم رهنمون
- ۲) کمند زلف را ماند چو بر هم بافتن گیرد / سپاه زنگ را ماند چو بر هم تاختن گیرد
- ۳) خسروا بر تخت شاهی همپو بر چرخ آفتابی / باده خور کز بخت فرخ هر چه می خواهی بیایی
- ۴) گر هیچ سخن گویم با تو ز شکر خوشتر / صد کینه به دل گیری صد اشک فرو باری

۲۶۲- وزن کدام بیت طبق علائم هجایی روبرو است ؟ ((-U-U -UU- -U-U -UU-))

۱) حاتم طایی تویی اندر سخا / رستم دستان تویی اندر نبرد

۲) چیست از این خویر در همه آفاق کار / دوست به نزدیک دوست یار به نزدیک یار

۳) ای به جلال تو شرف قدرت ذوالجلال را / گشته کمال تو گوا قدر پر کمال را

۴) کار تو داری صنما قدر تو باری صنما / ما همه پابسته تو شیر شکاری صنما

۲۶۳- اگر ابیات زیر را به دو صورت تقطیع هجایی کنیم ، کدام گزینه می تواند هم به صورت ناهمسان برش هجایی شود و هم به صورت ناهمسان ؟

۱) گر مطرب حریفان این پارسی بخواند / در رقص و حالت آرد پیران پارسا را

۲) نوروز مبارک باد ای آیت فیروزی / هر روز تورا فتحی بادا ز فلک روزی

۳) زان شاه که او را هوس طبل و علم نیست / دیوانه شدم بر سر دیوانه قلم نیست

۴) چندین حریر حله که گسترده بر درخت / ملایا که بر زدند به قرقوب و شوشتر

۲۶۴- در بیت زیر چند مورد از وزن واژه ها دیده می شود ؟

« آمد بت میخانه تا خانه برد ما را / بنمود بهار نو تا تازه کند ما را »

- مستعملن - مفعولن - فاعلاتن - فاعلات - مفعول - مستعمل - فاعولن - مفاعیلن

۱) ۴ ۲) ۳ ۳) ۲ ۴) ۱

۲۶۵- از لحاظ عروضی کدام عبارت قسمت حذف شده بیت زیر را تکمیل می کند ؟

« آنکه ز شرم لطف او آتش ناب آب شد / افسر آفتاب شد »

۱) انده و اندیشه را ۲) گمشده نعل مرکبش ۳) خواجه بیا خواجه بیا ۴) فغان از این غراب بین

۲۶۶- چند مورد از ابیات زیر دارای وزن همسان هستند ؟

الف) به نام نیک تو خواجه فریفته نشوم / که نام نیک تو دام است و زرق مرنان را

ب) تو چنانی که تورا بخت چنانست و چنان / که چنینم که مرا بخت چنینست و چنین

ج) ساقیا برخیز و در ده جام را / خاک بر سر کن غم ایام را

د) شد از بهار خجسته سپاه برد شکسته / بر اوستاد موفق بها باد خجسته

ه) هنگام تنگدستی در عیش کوش و مستی / کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را

و) تا توانی می گریز از یار بد / یار بد بدتر بود از مار بد

ی) ساقی به نور باده بر افروز جام ما / مطرب بگو که کار جهان شد به کام ما

۴ (۱ ۵ (۲ ۳ (۳ ۶ (۴

۲۶۷- کدام بیت قابلیت تقسیم هجایی به دو صورت را دارا می باشد ؟

۱) ای من غلام روی تو تا در تنم باشد نفس / در مان من در دست توست آخر مرا فریاد رس

۲) بنده یک دل منم بند قباى تورا / چاکر یکتا منم زلف دوتای تورا

۳) اگر از نسیم زلفت اثری به جان فرستی / به امید وصل جان را خط جاودان فرستی

۴) عاشق مهور نگر عالم پر شور نگر / تشنه مخمور نگر ای شه خمار بیا

۲۶۸- کدام بیت می تواند به صورت « سه تایی - چهار تایی » تقسیم بندی شود ؟

۱) از من بزمید غمگسارم / چون بیدید ضعیف و خنگسارم

۲) جمع خراباتیان سوز نفس کم کنید / باده نهانی خورید بانگ جرس کم کنید

۳) غم مخوری که این تنت چون به لحد فرو رود / خاک تن تو تا به حشر غرقه آب رحمت است

۴) چون چهره کند پیدا زیبا نبود دیبا / چون لعل کند گویا شیرین نبود شکر

۲۶۹- وزن کدام بیت دوری نیست ؟ «سراسری خارج ۹۷»

۱) لب لعل آبدارت شکری فتاده در می / سر زلف تابدارت گرهی بر آب بسته

۲) تا در درون چشمم خرگاه زد خیالت / مه را به سان ماهی بینم در آب منزل

۳) بس که ببارید آب حسرتم از چشم / گرد سر ابرده اش گویا برآمد

۴) گر چه به جای من تو را هست هزار معتقد / در دو جهان مرا کنون نیست کسی به جای تو

۲۷۰- وزن چند بیت دوری است ؟ «سراسری خارج ۹۶»

الف) ای هستی از قصر فنا افکنده در ویرانه ات / گل کرده از هر موی تو ادبار چینی خانه ات

ب) ز ترانه های ابرام خجل است فطرت اما / چه کند زبان سائل که غرض حیا ندارد

ج) کیست برون تازد از غبار توهّم / عرصه شطرنج ما سوار ندارد

د) بی مطلبی نیست تشویش هستی / چون دوش مزدور ممنون بارم

۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۲۷۱- در کدام گزینه وزن دوری دو برش هجایی دارد؟

- (۱) گفتم اگر نبینمت مهر فرامشم شود/می روی و مقابلی، غایب و در تصویری
- (۲) ای در ما را زده شمع سرایی در آ/خانه دل آن توست خانه خدایی در آ
- (۳) ای میر آب بگشا آن چشمه روان را/تا چشم گشاید ز اشکوفه بستان را
- (۴) نگاه کن که نریزدهی چو باده به دستم/فدای چشم تو ساقی به هوش باش که مستم

۲۷۲- کدام بیت در گروه وزنی متشابه الارکان سروده شده است؟

- (۱) آخر بشنید آن مه، آه سحر مارا/تا حشر دگر آمد، امشب حشر مارا
 - (۲) ای خان و مان بمانده و از شهر خود جدا/شا آمدیت از سفر خانه خدا
 - (۳) خیز صبحی کن و درده صلا/خیز که صبح آمد و وقت دعا
 - (۴) چو اندکی بنمودم بدان تو باقی را/ز خوی خویش سفر کن به خوی و خلق خدا
- ## ۲۷۳- در کدام گزینه تقطیع وزن دوری کاملاً مطابق خوشه هجایی آن نیست؟

- (۱) سودای عشق پختن عقم نمی پسندد/سودای عقل بردن عشقم نمی گذارد
- (۲) به حدیث در نیایی که لبث شکر نریزد/نچمی که شاخ طوبی به ستیزه بر نریزد
- (۳) صبر کن ای دل که صبر سیرت اهل صفاست/چاره عشق احتمال، شرط محبت وفاست
- (۴) هشیار کسی باید کز عشق بیرهیزد/وین طبع که من دارم با عقل نیامیزد

۲۷۴- کدام گزینه سریع ترین وزن دوری شعر فارسی است؟

- (۱) به ذوق داغ کسی در کنار سوختگی ها/چو شمع سوختم از انتظار سوختگی ها
- (۲) سلسله شوق کیست سرخط آهنگ ما/رشته به پا می پرد از رگ گل رنگ ما
- (۳) به غبار این بیابان نه نشان پا نشسته/به بساط ناتوانی همه نقش ما نشسته
- (۴) بی گریه نیست ممکن تعمیر حسرت دل/تا سیل می خرامد ویرانه را عروسی است

۲۷۵- کدام بیت در دسته اوزان همسان دولختی سروده نشده است؟

۱) رفتم که حلقه زخم پنهان ز چشم رقیب / آمد رقیب و سبک در ره گرفت مرا

۲) فغان از بلای عشق که در جانم اوفتاد / تو گفتی خدنگ بود که در پرنیان نشست

۳) ز من نگارم خبر ندارد / به حال زارم نظر ندارد

۴) اجزای وجودم همگی دوست گرفت / نامیست زمن بر من و باقی همه اوست

۲۷۶- در سایر گزینه ها بجز گزینه... اوزان دوری قابل تقسیم به دو برش هجایی می باشند.

۱) نرگس مستت فتنه مستان / تشنه لعلت باده پرستان

۲) حدّی نداری در خوش لقایی / مثلی نداری در جان فزایی

۳) گل بهاری بت تتاری / نبید داری چرا نیاری؟

۴) به تماشای این چمن درِ مژگان فراز کن / ز خمستان عافیت قدحی گیر و ناز کن

۲۷۷- وزن صحیح بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

«بلبل با درخت گل گوید چیست در دلت؟ / این دم در میان بنه، نیست کسی تویی و ما»

۱) مفعول مفاعل مفعول مفاعل / مفعول مفاعل مفعول مفاعل

۲) مفعول مفاعل مفعول مفاعل / مفعول مفاعل مفتعلن مفاعل

۳) مفتعلن مفاعل مفتعلن مفاعل / مفتعلن مفاعل مفتعلن مفاعل

۴) مفعول فاعل مفعول فاعل / مفعول فاعل مفعول فاعل

۲۷۸- در کدام گزینه وزن متفق الارکان دوری حساب می شود؟

۱) چو سر از خاک برزنند ز درختان ندا رسد / که تو هرچه نهان کنی، همه روزی عیان شود

۲) به دعوت هم کسی را کس نمی گوید بیا اینجا / صدای نان شکستن گشت بانگ آسیا اینجا

۳) با سحر ربطی ندارد شام ما / فارغ است از صاف دُرّ جام ما

۴) در کعبه مردان بوده اند کز دل وفا افزوده اند / در کوی صدق آسوده اند محرم تویی اندر حرم

۲۷۹- در کدام گزینه ساختار تقطیع وزن دوری برخلاف سایر می باشد؟

- (۱) از سر من گر قدم، باز گرفتی چه شد/لطف تو صد در گشاد، یک در اگر بست بست
- (۲) کام دل خویش یافت، هر که به درد تو مرد/درد دل خویش جست، هر که ز درد تو جست
- (۳) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی/چه خیال ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی
- (۴) منکر صورت نشد، عارف معنی شناس/راه به معنی نبرد عاشق صورت پرست

۲۸۰- وزن کدام بیت مقابل آن غلط می باشد؟

- (۱) بیار ساقی شراب باقی/که همچو چشم تو نیمه مستم(مفاعلهن فع مفاعلهن فع)
- (۲) مطربا چو از چنگ شد دلم/بیش ازین ره عقل من مزن(فاعلاتن فع فاعلان فع)
- (۳) روی تو ما را لاله و نسرين/کوی تو ما را گلشن و بستان(مفعلهن فع مفعلهن فع)
- (۴) جانا چه گویم شرح فراق/چشمی و صد نم، جانی و صد آه(مستفعلن فع مستفعلن فع)

۲۸۱- کدام ابیات دارای وزنی شبیه به هم هستند؟

- الف) در همه روی زمین به ز تو دارنده ای / بزم خلیفه ندید لشکر سلطان نداشت
- ب) در خوشاب را لبست سخت خوش آب می دهد / نرگس مست را خطت خوب سراب می دهد
- ج) نیست کسم غم گسار خوش به که باشم / هست غم بی کنار لهو چه گویم
- د) والله اگر سامری کرد به عمری از آنک / چشم تو از سحرها ماحضری می کند

(۱) ج- د (۲) ب- ج (۳) د- الف (۴) الف- ب

۲۸۲- کدام بیت در وزن دوری سروده نشده است؟

- (۱) مرا خیال تو باله که غم گسارتر از دوست / خیال باز مگیر ار پیام باز گرفتی
- (۲) به کوی عشق تو جان در میان راه نهم / کلاه بنهم و سر بر سر کلاه نهم
- (۳) ز غصه چون بره نالم که سوی میش گذاری / که بر نیارد شاخم بره نیارد میشم
- (۴) خدایگانا در باب آن معاش که گفتی / صداع ندهم بیشت جگر مخور بیشم

۲۸۳- وزن کدام بیت متفاوت از سایر ابیات است؟

(۱) نیمکش تغافلیم کار تمام ناشده / نیم نظر اجازه ده نرگس نیمه باز را

۲) ابر بلا برون خیمه ز موج خیز غم / چون ز درون علم کشد آه شراره بار من

(۳) بسته زلف توایم رستن ما مشکلست / هر که گرفتار توست کی شود آسان خلاص

(۴) کمال تا ابد خاک یک آستان و بس / بندگی شهی گزین گر چو ایاز می کنی

۲۸۴- وزن همه ابیات به جز... به دو گونه (چهارتایی، سه تایی) و (سه تایی، چهارتایی) سروده شده است.

۱) گفتم دلی که دیده است پیرو غریب و خسته / کامروز چند روز است کس پیش ما جدا شد

۲) گر چه به عراق اندر سلطان سخن گشتی / جز خاک در سلطان افسر نکنی

٣) غصه ايام ريخت خون چو خاقاني / شو ديت خون او زان مي چون خون بيار

(۴) خود کزدم زلفت را زهری است که جان کاهد / حاجب نبود گر تو زهری دگر آمیزی

۲۸۵- در کدامیک از ابیات دوری زیر قاعده قافیه را در نیم مصراع آن باید لحاظ کرد؟

۱) مرا که گبر و مسلمان نظر پرست و شناسد / خوشم که هر کسی ام آنچنانکه مست شناسد

۲) به آستین ملالم مران که من به ارادت / نهاده ام سر طاعت به آستان عبادت

(۳) دل بلاکش وحشی که خو به داغ تو کرده / اگر به آتش دوزخ رود عذاب ندارد

۴) نگفتم و چه بگویم حکایت شب مستی / تو تا حدیث نکردی مرا نگشت محقق

۲۸۶- چند بیت از ابیات زیر وزنی دولختی و قابلیت دسته بندی دوگونه هجایی را داراست؟

(الف) سد حشر جان ز پی یکه سواری رسید / خنجر پر خون به دست شیر شکاری رسید

ب) از لاله جگر خون احوال کوهکن پرس / کان داغدار با او در بیستون برآمد

ج) تخم امید ما از و نارسه ماند از بی نمی / اما به کشت دیگران باران رحمت کم نشد

(د) آه شراره بارم کان از درون برآمد / ابریست آتش افشان کز بحر خون برآمد

(۴) الف _ ب

(۳) ج - د

(۲) ب _ د

(١) الف - ج

۲۸۷- با توجه به وزن ابیات زیر به ترتیب چند هجای کوتاه و کشیده تبدیل به هجای بلند می شود؟

الف) غالب از اوراق ما نقش ظهوری دمید / سر مه حیرت کشیم دیده به دیدن دهیم

ب) بر سر بسی پنهان آگاه شدم اما / آگاه نگردیدم از سر نگاه او

ج) آب چو خاکی بده باد در آتش شده / عشق به هم بر زده خیمه این چار را

د) به ترانه های شیرین به بهانه های زرین / بکشید سوی خانه مه خوب خوش لقا را

(۱) ۳ _ ۴ (۲) ۵ _ ۴ (۳) ۴ _ ۳ (۴) ۳ _ ۳

۲۸۸- الگوی هجایی مشخص شده در کدام گزینه بصورت غلط آمده است؟

(۱) خجل از تو چشمه ای چشم رهی که زنده رودی (_ _ U _ | U _ UU | _ _ U _ | U _ UU)

(۲) دعوی ز دیده من و ز اختران گواهی (_ _ U _ | U _ _ | _ _ U _ | U _ _)

(۳) از پارچه خلخال بر گردن آن شالی (_ _ _ | UU _ | _ _ _ | U _ _)

(۴) چه فتنه ایست به چشم سیاهکار تو ای مه (_ _ UU | _ U _ U | _ _ UU | _ U _ U)

۲۸۹- با توجه به وزن مصراع اول، هجای کامل کننده بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

« ای به خلا و ملا خوی تو هنگامه ز /ماجرا »

(۱) U _ _ U _ _ UU _ (۲) _ _ UU _ _ U _ _ UU _ (۳) U _ _ UU _ _ U _ _ UU _ (۴) _ UU _ _ U _ _ UU _

۲۹۰- وزن کدام بیت با مصراع « سر از خیال خالی دل بی اراده باشی » هم سو نیست؟

(۱) من بینوا بر گل ره دم زدن ندارم / حسدست بر هزارم که هزار راه ندارد

(۲) اگر نسیم نماید کسالتی به رسالت / سلام من که رساند پیام من که گزارد

(۳) بر چشم یار شد دل که ز دیده داد خواهد / عجب ار سیه دلان را غم داد خواه دارد

(۴) ز نشان و نام بگذر به امید بازگشتن / که عقیق نامجو را هوس یمن نماند

تست های پایه دوازدهم

درس دوم : پایه های آوایی ناهمسان

۲۹۱- وزن کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است ؟

- (۱) ای مه برج منزلت چشم و چراغ عالمی / بادۀ صاف دایمت در قدح و پیاله باد
- (۲) دل به امید روی او همدم جان نمی شود / جان به هوای کوی او خدمت تن نمی کند
- (۳) آتش رخسار گل خرمن بلبل بسوخت / چهره خندان شمع آفت پروانه شد
- (۴) حال دلم ز خال تو هست در آتشش وطن / چشمم از آن دو چشم تو خسته شده است و ناتوان

۲۹۲- وزن کدام بیت با (تو قدر آب چه دانی که در میان فراتی) یکسان است؟

- (۱) هر آن کست که ببیند روا بود که بگوید / که من بهشت بدیدم به راستی و درستی
- (۲) هزار نقد به بازار کاینات آرند / یکی به سکه ی صاحب عیار ما نرسد
- (۳) اگر روم ز پیش فتنه ها برانگیزد / و از طلب بنشینم به کینه برخیزد
- (۴) برو معالجه خود کن ای نصیحت گوی / شراب و شاهد و شیرین که را زیانی داد؟

۲۹۳- وزن کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) به یک کرشمه که نرگس به خود فروشی کرد / فریب چشم تو صد فتنه در جهان انداخت
- (۲) من این حروف نوشتم چنان که غیر ندانست / تو هم ز روی کرامت چنان بخوان که تو دانی
- (۳) به لطف خال و خط از عارفان ربودی دل / لطیفه های عجب زیر دام و دانه توست
- (۴) هر آن که راز دو عالم ز خط ساغر خواند / رموز جام جم از نقش خاک ره دانست

۲۹۴- کدام یک از اوزان زیر وزن مربوط به بیت « ساقی به چند رنگ، می اندر پیاله ریخت / این نقش ها نگر، که چه خوش در کدو بیست » می باشد ؟

(۱) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

(۲) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

(۳) مفعول مفاعلن فعولن

(۴) مفعول مفاعلن مفاعیلن

۲۹۵- کدام یک از ابیات زیر با بیت (دنبال تو بودن گنه از جانب ما نیست/با غمزه بگو تا دل مردم نستاند) هم وزن است؟

۱) عیب کنندم که چه دیدی در او/کور نداند که چه ببند بصیر

۲) بند همه غم های جهان بر دل من بود/در بند تو افتادم و از جمله برستم

۳) از همگان بی نیاز و بر همه مشفق / از همه عالم نهان و بر همه پیدا

۴) تو را در آینه دیدن جمال طلعت خویش / بیان کند که چه بودست نا شکیبا

۲۹۶- وزن کدام بیت متفاوت است؟

۱) جان مرا مست کنی مست چو بر من گذری/ عقل مرا پست کنی زلف چو در هم شکنی

۲) گفت که این نقش دگر چیست پر از خون جگر / گفتم این نقش من خسته دل و پای به گل

۳) هم نظری هم خبری هم قمران را قمری/ هم شکر اندر شکر اندر شکر اندر شکری

۴) کاش که در قیامتش بار دگر بدیدمی/ کآنچه گناه او بود من بکشم غرامتش

۲۹۷- وزن کدام مصراع روبه روی آن درست نوشته شده است؟!

۱) از آرزوی روی تو جانم به لب رسید (مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)

۲) با عشق قرار در نگنجد (مستفعلن مستفعلن فعلن)

۳) سر فتنه دارد دگر روزگار (فعولن فعولن فعولن فعولن)

۴) تاب بنفشه می دهد طره‌ی مشکسای تو (مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن)

۲۹۸- وزن کدام بیت دوری و قابل دسته‌بندی هجایی دوگانه‌ست؟!

۱) دیدار تو حل مشکلات است/ صبر از تو خلاف ممکنات است

۲) ذکر تو از زبان من فکر تو از جنان من/ چون برود که رفته‌ای در رگ و در مفاصلم

۳) داروی مشتاق چیست زهر ز دست نگار / مرهم عشاق چیست زخم ز بازوی دوست

۴) هشیار کسی باید کز عشق بیرهیزد/ وین طبع که من دارم با عقل نیامیزد

۲۹۹- وزن کدام بیت ناهمسان است؟

۱) دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد/ ابری که در بیابان بر تشنه ای بیارد

۲) هر کس به تماشایی رفتند به صحرای ی/ ما را که تو منظوری خاطر نرود جای ی

۳) گر برقی فرونگذاری بدی ن جمال/ در شهر هر که کشته شود در ضمان توست

۴) چه ها با جان خود دور از رخ جانان خود کردم/ مگر دشمن کند ای ن ها که من با جان خود کردم

۳۰۰- وزن کدام بیت نا همسان است؟

- ۱) روضه ی رضوان من خاک سر کوی دوست / خاک سر کوی دوست روضه رضوان من
- ۲) لطف خدا بیشتر از جرم ماست / نکته سر بسته چه دانی خموش
- ۳) ساقی سیم ساق من که همه درد می دهد / کیست که تن چو جام می جمله دهن نمی کند
- ۴) ترک گدای ی مکن که گنج بیابی / از نظر ره روی که در گذر آید

۳۰۱- وزن کدام بیت قابلیت دسته بندی هجایی دو گانه دارد؟

- ۱) داروی مشتاق چیست زهر ز دست ناگر / مرهم عشاق چیست زخم ز بازوی دوست
- ۲) خفتن عاشق یکیست بر سر دیبا و خار / چون نتواند کشید دست در آغوش یار
- ۳) اندیشه نبود عشق را از موجه شمشیر ها / سی ر چراغان می کند مجنون ز چشم شی رها
- ۴) دست از طلب مدار که دارد طریق عشق / از با فتادنی که به منزل برابریست

۳۰۲- کدام بیت قابلیت دسته بندی هجایی دو گانه را دارد؟

- ۱) دل از من برد و روی از من نهان کرد / خدا را با که ای ن بازی توان کرد
- ۲) گر بگذری سوی چمن سرو سهی از جا رود / و زانکه برقع افکنی صبر از دل شیدا رود
- ۳) گو شمع میارید در این جمع که امشب / در مجلس ما ماه رخ دوست تمام است
- ۴) یا من نا صب و ر را سوی خود از واف طلب / یا تو که پاکدامنی صبر من از خدا طلب

۳۰۳- کدام بیت قابلیت دسته بندی دو گانه هجایی دارد؟

- ۱) سر جانان ندارد هر که او را خوف جان باشد / به جان گر صحبت جانان بر آید رایاگن باشد
- ۲) تو را در آینه دیدن جمال طلعت خویش / بیان کند که چه ب ودست ناشکیبا را
- ۳) آب حیات من است خاک سر کوی دوست / گر دو جهان خرمیست ما و غم روی دوست
- ۴) آینه ای طلب کن تا روی خود ببینی / وز حسن خود بماند انگشت در دهانت

۳۰۴- وزن کدام بیت قابلیت دسته بندی دو گانه هجایی دارد؟

- ۱) گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید / چون عشق حرم باشد سهل است بیابان ها
- ۲) بخت جوان دارد آن که با تو قرینست / پیر نگردهد که در ب هشت برینست
- ۳) چنان به موی تو آشفته ام به بوی تو مست / که نیستم خبر از هر چه در دو عالم هست
- ۴) تا تو به خاطر منی کس نگذشت بر دلم / مثل تو کیست در جهان تا ز تو مهر بگسلم

۳۰۵- کدام بیت قابلیت دسته بندی دو هجای ی دارد؟

(۱) ساقیا برخیز و در ده جام را / خاک بر سر کن غم ایام را

(۲) آن کیست کز روی کرم با ما وفاداری کند / بر جای بداکری چو من یک دم نکواکری کند

(۳) مخمور جام عشقم سایق بده شرابی / پر کن قدح که بی می مجلس ندارد آبی

(۴) الا ای آهوی وحشی کجایی / مرا با توست چندین آشنایی

۳۰۶- کدام یک از ابیات زیر با بیت (شاید اگر افتاب و ماه نتابد / پیش دو ابروی چون هلال محمد نستاند) هم وزن است؟

(۱) عیب کنندم که چه دیدی در او / کور نداند که چه بیند بصیر

(۲) اگر دشنام فرمایی و گر نفرین دعا گویم / جواب تلخ میزید لب لعل شکر خارا

(۳) گوهر خود را مزین بر سنگ هر ناقابلی / صبر کن پیدا شود گوهر شناس

(۴) قابلی از همگان بی نیاز و بر همه مشفق / از همه عالم نهان و بر همه پیدا

۳۰۷- وزن کدام بیت، متفاوت است؟

(۱) تو را که درد نباشد ز درد ما چه تفاوت / تو حال تشنه ندانی که بر کناره ی جوی

(۲) در آن نفس که بمیرم در آرزوی تو باشم / بدان امید دهم جان که خاک کوی تو باشم

(۳) همای اوج سعادت به دام ما افتد / تو را اگر گذری بر مقام ما افتد

(۴) ندانمت به حقیقت که در جهان به که مانی / جهان و هر چه او هست، صورتند و تو جانی

۳۰۸- کدام بیت بر مبنای نظم هجایی زیر سروده شده است؟

«-U-/U- -U/U- U-/U-»

(۱) یک ذره وفا را به دوعالم نفروشیم / گفתי ببند عهد و به من اعتماد کن

(۳) تیر بلای او را جز دل هدف نشاید / چاره می خواستم اندر غم عشقش، در دل

۳۰۹- وزن همی ابیات زیر از اوزان همسان است بجز:

(۱) ز بس که در نظر آمد خیال روی تو ما را / چنان شدم که به جهدم خیال در نظر آید

(۲) نسیم در سر گل بشکند کلاله سنبل / چو از میان چمن بوی آن کلاله بر آید

(۳) من از تو سیر نگر دم و گر ترش کنی ابرو / جواب تلخ ز شیرین مقابل شکر آید

(۴) مقیم زلف تو شد دل که خوش سوادی دید / وز آن غریب بلاکش خبر نمی آید

۳۱۰- وزن کدام بیت متفاوت است؟

(۱) جان مرا مست کنی مست چو بر من گذری/عقل مرا پست کنی زلف چو در هم شکنی

(۲) گفت که این نقش دگر چیست پر از خون جگر / گفتم این نقش من خسته دل و پای به گل

(۳) ای شده سیراب ز اشک دیده مادر / وی تو به خون پدر خریده وطن را

(۴) هم نظری هم خبری هم قمران را قمری هم شکر اندر شکر اندر شکر اندر شکری

۳۱۱- وزن عروضی بیت زیر کدام است ؟

از کرده خویشتن پشیمانم / جز توبه ره دگر نمیدانم

(۱) مفعول مفاعیلن مفاعیلن (۲) مفعول مفاعیلن مفاعی (۳) مفعول مفاعیلن مفاعی (۴) فاعلاتن مفاعیلن فعلن

۳۱۲- وزن بیت زیر کدام است ؟

ای هدهد صبا به سبا میفرستمت / بنگر که از کجا به کجا میفرستمت

(۱) مستفعلن فع مستفعلن فع (۲) مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل (۳) مفعول مفاعیلن مفاعیلن (۴) مفعول مفاعیلن مفاعی

۳۱۳- وزن بیت زیر کدام است ؟

جانا نظری که ناتوانم / بخشا که به لب رسید جانم

(۱) مفعول مفاعیل مفاعیلن فعلن (۲) مفعول مفاعیلن مفاعیلن (۳) مفعول مفاعیلن فعلن (۴) فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن

۳۱۴- وزن بیت زیر کدام است ؟

تو هیچ عهد نیستی که عاقبت نشکستی / مرا به آتش سوزان نشاندی و ننشستی

(۱) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن (۲) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن (۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (۴) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن

۳۱۵- وزن عروضی بیت زیر کدام است ؟

ملامتم نکنند هر که معرفت دارد / که عشق می بستاند ز دست عقل زمام

(۱) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن (۲) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن

(۳) مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن (۴) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

۳۱۶- وزن کدام مصراع مقابل آن نادرست است ؟

(۱) ماه فروماند از جمال محمد (مفتعلن فاعلات مفتعلن فع)

(۲) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)

(۳) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستف)

(۴) آتش حب الوطن چو شعله فروزد (مفتعلن فاعلن)

۳۱۷- وزن کدام مصراع مقابل آن نادرست است ؟

(۱) طبعی به هم رسان که بسازی به عالمی (مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل)

(۲) بی قیمتی ما ز گرانبایگی ماست (مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن)

(۳) بگو چگونه کنم دعوی مسلمانی (مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعولن)

(۴) یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر (مستفعلن مفاعلن مستفعلن مفاعلن)

۳۱۸- وزن بیت زیر کدام است ؟

هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت

(۱) مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل

(۲) مستفعلن فع مستفعلن فع

(۳) مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

(۴) مستفعلن مفاعلن مستفعلن مفاعلن

۳۱۹- وزن بیت زیر کدام است ؟

کوته نکنم حدیث زلفت / کاین قصه سری دراز دارد

(۱) مفعول مفاعلن مفاعیلن

(۲) مفعول مفاعلن مفاعلی

(۳) مفعول مفاعلن فعولن

(۴) مفعول مفاعیل فاعلاتن

۳۲۰- وزن بیت زیر کدام است ؟

نالم ز دل چو نای من اندر حصار نای / پستی گرفت همت من زین بلند جای

(۱) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

(۲) مفعول مفاعلن مفاعیلن فع

(۳) مفعول مفاعلن فعولن

(۴) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

۳۲۱- وزن بیت زیر کدام است ؟

همواره عشق بی خبر از راه می‌رسد / چونان مسافری که به ناگاه می‌رسد

(۱) مستفعلن مفاعل فعولن (۲) مستفعلن مفاعل مستفعلن (۳) مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل (۴) مستفعلن فع مستفعلن فع

۳۲۲- وزن کدام بیت (مفعول مفاعیلن فعولن) است ؟

(۱) در کوی تو غم ز شادمانی خوشتر / مردن ز حیات جاودانی خوشتر

(۲) دریای هستی دم به دم / در چرخ و تاب و پیچ و خم

(۳) از ظلمت خود رهایی ام ده / با نور خود آشنایی ام ده

(۴) همت طلب از باطن پیران سحر خیز / زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند

۳۲۳- وزن کدام بیت (مستفعلن فاعلاتن فع لن) است ؟

(۱) چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست / سخن شناس نه ای جان من خطا اینجاست

(۲) ای سرو بلند قامت دوست / وه وه که شمایلست که نیکوست

(۳) از کمان چرخ روز رزم آید بانگ زه / چون گشاید شست او تیر جگردوز از کمین

(۴) ای دست عیسی دم از دوری مزین / من غلام آنکه دوراندیش نیست

۳۲۴- وزن کدام بیت (مفعول فاعلاتن مفاعیلن) است ؟

(۱) لبخند تو خلاصه خوبی هاست / لختی بخند خنده گل زیباست

(۲) برداشته دل ز کار او بخت / درمانده پدر به کار او سخت

(۳) نشان عهد و وفا نیست در تبسم گل / بنال بلبل بی دل که جای فریاد است

(۴) با که گویم به جهان محرم کو / چه خبر گویم با بی خبران

۳۲۵- وزن کدام بیت (مفعول فاعلاتن مفاعیلن فاعلن) است ؟

(۱) راستی آموز بسی خودفروش / هست در این کوی که گندم نملست

(۲) آمد سوی کعبه سینه پر جوش / چون کعبه نهاد حلقه در گوش

(۳) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

(۴) جگر اهل سخن از نفس صائب سوخت / آه از این شمع که آتش به شبستان زد و رفت

۳۲۶- وزن کدام بیت (مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن) است ؟

- (۱) ما چون ز دری بای کشیدیم کشیدیم / امید ز هر کس که بریدیم بریدیم
- (۲) عید بر عاشقان مبارک باد / عاشقان عیدتان مبارک باد
- (۳) گدای میکده ام لیک وقت مستی بین / که ناز بر فلک و حکم بر ستاره کنم
- (۴) هم چو چنگم سر تسلیم و ارادت در پیش / تو به هر ضرب که خواهی بزن و بنوازم

۳۲۷- کدام بیت در وزن (مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعولن) سروده شده است ؟

- (۱) در روز جزا سنبل گلزار بهشت است / عمری که به اندیشه زلف تو سر آید
- (۲) دلا بسوز که سوز تو کارها بکند / دعای نیم شبی دفع صد بلا بکند
- (۳) هنرمند باید که باشد چو فیل / کزین نوع هرجای بسیار نیست
- (۴) طلعت من خواسته از مه خراج / حرف خجالت زده بر لوح عاج

۳۲۸- وزن کدام بیت (مفعول فاعلات مفاعیلن) است ؟

- (۱) ترا که دیده نباشد نظر چگونه کنی / بدین قدم که تو داری سفر چگونه کنی
- (۲) دزدند خودفروشی و خودکامی / با این دو فرقه راه نیمایید
- (۳) چشم از پی آن باید تا چیز عجب ببند / جان از پی آن باید تا عیش و طرب ببند
- (۴) جان جهان را به شادی گذار / مکن خویشتن را به غم مضطرب

۳۲۹- وزن بیت زیر کدام است ؟

جامه دران رسید گل از بهر داد ما / زان می دریم جامه به بوی وصال گل

(۱) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن	(۲) مفعول مفاعیل فعولن
(۳) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن	(۴) مفعول مفاعیل مفاعیلن فع

۳۳۰- وزن بیت زیر کدام است ؟

شکنج زلف پریشان به دست باده مده / مگو که خاطر عشاق گو پریشان باش

(۱) مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعولن	(۲) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعولن
(۳) مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فع	(۴) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن

درس پنجم : اختیارات شاعری (زبانی)

۳۳۱- در کدامیک از ابیات زیر حذف شدن یا نشدن همزه هیچ تغییری در وزن شعر ایجاد نمیکند؟

(۱) وای که ز انصاف تو صورت منقار کبک / صورت مقراض گشت بر پر و بال عقاب

(۲) گر چه همه دلکشند از همه گل خوب تر / کو عرق مصطفاست وان دگران خاک و آب

(۳) باج ستان ملوک تاج ده انبیا / کز در او یافت عقل خط امان از عتاب

(۴) احمد مرسل که کرد از طپش و زخم تیغ / تخت سلاطین ز گال گرده شیران کباب

۳۳۲- در کدام بیت تعداد « حذف همزه » بیشتر از سایر گزینه هاست؟

(۱) آتشین آب از خوی خونین برانم تا به کعب / کآسیا سنگ است بر پای زمین پیمای من

(۲) تا که لرزان ساق من بر آهین کرسی نشست / می بلرزد ساق عرش از آه صور آوای من

(۳) اشک چشمم در دهان افتد گه افطار از آنک / جز که آب گرم چیزی نگذرد بر نای من

(۴) خاقانی را زیاد خواندی / کورا ز وجود نام روزی اس

۳۳۳- تعداد حذف همزه کدام باکس زیر با یکدیگر بصورت برابر آمده است؟

الف) چشمه از سنگ برون آید و باران از میغ / انگبین از مگس نحل و در از دریا بار

ب) بلبل گفتا که گل به ز شکوفه است از آنک / شاخ جنیبت کش است گل شه والاجناب

ج) پرده در پرده و آهنگ در آهنگ چو مرغ / دم بدم ساخته و در به در آمیخته اند

د) شاهد ار از زهد گوید عابد از صوم و صلوه / عاشقان را حرف وصل یار و هجران خوش نماست .

(۱) الف - ب - ج (۲) ج - د (۳) ب - ج - د (۴) ب - ج

۳۳۴- تعداد حذف همزه در کدام ابیات برابر است؟

(۱) من خمش کردم مرا بی زبان تعلیم ده / آنچ ازو لرزد دل مشرقی و مغربی

(۲) دست او را دهان بدی شرح دادی از آن غم او / می کند شرح بی زبان یا ظریفون فافهموا

(۳) بس زدی تو لاف زفتی عاقبت در دوغ رفتی / می خور اکنون آنچ داری دوغ آمد خمر نابت

(۴) من اگر نالم اگر عذر آرم / پنبه در گوش کند دلدارم

۳۳۵- تعداد حذف همزه در کدام بیت درست است؟

- ۱) به اوج کبریا کز پهلوی عجز است راه آنجا / سر مویی گر اینجا خم شوی بشکن کلاه آنجا (۳ مرتبه)
- ۲) پریشان است از بی التفاتی، سبحة الفت / ز دل بستن مگر جمعیت باران شود پیدا (۲ مرتبه)
- ۳) به قدر وسعت است آماده استعداد ننگی هم / بلندی ننگ چین بر دامن افزون کرد صحرا را (۲ مرتبه)
- ۴) خیال التفاتش از عتابم بیش میسوزد / به گرمی فرق نتوان یافت رو از پشت آتش را (فاقد حذف همزه)

۳۳۶- تعداد اختیاری حذف همزه در تمامی ابیات برابر است به جز...

- ۱) وای که ز انصاف تو صورت منقار کبک / صورت مقراض گشت بر پر و بال عقاب
- ۲) ما به تو آورده ایم درد سر ار چه بهار / درد سر روزگار برد به سوی گلاب
- ۳) خیل ریا حین بسی است ما به که روی آوریم / زین همه شاهی کراست؟ چیست بر تو صواب
- ۴) چه عذر آرم که بکشایم زبان بسته چون بلبل / که آن گل برگ بی خارم چنان آمد که من خواهم

۳۳۷- در کدام بیت بیشترین اختیاری حذف همزه در آن دیده می شود؟

- ۱) یا رب اندر چشم خونریزش چه خواب است آن همه / در سر زلف دلاویزش چه تاب است آن همه
- ۲) در دو لعلش آب و اندر جزع نه آخر بگوی / کاین چه بی آبی است چندین و آن چه آب است آن همه
- ۳) خرد را از سر غیرت قفای خاک پاشان زن / هوا را از بن دندان حریف آب دندان شو
- ۴) نخست از عاشقی خود را به راه بی خودی گم کن / که خود ز آنجا ندا آید که ای گم گشته راه اینک

۳۳۸- همه ابیات به جز بیت گزینه ... فاقد اختیاری حذف همزه می باشد؟

- ۱) خاک روزی است دلم گر چه هنر ریزه بسی است / ریزه بگذار که روزی به هنر می نرسد
- ۲) مرغی است دلم بلند پرواز / اما ز قضاش دام روزی است
- ۳) اندر جهان چنان که جهان است در جهان / او را به هر صف که بجوئی نظیر نیست
- ۴) دردی است درد عشق که درمان پذیر نیست / از جان گزیر هست و ز جانان گزیر نیست

۳۳۹- همه ابیات به جز بیت گزینه فاقد اختیاری «تغییر کمیت مصوت کوتاه» است.

- ۱) بعد از آن معلوم من شد کان حدیث / دست ندهد جز به دشواری مرا
- ۲) چون دولت تو پرده براندازد از جمال / آرد به رونما، ز حلب قیصر آینه
- ۳) نفس کار صیقل بر آینه کرد / ز بس سینه ها گشت پاک از ملال
- ۴) از احوال مردم چنان سر حساب / که داند چه بینند شب ها بخواب

۳۴۰- تمامی ابیات به جز گزینه..... فاقد اختیار «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه به بلند» هستند؟

(۱) ساقی بیا که دور فلک شد به کام ما / خورشید را فروغ ده از عکس جام ما

(۲) نارفته دم ز وعده باز آمدن زند / تا در وصال یاد دهد اضطراب را

(۳) پیراهن از کتان و دمامد ز سادگی / نفرین کند به پرده دری ماهتاب را

(۴) نازم فروغ باده ز عکس جمال دوست / گویی فشرده اند به جام آفتاب را

۳۴۱- در کدام گزینه با بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه وزن شعر درست می‌گردد؟

(۱) آه دلم هست بی تو شعله جان سوز (۲) بتماشا در آ که گلزارش

(۳) آزاد شدم با غم تو از همه غم ها (۴) من اگر چه بت پرستم تو مگو نظر بیوشان

۳۴۲- در بیت زیر چه اختیار شاعری ای و در کدام هجا رخ داده است؟

« گه سبو زنم بر سنگ گه به پای خم افتم / ساقیا مرنج از من عالم جوانی هاست »

(۱) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه _ در هجای دوم مصراع اول (۲) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند _ در هجای دوم مصراع اول

(۳) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه _ در هجای دهم مصراع دوم (۴) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند _ در هجای دهم مصراع دوم

۳۴۳- کدام یک از عبارات زیرراجع به (بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه) نادرست است؟

(۱) دوری راه طلب از همت کوتاه ماست / چون بود شبگیر کوتاه می شود منزل مرا { ۳ مرتبه }

(۲) ابر چشم من چنین گر گوهر افشانی کند / کاسه دریوزه دریا میکند گرداب را { ۱ مرتبه }

(۳) شهسوارا عیب فتراک است صید چون منی / گاه بستن عذرخواهی کم ز من فتراک را { ۱ مرتبه }

(۴) گر چه از خاطر وحشی هوس روی تو رفت / وز دلش آرزوی قامت دلجوی تو رفت { ۲ مرتبه }

۳۴۴- اختیار « بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه » در کدام ابیات در یک مصراع مشترک به تعداد برابر رخ داده است؟

الف) در بیابان طلب یک العطش گوی تو خضر / در حریم قدس یک پروانه ات روح الامین

ب) طاق ابروی تو را تا دست قدرت نقش بست / قامت افلاک خم شد، راست شد پشت زمین

ج) گر زبان ناودانت چون قلم میداشت شق / پاک می شد از غبار معصیت روی زمین

د) بهترین خلق بعد از بهترین انبیا / ابن عم مصطفی داماد خیر المرسلین

(۱) الف _ ب (۲) د _ ج (۳) الف _ ج (۴) د _ الف

۳۴۵- در تمامی گزینه ها به جز بیت مصوت بلند (ی) واژه مشخص شده فاقد اختیار وزنی می باشد؟

(۱) گویم حج تو هفتاد و دو حج بود امسال / این چنین تحفه مکن تعییه بار مرا

(۲) به نوک خار جفا خستیم نیازردم / جو برگ گل سخنی گفتمت بیازردی

(۳) بوی راحت چون توان برد از مزاج این دیار / نوشدارو چون تواند جست از دهان ازدها

(۴) هست به تائید و خصال اور مزد / قاضی از آن گشت بر اهل جهان

۳۴۶- تعداد اختیار شاعری تغییر کمیت « کوتاه به بلند » در کدام ابیات برابر است؟

الف) چون لباس کعبه بر اندام بت ، زینده نیست / جز تو بر شخص دگر نام امیر المومنین

ب) بادا چراغ دولت بیدار صبح و شام / در بزمگاه خاص تو روشن هر آینه

ج) تازه رویان چمن محو تماشای خودند / هر گلی آینه ها دارد ز شبنم در کنار

د) پله خاک از گرانی ناله قارون کند / چون به افشاندن سبک سازد کف گوهر نثار

ه) خضر را در رهنوردی رهبری در کار نیست / بخت سبز او ندارد احتیاج مستشار

(۱) الف - ب - ج (۲) ب - ج - د (۳) ج - د - ه (۴) الف - ج - د

۳۴۷- با توجه به کلمه مشترک بکار رفته در تمامی گزینه ها ، در کدامیک اختیار شاعری (مصوت بلند به کوتاه) در آن رخ داده است؟

(۱) از رفتن مهد شرف خزران شود رضوان کنف / بس شاد بخت است آن طرف شادی شروان باد هم

(۲) روز شادیش کس ندید و چه روز / باد شادی قفاس هم نزده است

(۳) من شیفته از شادی و پرسیان ز دل خویش / کای دل به جهان اینکه مرا بود که را بود

(۴) من کاین سخن شنیدم کردم هزار شکر / واندر برم ز گریه شادی نفس بیست

۳۴۸- تمامی ابیات به جز گزینه فاقد اختیار تغییر کمیت بلند هستند؟

(۱) خمش ای نفس تازی هم بگویم / دوباره لا تقولی لا تقولی

(۲) بیا بیا که زمانی ز می خراب شویم / مگر رسیم به گنجی در این خراب آباد

(۳) هر کو نکند فهمی زین کلک خیال انگیز / نقشش به حرام ار خود صورتگر چین باشد

(۴) دل ویران مرا داد ده ای قاضی عشق / که خراج از ده ویران دلم بسته ای

۳۴۹- در کدامیک از ابیات زیر تغییر کمیت مصوت بلند در کلمه تک هجایی رخ داده است؟

- (۱) گفت مرا مهر تو کو رنگ تو کو فر تو کو / رنگ کجا ماند و بو ساعت دیدار مرا
- (۲) جانی که رو این سو کند با بایزید او خو کند / یا در سنایی رو کند یا بو دهد عطار را
- (۳) چو مرا به سوی زندان بکشید و تن ز بالا / ز مقربان حضرت بشدم غریب و تنها
- (۴) بدود به چشم و دیده سوی حبس هر که او را / ز چنین شکرستانی برسد چنین تقاضا

۳۵۰- کدام بیت فاقد اختیار شاعری زبانی است؟

- (۱) آنقدر وا مانده ام کز الفتم نتوان گذشت / اشک هم در پای من افتاد و عذر لنگ شد
- (۲) به رندی شهره شد حافظ میان همدمان لیکن / چه غم دارم که در عالم قوام الدین حسن دارم
- (۳) صیدیست محتشم که به قیدی فتاده لیک / مرگیست بی تکلف از آن قید رستش
- (۴) رحم کن رحم نظر باز مگیر / لطف کن لطف خبر باز مگیر

۳۵۱- تمامی توضیحات به جز راجع به اختیار زبانی بیت زیر درست است.

« کدامین آتشین سیما به این ویرانه می آید / که از دیوار و در بوی پرپر وانه می آید »

- (۱) سه نوع اختیار وزنی در آن مشهود نیست.
- (۲) در هجای بیست و ششم یک اختیار وزنی رخ داده است.
- (۳) دو بار از اختیار تغییر کمیت کوتاه بهره برده است.
- (۴) حذف همزه در هر دو مصراع آن مشهود است.

۳۵۲- در کدامیک از ابیات زیر به ضرورت وزن فقط تغییر کمیت مصوت کوتاه در آن رخ داده است؟

- (الف) من کیم باری که گویی ز آفرینش برترم / کافر مگر هست تاج آفرینش بر سرم
- (ب) بارم ده از کرم سوی خود تا به سوز دل / در پای دم به دم گهر از دیده بارم
- (ج) همچو موی عاریت اصلی ندارم از حیات / همچو گل گونه بقائی هم ندارد جوهرم
- (د) محراب ابرویت بنما تا سحر گهی / دست دعا بر آرم و در گردن آرمت
- (ه) صد جوی آب بسته ام از دیده برکنار / بر بوی تخم مهر که در دل بکارم

(۱) الف - ب (۲) ب - د (۳) الف - ج (۴) ب - ه

۳۵۳- در کدام یک از ابیات زیر «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه + کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» در کنار همدیگر رخ داده است؟

۱) چون پیرهن یوسف در بادیه بیمایی است / از شوخی بوی گل دیوار گلستان ها

۲) زان روز که سرو او در باغ خرامان شد / خمیازه آغوش است گلشن ز خیابان ها

۳) پیوسته خورد دل خون از بی غمی جان ها / ازخنده سوفارست دلگیری پنهان ها

۴) بی تابی دل افزود از دست نگارینش / دریا نشود ساکن از پنجه مرجان ها

۳۵۴- تعداد تغییر کمیت نوشته شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

۱) خوانم از لوح ابد راز ازل / می نوازم تا ابد ساز ازل { ۳ مرتبه }

۲) بگفتند اینکه سوی حق بلایق / بود ره قدر انفاس خلایق { ۲ مرتبه }

۳) به وجودیم و بی وجود همه / به وجودیم ما و تو موجود { ۲ مرتبه }

۴) از من خبر دوری این راه می رسید / چندان نفسم نیست که پیغام گذارم { ۲ مرتبه }

۳۵۵- در کدامیک از ابیات زیر تعداد اختیار زبانی بیشتری بکار رفته است؟

۱) مرا گفתי به دست خود عقوبتها کنم با تو / به کشتن راضیم گر خونبهایم اینقدر باشد

۲) ز اخوان راضیم تا دیدم انصاف خریداران / گوارا کرد بر من چاه را از قیمت افتادن

۳) آه از این گردون کم فرصت که با این دستگاه / در ضیافت خانه اش ننشست مهمانی درست

۴) سیر چشمی خاک در چشم سخاوت می کند / مور این وادی سلیمان را ضیافت می کند

۳۵۶- در کدامیک از دو بیت زیر دو نوع اختیار زبانی مشترکی بکار رفته است؟

الف) نغزی و خوبی و فرش آتش تیز نظرش / پرسش همچون شکرش کرد گرفتار مرا

ب) ملک و اسباب کز این ماه رخان شکرین / هست به معنی چو بود یار وفادار مرا

ج) گر شکند پند مرا زفت کند بند مرا / بر طمع ساختن یار خریدار مرا

د) دستگاه و پیشه تو را دانش و اندیشه تو را / شیر تو را بیشه تو را آهوی تاتار مرا

۱) الف _ ب ۲) ب _ ج ۳) الف _ د ۴) ب _ د

۳۵۷- در کدامیک از مصراع های زیر اختیار (کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند + حذف همزه) مشهود است؟

(۱) یک سر مو از غم تو نیست که اندر تن من / آب حیاتی ندهد یا گهری می نشود

(۲) در غزلم جبر و قدر هست از این دو بگذر / زانک از این بحث به جز شوری و شری می نشود

(۳) بی ره و رای تو شها رهگذری می نشود / چیست حشر از خود خود رفتن جان ها به سفر

(۴) الحذر از عشق حذر هر کی نشانی بودش / گر بستیزد برود عشق تو برهم زندش

۳۵۸- در ابیات زیر به ترتیب چند اختیار زبانی «حذف همزه» و «تغییر کمیت مصوت» رخ داده است؟

(الف) پری و دیو نداند ز تختگاه بلندش / که تخت او نظرت و بصیرتست جهانش

(ب) یکی دمیم امان ده که عقل من به من آید / بگویمت صفت جان تو گوش دار که جانی

(ج) من آن نیم که تو دیدی چو بینیم شناسی / تو جز خیال نبینی که مست خواب و نعاسی

(د) وگر ز کوره بترسی یقین خیال پرستی / بت خیال تراشی وزان خیال و هراسی

(۱) ۲-۳ (۲) ۳-۳ (۳) ۲-۲ (۴) ۲-۳

۳۵۹- تمامی ابیات زیر به جر گزینه فاقد هر سه نوع اختیار زبانی می باشند؟

(۱) مشک که ارزد هزار بحر فرو ریز / کوه وقاری و بحر جود سخایی

(۲) روح در این غار غوره وار ترش چیست / پرورش و عهد یار غار و نه این بود

(۳) شحنة شد آن درد من بیست دو دستم / سایسی و عدل شهریار نه این بود

(۴) بس که گله است این نثار و جمله شکایت / شاه شکور مرا نثار نه این بود

۳۶۰- اختیارشاعری تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند در تمامی گزینه در کسره اضافه رخ داده است به جز...؟

(۱) می کند تا اقتباس نور ماه از آفتاب / باد از شمع وجودت روشن این نیلی حصار

(۲) پایه تخت فلک قدر تو از دست دعاست / میشوی از تاج و تخت و عمر و دولت کامکار

(۳) رم یه چشم آهوان خواب فراموشی شود / در رکاب دولت آری یا چو بر عزم شکار

(۴) کرده ام خوی به هجران چه کنم ناز اگر / عشق طغیان کند و دارد از آن باز مرا

۳۶۱- در کدام گزینه حذف همزه نداریم؟

- (۱) چون دین و خرد هستمان چه باک است/گر ملکت دنیا به دست ما نیست
- (۲) دام تو خوشتر دام تو خوشتر از می احمر وز زر اخضر/از زر پخته از زر پخته نادره‌تر بد خام حبیبی
- (۳) بیا بیا دلدار من دلدار من/در آ در آ در کار من در کار من
- (۴) تلخی نکند شیرین ذقنم/خالی نکند از می دهنم

۳۶۲- در کدام گزینه نوع تغییر کمیت مصوت کوتاه متفاوت است؟

- (۱) ن کو تو باشی بال او ای رفعت و اجلال او/آن کو چنین شد حال او بر روی دارد خال‌ها
- (۲) خمار صحبت تو عقل و هوش از من برد/چه مستی ز قفا داشت هوشیا
- (۳) چه فتنه بود که حسن تو در جهان انداخت/که یک دم از تو نظر بر نمی‌توان انداخت
- (۴) تابود گوی دلم در خم چوگان هوس/کی مرا گوی غرض در خم چوگان آید؟

۳۶۳- در مجموع ابیات زیر چند اختیار زبانی داریم؟

الف) دایره میم منوچهر از ثوابت برتر است/آفرینش در میانش نقطه ای بس بینوا

ب) آب جمال جمله به جوی تو می‌رود/خورشید در جنیبت روی تو می‌رود

ج) تو نیستان شیر سیاهی در این حرم/تو آشیان باز سپیدی در این دیار

د) من آن نیم که دهم نقد دل به هر شوخی/در خزانه به مهر تو و نشانهٔ توست

(۱) چهارده (۲) شانزده (۳) هجده (۴) بیست

۳۶۴- در کدام گزینه هر دو نوع بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه رخ داده است؟

- (۱) خفته بر سنجاب شاهی نازنینی را چه غم/گر ز خار و خار سازد بستر و بالین غریب
- (۲) ثنای او به دل ما فرونیاید از آنک/عروس سخت شگرفت است و حجله زیبا
- (۳) من زمن چون سایه و آیات من گرد زمین/آفتاب آسا رود منزل به منزل جابجا
- (۴) پیش از آن کز هم برفتی هفت اندام زمین/رفت پیش گاو و ماهی، ساخت سدی از قضا

۳۶۵- تعداد اختیارات زبانی مقابل کدام گزینه غلط است؟

- (۱) سر احرامیان عشق بر زانو به است ایرا/صفا و مروء مردان سر زانوست، گر دانی(هشت اختیار)
- (۲) از نهیب این چنین سد کاوست فتح الباب فتح/سدّ باب الباب لرزان شد به زلزال فنا(پنج)
- (۳) پیش تیرش آهوان را ز غم ردّ و قبول/شیر خون گشتی و خون شیر آن ز خوف این از رجا(شیش)
- (۴) وحشیان از حرمت دستش سوی پیکان او/پای کوبان آمدندی از سر حرص و هوا(شیش)

۳۶۶- در مجموع ابیات زیر چند حذف همزه صورت گرفته است؟

- الف) سر زانو دبستانی است چون کشتی نوح آن را/که طوفان جوش درد اوست، جودی گرد دامانش
- ب) مانا که محرم عرفات است آفتاب/کاحرام را برهنه سر آید ز خاورش
- ج) آری آری با نوای ارغنون اسقفان/بانگ خر سمع مسیحا برنتابد بیش از این
- د) مجلس دو آتش داده بر این از حجر آن از شجر/این کرده منقل را مقر آن جام را جا داشته

(۱) سه (۲) پنج (۳) هفت (۴) نه

۳۶۷- تعداد تغییر کمیت مصوت ها در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) از سبلی عشق تو رخم گشته چو نارنج/دین و دل و عقل و خرد و هوش مرا سنج
- (۲) ملک و عقل و شرع زیر خاتم کلک تو باد/کاین سه را ز اقبال این دو بخت یاور ساختند
- (۳) عشق بیفشرد پا بر نمط کبریا/برد به دست نخست هستی ما را ز ما
- (۴) چرخ طفل مکتب او بود و او پیر خرد/لکن از پیران چنو معظم نخواهی یافتن

۳۶۸- در کدام گزینه اشباع صورت گرفته است؟

- (۱) از گرد جیش خسرو، وز خون وحش صحرا/مشکین زره قبايش، رنگین سپر فذالش
- (۲) پیشم چو ماه قعدۀ شب رنگ از آن کشد/تا خوانم آفتاب جنیبت بر سخاش
- (۳) اگر تو بر فکنی در میان شهر نقاب/هزار مومن مخلص در افکنی به عقاب
- (۴) دولت آن است که بی خون دل آید به کنار/ورنه با سعی و عمل باغ جنان این همه نیست

۳۶۹- در کدام گزینه تمام اختیارات زبانی آمده است؟

- (۱) شکفته شد گل حمرا و گشت بلبل مست/صلای سرخوشی ای صوفیان باده پرست
(۲) در آب و رنگ رخسارش چه جان دادیم و خون خوردیم/چو نقش داد دست، اول رقم بر جان سپاران زد
(۳) بابلیان عید را نعل در آتش نهند/کز حد بابل رسید عید و مه نو به هم
(۴) گفتم که نوش داروی عشاق خسته چیست؟/گفتا تبسمی ز لب نوش خند ما
- ۳۷۰- در چه تعداد از ابیات زیر مصوت بلند «و» «کو» کوتاه تلفظ می شود؟

- (الف) ای تماشای رخت داروی بیمار عشق/خبرت نیست که در کوی تو بیماری هست
(ب) زنده باد به ولیعهد تو نام تو مدام/ای شه نیک دل نیک خوی نیک کار
(ج) سوی باغ ما سفر کن بنگر بهار باری/سوی یار ما سفر کن بنگر نگار باری
(د) گر اثر روی تو سوی گلستان رسد/باد صبا رد کند تحفه نوروز را

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

درس هشتم : اختیارات شاعری (وزنی)

۳۷۱- شاعر در رکن آغازین کدام بیت از اختیار وزنی استفاده کرده است ؟

- (۱) چون که موسی این خطاب از حق شنید / پا برهنه جانب چوپان دوید
(۲) زاهد از ما به سلامت بگذر کین می لعل / دل و دین میبرد از دست بدان سان که میرس
(۳) به راستی که نه همبازی تو بودم من / تو شوخ دیده مگس بین که میکند بازی
(۴) چه ملامت بود آن را که چنین باده خورد / این که عیب است بدین بی خردی وین چه خطاست

۳۷۲- در رکن آغازین همه گزینه ها به جز اختیار وزنی به کار رفته است ؟

- (۱) خیز تا خرقه صوفی به خرابات بریم / شطح و طامات به بازار خرافات بریم
(۲) من که بلشم که بر آن خاطر عاطر گذرم / لطف ها می کنی ای خاک درت تاج سرم
(۳) من نه آن رندم که ترک شاهد و ساغر کنم / محتسب داند که من این کارها کمتر کنم
(۴) ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست/ منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست

۳۷۳- در همه ابیات اختیار (آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن) بافت می‌شود به جز.....

۱) حاصل کار که کون و مکان این همه نیست / باده پیش آر که اسباب جهان این همه نیست

۲) چشم آلوده نظر از رخ جانان دور است / بر رخ او نظر از آینه پاک انداز

۳) عاقبت منزل ما وادی خاموشان است / حالیا غلغله در گنبد افلاک انداز

۴) خیز تا بر کلک آن نقاش جان افشان کنیم / کاین همه نقش عجب در گردش برگار داشت

۳۷۴- اولین رکن همه ابیات شامل اختیار وزنی شده است به جز گزینه.....

۱) تا ز میخانه و می خام و نشان خواهد بود / سر ما خاک ره پیر مغان خواهد بود

۲) منت پیک صبا را نکشیدم در عشق / که میان من و او حاجت پیغام نبود

۳) زاهد از ما به سلامت بگذر کین می لعل / دل و دین میبرد از دست بدان سان که می‌رس

۴) روانم در شب هجران بفرسود / گر آن شب را سحر بودی چه بودی

۳۷۵- در رکن آغازین مصراع دوم کدام بیت از اختیار وزنی استفاده شده است ؟

۱) سعدی از عقبی و دنیا روی در دیوار کرد / تا تو در دیوار فکرش نقش خود بنگاشتی

۲) تو مگر بر لب آبی به هوس بنشینی / ورنه هر فتنه که بینی همه از خود بینی

۳) تو اگر مهر گسستی و شکستی دل خواجو / به درستی که من آن عهد که بستم نشکستم

۴) من نه آن رندم که ترک شاهد و ساغر کنم / محتسب داند که من این کارها کمتر کنم

۳۷۶- اولین رکن کدام بیت مشمول اختیار وزنی شده است ؟

۱) به وفای دل من ناله بر آید چنانک / چنبر این فلک شعوده گر بگشایید

۲) سیل خون از جگر آید سوی بام دماغ / ناودان مزه را راه گذر بگشایید

۳) همه آفاق گرفت و همه اطراف گشاد / صیت مسعودی و آوازه شه سلطانی

۴) سعدی از عقبی و دنیا روی در دیوار کرد / تا تو در دیوار فکرش نقش خود بنگاشتی

۳۷۷- در همه ابیات اختیار (آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن) یافت میشود به جز.....

۱) چه کنی گوش که در دهر چو من شیدا نیست / نیست این جز سخن بوالهوس رعنائی

۲) تو مگر بر لب آبی به هوس بنشینی / ورنه هر فتنه که بینی همه از خود بینی

۳) در دلم بود که بی دوست نباشم هرگز / چه توان کرد که سعی من و دل باطل بود

۴) من نه آن رندم که ترک شاهد و ساغر کنم / محتسب داند که من این کارها کمتر کنم

۳۷۸- هجای پایانی در کدام گزینه اختیار وزنی دارد؟

- ۱) زهی دریا که آکندی ز گوهر / که هر قطره نبود انبار دیگر
- ۲) پا برهنه خرد از مجلس ما دوش گریخت / چون که بیرون ز حد عقل و گمانیم همه
- ۳) ز بحر غیرت آموخت آدم اسما را / بیافت جامع کل برده های اجزا را
- ۴) زاهد خلوت نشین دوش به میخانه شد / از سر پیمان برفت با سر پیمانه شد

۳۷۹- هجای پایانی در کدام گزینه اختیار وزنی دارد ؟

- ۱) بخت خواب آلود ما بیدار خواهد شد مگر / زان که زد بر دیده آبی روی رخشان شما
- ۲) ز مشرق سر کو آفتاب طلعت تو / اگر طلوع کند طالعم همایون است
- ۳) شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر / کاین سر پر هوس شود خاک در هوای تو
- ۴) غم را لطف لقب کن ز غم و درد طرب کن / هم از این خوب طلب کن فرج و امن و امان را

۳۸۰- هجای پایانی در کدام گزینه دچار اختیار وزنی نشده است ؟

- ۱) خوش می آمد نشان جلال و جمال یار / خوش می کند حکایت عز و وقار دوست
- ۲) با اثر داغشان هر دم سلطان عشق / گوید خاقانیا خاک تو ام مرجبا
- ۳) از آن به دیر مغانم عزیز میدارند / که آتشی که نمیرد همیشه در دل ماست
- ۴) کوه جام لاله گیرد ، ابر لولو گسترده / باغ چون مینو نماید ، راغ چون مینا شود

۳۸۱- هجای پایانی در کدام گزینه دچار اختیار وزنی نشده است ؟

- ۱) طمع خام ببین که قصه فاش / از رقیبان نهفتنم هوس است
 - ۲) دست حسنت پنجه خورشید تابان میبرد / ترک چشم تاخت بر ملک سلیمان میبرد
 - ۳) هر دوستی که کردم تاثیر دشمنی داد / هر خون دل که خوردم از دیده ام روان شد
 - ۴) دردی است در دلم که گر از پیش آب چشم / برگیرم آستین برود تا به دامنم
- ۳۸۲- در کدام بیت شاعر از اختیار وزنی هجای پایان مصراع بهره برده است ؟

- ۱) دل و کشورت جمع و معمور باد / ز ملکت پراکندگی دور باد
- ۲) دلم را داغ عشقی بر جبین نه / زبانم را بیانی آتشین ده
- ۳) به خون گر کشی خاک من ، دشمن من / بجوشد گل اندر گل از گلشن من
- ۴) آب بریز آتش بیداد را / زیر تر از خاک نشان باد را

۳۸۳- در کدام گزینه اختیار وزنی ابدال به کار رفته است ؟

- (۱) اندر عجبم که چشم آن ماه / ناخورده شراب چون شود مست
- (۲) زان چشم پر از خمار سرمست / پر خون دارم دو دیده پیوست
- (۳) زاهد خلوت نشین دوش به میخانه شد / از سر پیمان برفت با سر جانانه شد
- (۴) چنین که صومعه آلوده شد ز خون دلم / گرم به باده بشوید حق به دست شماست

۳۸۴- در کدام گزینه اختیار وزنی ابدال دیده می‌شود ؟

- (۱) دایم اقبال جوان شد زان چه داد / این کف دست جوانمردم تو را
- (۲) می کوش به هر ورق که خوانی / کان دانش را تمام دانی
- (۳) هستی تو صورت پیوند من تو به کس و کس به تو مانند من
- (۴) خواهم اندر پایش افتادن چو گوی / ور به چوگانش زد هیچش مگوی

۳۸۵- در کدام گزینه اختیار وزنی ابدال دیده نمی‌شود ؟

- (۱) آبی که زندگانی جاوید می‌دهد / دارد اگر وجود شراب شبانه است
- (۲) ماهم این هفته برون رفت و به چشمم سالی است / حال هجران تو ندانی که چه مشکل حالی است
- (۳) من نگویم که کنون با که نشین و چه بنوش / که تو خود دانی اگر زیرک و عاقل باشی
- (۴) سخن عشق نه آن است که آید به زبان / ساقیا می ده و کوتاه کن این گفت و شنفت

۳۸۶- ابیات کدام گزینه فاقد ابدال است ؟

- الف) به من سلام فرستاد دوستی امروز / که ای نتیجه کلکت سواد بینایی
- ب) زلف پر چین تو مشاطه شبی شانه نکرد / که دوصد خون به دل محرم و بیگانه نکرد
- ج) غم را لطف لقب کن ز غم و درد طرب کن / هم از این خوب طلب کن فرج و امن و امان را
- د) تا توانی میگریز از یار بد / یار بد بدتر بود از مار بد
- ه) مطرب عشق عجب ساز و نوایی دارد / نقش هر نغمه که زد راه به جایی دارد

(۱) الف و ج. (۲) د و ه. (۳) ب و د. (۴) الف و د

۳۸۷- در کدام مصراع اختیار وزنی قلب صورت گرفته است ؟

- (۱) زیر نشین علمت کاینات
(۲) دست کسی بر نرسد به شاخ هویت تو
(۳) دانه چو طفلی است در آغوش خاک
(۴) باز غمت میکشم وز همه عالم خوشم

۳۸۸- در کدام بیت اختیار وزنی قلب دیده میشود ؟

- (۱) مرغ دلم باز پریدن گرفت / طوطی جان قند چریدن گرفت
(۲) یار شدم ، یار شدم ، با غم تو یار شدم / تا که رسیدم بر تو از همه بیزار شدم
(۳) دور فلک بر دلم کرد ز جور آنچه کرد / خوی تو نیز از جفا یاری او میکند
(۴) بر دل خاقانی اگر داغ جفا نهی چه شد / او ز سکان کیست خود تا بردت به داوری

۳۸۹- در کدام گزینه اختیار وزنی قلب دیده نمیشود ؟

- (۱) کیست که پیغام من شهر شروان برد / یک نخعی از من بدان مرد سخن دان برد
(۲) غم به سراپرده شد آتش پرورده شد / گرفت در جان ما نوبت دیدار خاست
(۳) کیسه هنوز فربه است با تو از آن قوی دلم / چاره چه خاقانی اگر کیسه رسد به لاغری
(۴) هر نفس آواز عشق می رسد از چپ و راست / ما به فلک میرویم عزم تماشا که راست

۳۹۰- در کدام گزینه اختیار وزنی قلب دیده میشود ؟

- (۱) ای همه هستی ز تو پیدا شده / خاک ضعیف از تو توانا شده
(۲) پنجه ساقی گرفت مرغ صراحی به دام / ز آتش صبح اوفتاد دانه دل ها به تاب
(۳) منم که تا جای من خاک سپاهان بود / عقل پی توتیا خاک سپاهان بود
(۴) عقل نه همتای توست کز تو زند لاف عشق / می شناسد حریف خیره سری می کند

۳۹۱- در همه گزینه ها اختیار وزنی ابدال به کار رفته است به جز :

- (۱) ساقیا باده که اکسیر حیات است بیار/تا تن خاکی من عین بقا گردانی
(۲) ما در خطر افتادیم از عشق چه گوئیم / کان جا دل و جان و تن ما را خطری نیست
(۳) خاقان یا به جاه مشو غره غمروار / اگر خود به جاه بهمن و جمشیدی از قضا
(۴) چنان به موی تو آشفته ام به بوی تو مست / که نیستم خبر از هرچه در دو عالم هست

۳۹۲- کدام بیت فاقد ابدال است؟

- (۱) اگر تو برفکنی میان شهر نقاب / هزار مؤمن مخلص درافکنی به عقاب
(۲) که را مجال نظر بر جمال میمونت / بدین صفت که تو دل می بری و رای حجاب
(۳) درون ما ز تو یک دم نمی شود خالی / کنون که شهر گرفتی روا مدار خراب
(۴) به موی تافته پای دلم فروبستی / چو موی تافتی ای نیکبخت روی متاب

۳۹۳- در کدام دو بیت، اختیار شاعری «ابدال» وجود دارد؟

- (الف) بال و پرش ز سنگ ستم کی توان شکست / مرغی که جز تو ندارد نشیمنی
(ب) خدیو روی زمین آفتاب دولت و دین / که کمترین خدمش حکم بر سلاطین داد
(ج) فغان که در طلب گنجنامه مقصود / شدم خراب جهانی ز غم تمام و نشد
(د) زاهد خلوت نشین دوش به میخانه شد / از سر پیمان برفت با سر پیمانه شد

- (۱) الف - د
(۲) الف - ج
(۳) ب - ج
(۴) د - ب

۳۹۴- بیت کدام گزینه دارای اختیار شاعری ابدال است؟

- (۱) به چشم عقل در این رهگذار تیره ببین / که گستراند قضا و قدر به راه تو دام
(۲) به الله نرگس مخمور گفت وقت سحر / که هر که در صف باغی ست صاحب هنری ست
(۳) پی هالک خود ای بی خبر چه می کوشی / هر آن چه ریشههای عاقبت تو را کفن است
(۴) هنوز نیک و بد زندگی به دفتر عمر / نخوانده ای و به چشم تو راه و چاه یکی ست

۳۹۵- در کدام بیت اختیار وزنی ابدال به کار رفته است؟

- (۱) برد او دل عاشقان آفاق / پیچید بر آن دو زلف چون شست
(۲) اندر عجبم که چشم آن ماه / ناخورده شراب چون شود مست
(۳) تا عزم جفا درست کرد او / دست همه عاشقانش بشکست
(۴) زان چشم پر از خمار سر مست / پر خون دارم دو دیده پیوست

۳۹۶- کدام بیت ابدال دارد؟

- ۱) پایی به میان درنه تا عیش ز سر گیرم / تو تلخ مشو با من تا تنگ شکر گیرم
- ۲) امنی است مرا از تو امنم تویی ای مه رو / یا امن دهم زین سو یا راه خطر گیرم
- ۳) ای از رخ شاه جان صد بیرق را سلطان / بر اسب نشین ای جان تا غاشیه برگیرم
- ۴) دلتنگتر از میمم چون در طمع و بیمم / من قرص به دو نیمم چون شکل قمر گیرم

۳۹۷- در کدام گزینه قلب وجود دارد؟

- ۱) شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر/کاین سر پر هوس شود خاک در سرای تو
- ۲) وه که جدا نمی شود نقش تو از خیال من/تا چه شود به عاقبت در طلب تو حال من
- ۳) کس نگذشت بر دلم تا تو به خاطر من ی/یک نفس از درون من خیمه به در نمی زنی
- ۴) پس از صبوری کنون منم که از طبع من/قاعده نظم و نثر روان حسان برد

۳۹۸- در کدام بیت اختیار وزنی قلب وجود دارد؟

- ۱) کیسه هنوز فربه است با تو از آن قوی دلم / چاره چه خاقانی اگر کیشه رسد به لاغری
 - ۲) خاک شدم در تو آب رخم چرا بری / داشتمت به خون دل خون دلم چرا خوری
 - ۳) از سر غیرت هوا چشم ز خلق دوختم / پرده روی تو شدم پرده من چرت دری
 - ۴) وصل تو را به جان و دل می خرم و نمی دهی / بیش مکن مضایقه زان که رسید مشتری
- ۳۹۹- در کدام بیت اختیار شاعری بلند بودن مصوت پایان مصراع بیشتر به چشم می خورد؟

- ۱) گل بخندید که از راست نرنجیم ولی / هیچ عاشق سخن تلخ به معشوق نگفت
- ۲) سروی به لب جویی، گویند: چه خوش باشد / آنان که ندیدستند سروی به لب بامی
- ۳) مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو / یادم از کشته ی خویش آمد و هنگام درو
- ۴) چو نازش به اسب گرانمایه دید / کمان را به زه کرد و اندر کشید

۴۰۰- در کدام بیت اختیار شاعری «فاعلاتن به جای فعلاتن» یافت می شود؟

- ۱) همه گو باد ببر خرمن عمر / دو جهان بی تو نیرزد دو جوم
- ۲) من بیچاره گردن به کمند / چه کنم گر به رکابش نروم
- ۳) ای که گفתי دیده از دیدار بت رویان بدوز / هرچه گویی چاره دانم کرد، جز تقدیر را
- ۴) نه مرا طاقت غربت نه تو را خاطر قربت / دل نهادم به صبوری که جز این چاره ندانم

۴۰۱- در کدام بیت اختیار شاعری «فاعلاتن به جای فعلاتن» کمتر یافت می شود؟

(۱) گر مخیر بکنندم به قیامت که چه خواهی / دوست ما را و همه نعمت فردوس شما را

(۲) چشم کوتاه نظران بر ورق خوبان / خط همی بیند و عارف قلم صنع خدا را

(۳) آرزو می کندم شمع صفت پیش وجودت / که سراپای بسوزند من بی سر و پا را

(۴) گر سرم می رود از عهد تو سر باز نییچم / تا بگویند پس از من که به سر برد وفا را

۴۰۲- کدام یک از ابیات زیر کمترین تعداد اختیار شاعری قلب را دارد؟

(۱) کلیم کافی کلام کریم وافی کرم / به بزم میر اجل به رزم شیر اجم

(۲) کنیزکی چینی است به باغ در نسترن / سپید و نغز و لطیف چو خواهرش یاسمن

(۳) هم از نظام دُک ز لشکر و باج و قرض / هم از رسوم ملل هم از تکالیف فرض

(۴) ستارگانند خرد بهم شده مقترن / و یا گسسته ز مهر سپهر عقد برن

۴۰۳- در چه تعداد از ادبیات زیر دو بار اختیار ابدال صورت گرفته است؟

الف) خاک آن ره که سگ کوی تو بگذشت بر او/ شیرمردان را از نافه آهو کم نیست

ب) ز غصه چون بره نالم که سوی میش گذاری/ که برنیارد شاخم بره نیارد میشم

ج) ای که بر مرکب تازنده سواری هشدار/ که خر خارکش مسکین در آب و گل است

د) گویم کان لطف تو کو بنده خود را تو بجو/ کیست که داند جز تو بند گشای دل من

۴(۴)

۳(۳)

۲(۲)

۱(۱)

۴۰۴- اختیارات «ابدال، آمدن فاعلاتن بجای فعلاتن، قلب، بلند بودن آخرین هجای مصرع» به ترتیب در کدام گزینه ها آمده است؟

الف) شام و سحر هست رصددار عمر/ زین دو رصد خط امان کس نیافت

ب) جنس طلب کردی خاقانیا/ کم طلب آن چیز کس نیافت

ج) به تخت پادشاهی نشست پادشه نامور/ سلطان احمد که هست زینت تاج و کمر

د) مطرب و نوحه گر عاشق و شوریده خوش است/ نبود بسته بود رسته و روییده خوش است

۴(۴) ب، الف، ج، د

۳(۳) الف، ب، د، ج

۲(۲) ب، د، ج، الف

۱(۱) د، ب، ج، الف

۴۰۵- در کدام گزینه قلب بوسیله رخداد اختیاری زبانی صورت گرفته است؟

- (۱) دانش دانشوران پیشرو کارباد/مجلس مشروطه را خدا نگه دار باد
- (۲) پیر خرد پیش تو چو طفل زانو زده/گاه غضب با پلنگ پنجه به نیرو زده
- (۳) دست کسی بر نرسد به شاخ هویت تو/تا رگ نخلیت او ز بیخ و بن برنکنی
- (۴) خلق چنان برند ظن کوست به جمله زان من/من شده مست این سخن تا خود از آن کیست او

درس یازدهم: وزن شعر نیمایی

۴۰۶- وزن و اختیار غالب شعر زیر کدام است؟

« حرف هایم مثل یک تکه چمن روشن بود / من به آنان گفتم / آفتابی لب درگاه شماس / که اگر در بگشایید به رفتار شما می تابد... »

- (۱) فاعلاتن _ اختیار وزنی آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن
- (۲) فعلاتن _ اختیار زبانی آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن
- (۳) فاعلاتن _ اختیار زبانی آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن
- (۴) فعلاتن _ اختیار وزنی آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن

۴۰۷- شعر زیر بر چه وزنی سروده شده است؟

« در آن گیروداری که چرخ زره پوش از روی رویای کودک گذر داشت / قناری نخ زرد آواز خود را به پای چه احساس آسایشی بست / بگو در بنادر چه اجناس معصومی از راه وارد شد... »

(۱) فعلن	(۲) فاعلن	(۳) فعولن	(۴) مفعولن

۴۰۸- کدامیک از گزینه ها بیانگر وزن شعر زیر می باشد؟

« کاین باغ و راغ را / از برگ و بار خویش / چنین زیب و فر دهد / اسطوره ای است خون سیاوش بی گناه / کز آنچه رفته است و نرفته زیاد کس / بر تو خبر دهد... »

(۱) مفعول مفاعیلن فعولن	(۲) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن
(۳) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن	(۴) مفعولن مفاعل فعل

۴۰۹- وزن عروضی شعر زیر کدام است و سومین رکن هر بند متشکل از چیست؟

« نیمه شب ها سیر عالم کرده ام / رو به ارواح مکرم کرده ام / نغمه ی مرغ شبم پر می دهد / سیر دیگر حال دیگر می دهد /
ساقیم پیمانه را لبریز کرد / باده ی خود را شرار انگیز کرد... »

(۱) مفتعلن _ فاعلن (۲) مفاعلن _ فعلن (۳) فعلاتن _ فعلن (۴) فاعلاتن _ فاعلن

۴۱۰- وزن مقابل چند مورد از ابیات زیر نادرست آمده است ؟

(الف) دیدن افتادگان زیر پا (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

(ب) هر لحظه که تسلیم در کارگاه تقدیر (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

(ج) با یاد خوشت خسبم، در خواب خوشت بینم (مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن)

(د) طاق نه محراب تو ابروی ماست (فاعلاتن مفاعلن فاعلن)

(ه) هم شاد شادم ای صنم، هم غم پرستم میکنی (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

(۱) ۴ (۲) ۱ (۳) ۳ (۴) ۲

۴۱۱- وزن مقابل کدامیک از ابیات زیر بصورت صحیح آمده است ؟

(الف) هر چه پی تو میدوم (مفتعلن مفاعیلن)

(ب) با خیال روی تو من ماندم و ویرانه ها (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

(ج) پر شد چو فضای دل از عشق در آن وادی (مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن)

(د) که نیرزد این تمنا به جواب لن ترانی (فعلات فاعلات فعلات فاعلات)

(ه) با یک نظر پروانه ام، او من شد و من او شدم (مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن)

(۱) ج _ د (۲) د _ ه (۳) ب _ ه (۴) الف _ ب

۴۱۲- وزن تقطیعی کدامیک از عبارات زیر نادرست آمده است؟

(۱) در فنّ کمین حوصله دام شمایید (_ _ | U _ UU | U _ _ U | U _ _)

(۲) دل زاهد شکست از من که بشکن بشکن است امشب (_ _ _ U | _ _ _ U | _ _ _ U | UU)

(۳) شرح و وصف عشق کاری مشکل است (_ U _ | _ _ U | U _ U _)

(۴) جانم به لب آمد چه فریباست نگاهت (_ _ | U _ _ U | U _ _ U | U _ _)

۴۱۳- وزن بیت زیر در کدام گزینه بصورت صحیح آمده است؟

« پروانه شدم، بال زدم، سوخت دو بالم / دیوانه شدم، داد زدم، وای به حالم / بیخود شدم از خویش و از این گردش ایام / نومید و سرافکنده از این طالع و فرجام »

(الف) مستفعّل مفاعل مستفعّل فعل	(ب) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن
(ج) مفاعیلن فاعلات مفاعیلن فاعلن	(د) مستفعّل مستفعّل مستفعّل فع لن
(۱) د _ الف	(۲) الف _ ج
(۳) د _ ب	(۴) ب _ ج

۴۱۴- پایه آوایی بیت زیر در کدام گزینه بصورت درست آمده است ؟

« پشت پای من دیوانه کمی آب بریز / عقیلم انگار سفر کرده که سرباز شود / عشق یعنی تو مرا ترک کنی اما باز / همه ی کار من از نام تو آغاز شود... »

- (۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن
- (۲) فاعلات فاعلاتن فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن
- (۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن
- (۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

۴۱۵- پایه آوایی بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

« بیچاره من مسکین، از خاک تو برخیزم / گر دفتر حسنت را در حشر فرو خوانند / اندر عرصات آئروز شوری دگر انگیزم / گو در عرصات آید شمس الحق تبریزی... »

- (۱) مستفعّل مستفعّل مستفعّل مستف / مستفعّل مستفعّل مستفعّل فعل / مستفعّل مستفعّل مستفعّل مستف / مستفعّل مستفعّل مستفعّل مستف
- (۲) مفعول مفاعیلن ،مفعول مفاعیلن / مفعول مفاعیلن ،مفعول مفاعیلن / مفعول مفاعیلن ،مفعول مفاعیلن / مفعول مفاعیلن ،مفعول مفاعیلن
- (۳) مستفعّل مستفعّل مستفعّل فعل / مستفعّل مستفعّل مستفعّل مستف / مستفعّل مستفعّل مستفعّل فعل / مستفعّل مستفعّل مستفعّل مستف
- (۴) مفعول مفاعیلن ،مفعول مفاعیلن / مفعول مفاعیلن ،مفعول مفاعیلن / مفعول مفاعیلن ،مفعول مفاعیلن / مفعول مفاعیلن ،مفعول مفاعیلن

۴۱۶- کدامیک از قطعات زیر در وزنی متفاوت سروده شده است؟

۱) باده ای داری خدایی بس سبک خوار و لطیف / زان اگر خواهد بنوشد روز صد خروار مست / شمس تبریزی دو بیت از جانب حق باز گفت / عاقل از کردار مست و جاهل از گفتار مست

۲) چند میگوی که از من شکوه ها داری به دل؟ / لب که بگشایم مرا هم با تو چندان ماجراست / عشق را ای یار با معیار بی دردی مسنج / علت عاشق طبیب من ز علت ها جداست

۳) دانی که چرا دار مکافات شدیم؟ / ناکرده گنه چنین مجازات شدیم؟ / کشتیم خرد، دار زدیم دانش را / در بند و اسیر صد خرافات شدیم

۴) زلف از افتادگی قابل به مشک و عنبر است / پادشه مفلس که شد چون مرغ بی بال و پر است / دایما خون میخورد تیغی که صاحب جوهر است

۴۱۷- کدامیک از گزینه ها هم وزن با قطعه زیر می باشد؟

«گریز ما / نیاز ما / نشیب ما / فراز ما / شتاب شاد ما با هم / تلاش پاک ما توام...»

۱) با گریز ابر خشم آهنگ / سینه ام را باز خواهم کرد / همره بال پرستوها...

۲) باور نمیکنم / در من چه وعده هاست / در من چه هجرهاست / در من چه دست ها به دعا مانده روز و شب

۳) رها شد او ز آغوشم / جدا ماندم ز دامنش / گسست و ریخت مروارید بی پیوندمان بر آب

۴) ای دل من گرچه در این روزگار / جامه رنگین نمی پوشی به کام / باده رنگین نمی نوشی ز جام / نقل و سبزه در میان سفره نیست

۴۱۸- وزن کدامیک از ابیات زیر به صورت ناهمسان آمده است؟

۱) باغ صد خاطره خندید / عطر صد خاطره پیچید / یادم آمد که شبی با هم از آن کوچه گذشتیم

۲) آبها از آسیا افتاده ؛ لیک / باز ما ماندیم و خوان این و آن / میهمان باده و افیون و بنگ / از عطای دشمنان و دوستان

۳) کلیل نور او چو به شاخ برهنه ریخت / مرغی که خفته بود پرید از کنار جفت / تسبیح شب که مهره ی صدها ستاره داشت

۴) گاه رفتن گویدم نومیدوار / و آخرین حرفی که : « این جهل ست و لج / قلعه ها شد فتح ؛ سقف آمد فرود...»

۴۱۹- وزن کدام گزینه در مقابل آن درست آمده است؟

۱) دراین شب ها / که از بی روغنی دارد چراغ ما / فتیله اش خشک می سوزد (تکرار مفعولن فع)

۲) نغمه توسست ، بز آنچه که ما زنده بمانیم / اگر این پرده برافتد / من و تو نیز نمانیم (تکرار فعلاتن)

۳) بر باغ ما ببار / بر باغ ما که خنده خاکستر است و خون / باغ درخت مردان (مفعول فاعلاتن مفاعیلن فاعلن)

۴) دختران! هر چند سالی او شبی در شهر آید / تا رباید دختری زیبا و زنجیرش بندد (تکرار فاعلاتن فعلاتن)

۴۲۰- وزن کدامیک از ابیات زیر ناهمسان سروده شده است؟

- (۱) لیک دیدم به دو چشم نگران / دست های تو گذشت / همچو آبی که روان بود، به سوی دگران!!
- (۲) خشک آمد کشتگاه من / در جوار کشت همسایه / گرچه میگویند: «میگیرند روی ساحل نزدیک
- (۳) میبینمت هنوز در این چشم ناشناس / این چشم ناشناس که رفت از برابرم / گویی تویی که باز چو خورشید شامگاه
- (۴) میدردم پرده های دود را تا در خروش باد / دختر آتش بر قصد مست در آغوش جنگل ها

۴۲۱- کدامیک از ابیات زیر در بحری طرب انگیز و ترنم سروده شده است؟

- (۱) نشئه صد خم شراب از چشم مست غمزه ای / خونبهای صد چمن از جلوه هایت یک ادا
 - (۲) نشد هرگز که یک شب بشنوم بی اعتنا مانم / و حزن انگیز دلم در پنجه نفشارد
 - (۳) بس است اینقدر همت میکشیها / که پیمانه برگشت و من نوش کردم
 - (۴) به بینندگان آفریننده را / نبینی مرنجان دو بیننده را
- ۴۲۲- لحن خوانش کدامیک از ابیات زیر چگونه ای که انگار در هم تنیده و بافته شده سروده شده است؟

- (۱) آسان نبود ای بی خبر از شوق دل بردن اثر / در خود شکستم آنقدر کاین صفحه زد مسطر صدا
 - (۲) ای نفست صبح ازل تا ابدت چیست جدل / یک سرت ز رشته بس است آن سر دیگر مگشا
 - (۳) ای شرر زین پیش بر آینه فطرن مناز / ما هم از آغاز خویش انجام پیدا کرده ایم
 - (۴) به ادای تکلمی، به فسون تبسمی / شکری را قوام ده، نمکی را گداز کن
- ۴۲۳- کدامیک از ابیات زیر در بحری سروده شده است که در مواقع حرب با ضربی تند و با مفاخرت خوانده می شود؟

- (۱) از پی آن کاتش هجر تو دارم یادگار / نزد من آب حیات است آتش هجران تو
- (۲) کار گیتی را نوائی مانده نیست / روز راحت را بقای مانده نیست
- (۳) در پیش خیال تو خیال است تنم / پیوند خیال با خیالی است مرا
- (۴) آخر چه خون کرد این دلم کامد به ناخن خون او / هم ناخنی کمتر نگشت اندوه روز افزون او

۴۲۴- وزن کدامیک از ابیات زیر در وزن شاهنامه سروده شده است؟

(۱) همه هستی طفیل و او مقصود / او محمد رسالتش محمود

(۲) خط بر رخ او گویی بر ماه زره دارد / دل در بر او گویی در سیم حجر دارد

(۳) بر آن دارم ای مصلحت خواه من / که باشد سوی مصلحت راه من

(۴) جنبش او ساکنی شرق و غرب / شورش او ایمنی بحر و بر

۴۲۵- وزن کدامیک از ابیات زیر به تربیت بر بحر (مقارب / هزج / رمل) آمده است؟

(الف) شکل دل بردن که تو داری نباشد دلبری را / خواب بندی های چشمت کم بود جادوگری را

(ب) فروشم چو من مست باشم خراب / جهان خرد را به جام شراب

(ج) باری اندیشه خسرو میکن / که به حق جمله جهان نمک است

(د) بمیرند و برون ندهند مشتاقان دم حسرت / کله ناگه مبادا کج شود آن سرو بالا را

(۱) الف - ب - ج (۲) ج - ب - الف (۳) ب - ج - د (۴) ب - د - الف

۴۲۶- چند مورد از ابیات زیر در (بحر هزج مثنی) سروده شده است ؟

(الف) ز تیغ کش به حضورم که پادشاه بتانی / به دور باش فراقم مکش ز بهر خدا را

(ب) هند چو فردوس شد از صحبت من / بهر هوایش کنون آیم به سخن

(ج) جوانی خاک کردم بر درش، روزی بگفت آن مه / که آن پیر پریشان روزگار از در درون آید

(د) محمد کایت نورست رویش / سواد روشن و الیل، مویش

(۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴) صفر

۴۲۷- کدامیک از ابیات زیر در بحری سالم سروده شده است ؟

(۱) همچو خواب آلوده از کاروان افتاده دور/ در تماشایش نظر گم کرده راه خویش را

(۲) به صنعت، ندانم که این نقش بست / که بهزاد را بست بر تخته، دست

(۳) ز معشوق اعظم به هر جان خرم / به پستی چه آمد به بالا چه می شد

(۴) خموشی پیشه کن گر مرد عشقی / که مرغ این گلستان را نوا نیست

۴۲۸- چند مورد از ابیات زیر در بحری محذوف سروده شده است ؟

(۱) خهی شاه انجم و فی الله ظلك / نهادی قدم در حریم مبارک

(۲) توئی با مدیح تو و الله و اعلم / نخستین خط از دفتر آفرینش

(۳) منیر آفتابی که بالای گردون / ز عرض دل پاک او هست ده یک

(۴) میا دین اوهام در عرض او کم / بساتین فردوس در صحن او جک

۴۲۹- چند اختیار وزنی و زبانی در شعر زیر مشهود است؟

« نفسم را پر پرواز از نوست / به دماوند تو سوگند، که گر بگشایند / بدم از بند، ببینند... »

(۱) ۴ زبانی - ۳ وزنی (۲) ۲ زبانی - ۳ وزنی (۳) ۴ وزنی - ۲ زبانی (۴) ۲ وزنی - ۴ زبانی

۴۳۰- تمامی بحر های نامبرده در مقابل ابیات زیر درست است به جز...

(۱) خورشید و خاک و آب و نسیم و درخت را (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)

(۲) عمر پا بر دل من می نهد و می گذرد (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

(۳) دو چشم خسته اش از اشک تر بود (مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن)

(۴) مرا می خواستی، تا شاعری را / ببینی روز و شب دیوانه خویش (مفاعیلن مفاعیلن فعولن ۲×)

۴۳۱- وزن عروضی شعر زیر کدام است؟

«سلامت را نمی خواهند پاسخ گفت : سرها در گریبان است / کسی سر بر نیارد کرد پاسخ گفتن و دیدار یاران را / نگه جز پیش پا
را دید نتواند / که ره تاریک و لغزان است / و گر دست محبت سوی کز یازی / به اکراه آورد دست از بغل بیرون / که سرما
سخت سوزان است.»

(۱) فاعلاتن - بحر هزج (۲) فعولن - بحر متقارب (۳) مفاعیلن - بحر هزج (۴) فاعلاتن - بحر رمل

۴۳۲- وزن مکرر قطعه زیر در کدام گزینه آمده است؟

« بیا امشب که بس تاریک و تنهایم / بیا ای روشنی ، اما بپوشان روی / که میترسم تو را خورشید پندارند / و میترسم همه از خواب
برخیزند...!! »

(۱) مفاعیلن مفاعیلن فعولن (۲) مفعولن فع / مفعولن فع

(۳) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (۴) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

۴۳۳- کدامیک از گزینه های زیر متشکل از ارکان تکراری نیست؟

- (۱) و اعصاب برای سکه ای این سو و آن سو در روان باشد / و شاید هر رهگذر هم از درونت با خبر باشد / زمین و آسمان را کفر می گویی / نمی گویی...؟!
- (۲) هرگز گمان مبر ز خیال تو غافل / گر مانده ام خموش خدا داند و دلم / در این عشق نیم خام که بسی عاقلم / در ادامه راه بیا، که بی تو، من باطلم...
- (۳) به من بتاب که سنگ سرد دره ام! / که کوچکم / که ذره ام / به من بتاب... / مرا ز شرم مهر خویش آب کن / مرا به خویش جذب کن / مرا هم آفتاب کن...
- (۴) پر مرغان صداقت آبی است / دیده در آینه صبح تو را می بیند / از گریبان تو صبح صادق / می گشاید پر و بال / تو گل سرخ منی / تو گل یاسمنی / تو چنان شبنم پاک سحری؟! / نه از آن پاک تری...

۴۳۴- کدامیک از گزینه های زیر با بیت صورت سوال مغایرت وزنی دارد؟

« قصه ای دارم از این همراه خود / همراه خوش ظاهر بدخواه خود »

- (۱) ریشه های ما به آب / شاخه های ما به آفتاب می رسد / ما دوباره سبز می شویم / ما دوباره سبز می شویم...
- (۲) زندگانی چه هوس ناک است، چه شیرین! / چه برومندی دمی با زندگی آزاد بودن / خواستن بی ترس، حرف از خواستن بی ترس گفتن / شاد بودن...!!!
- (۳) با نوای نای خود در این شب تاریک پیوسته / چون سراغ از هیچ زندانی نمی گیرند / میزبان در خانه اش تنها نشسته.
- (۴) در درون تنگنا، با کوره اش، آهنگر فرتوت، دست او بر پتک، و به فرمان عروقتش دست، دائما فریاد او این است / و این است فریاد تلاش او / کی به دست من / آهن من گرم خواهد شد / و من او را نرم خواهیم دید...

۴۳۵- وزن مشخص شده کدام عبارت در مقابل آن نادرست آمده است؟

- (۱) گاه می اندیشم / خبر مرگ مرا با تو چه کس می گوید / آن زمان که خبر مرگ مرا از کسی می شنوی...!!! (فعلاتن)
- (۲) آتش عشق، پس از مرگ نگردد خاموش / گر که گورم بشکافند عیان می بینند / زیر خاکستر جسمم باقیست / آتشی سرکش و سوزنده هنوز...!!! (فاعلات مفاعله)
- (۳) کسی با سکوتش / مرا تا بیابان بی انتهای جنون برد / کسی با نگاهش / مرا تا درندشت دریای خون برد / مرا باز گردان / مرا ای به پایان رسیده / آغاز گردان...!!! (فعولن)
- (۴) کز من دریغ کردی / تنها / تویی / مثل پرده های بهاری در آفتاب / مثل زلال قطره باران در صبحدم / مثل نسیم سرد سحر / مثل سحر آب...!!! (متشکل از وزن ناهمسان)

۴۳۶- وزن درست قطعه زیر در کدام گزینه آمده است؟

« روی مخمل لطیف گونه هات / غنچه های رنگ رنگ ناز / برگ های تازه تازه باز می کنند / بهتر از تمام رنگ ها و رازها »

(۱) فاعلات فاعلاتن فاعلن / فاعلات فاعلاتن فع / فاعلات فاعلاتن فاعلات فع

(۲) فاعلاتن فاعلات فاعلن / فاعلاتن فاعلات فع / فاعلاتن فاعلات فاعلاتن فع

(۳) فاعلات فاعلات فاعلن / فاعلات فاعلات فع / فاعلات فاعلات فاعلات فع

(۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن / فاعلاتن فاعلاتن فع / فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع

۴۳۷- چند مورد از قطعات نیمایی زیر بر وزنی ناهمسان سروده شده اند؟

(۱) و به هنگامی که از هیچ آفریدگار شمشیری نمی ترسد / ز استغاثه های آنانی که در زنجیر زنگ آلوده ای را می دهد تعمیر... / بر سر آن ساخته کو راست در دست / می گذارد او / دست مردم را به جای دست های خود.

(۲) بودم به کارگاه جوانی / دوران روزهای جوانی مرا گذشت / در عشق های دلکش و شیرین / یا عشق های تلخ کز آنم نبود کام / فی الجملة گشت دور جوانی مرا تمام.

(۳) در غم ناراحتی های کسانم / همچنانی کان زن چینی / بر زبان اندیشه های دلگزایی حرف می راند / من سرودی آشنا را می کن در گوش / من دمی از فکر بهبودی تنها ماندگان در خانه هاشان / نیستم خاموش.

(۴) از چشم ها نهفته پری وار / زندان بر او شده است علف زار / بر او که او قرار ندارد / هیچ آشنا گذار ندارد / اما به تن درست و برومند / کک کی که مانده گم / دیری است نعره می کشد از بیشه ی خموش.

(۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۲ (۴) ۱

۴۳۸- با در نظر گرفتن اختیار ربانی در کدامیک از ابیات زیر وزن واژه (فاعلاتن) دیده می شود؟

الف) آنکه نشناخت قدر وقت درست / زیرا این طاس لاجورد چه جست؟

ب) رفت از من طاقت و صبر و قرار / باز می جستم همیشه وصل یار

ج) گرسنه مانده دوتایی بچه ها / نیست در « کپّه » ی ما مشت برنج

د) باد می گردد و در بازو چراغ ست خموش / خانه ها یک سره خالی شده در دهکده اند

ه) ابر و گل و کوه پیش چشمم / آوازه زنگ گله در گوش

(۱) ب - د - ه (۲) الف - د - ج (۳) ب - ج - ه (۴) الف - ب - ج

۴۳۹- کدامیک از ابیات زیر در بحر (رمل مسدس محذوف) سروده شده است؟

الف) گرچه غلطان است در پای تو زلفت / هم سری جز زلف نبود یک زمانت ب) من ندانستم که عشق این رنگ داشت / وز جهان با جان من آهنگ داشت

ج) آنچه بر مریم ز راه آستین زد / میتوان یافت از هوای آستانت د) کعبه جان او و عید دل هم اوست / جان و دل قربان همه سالش کنم

۱) ج - د ۲) الف - ج ۳) د - ب ۴) الف - ب

۴۴۰- کدامیک از عبارات زیر در بحر متفاوت از سایر گزینه ها سروده شده است؟

۱) در درون کومه تاریک من که ذره ای با آن نشاطی نیست / و جدار دنده های نی به دیوار اتاقم دارد از خشکیش می ترکد / چون دل یاران که در هجران یاران / قاصد روزان ابری ، داروگ! کی می رسد باران

۲) خانه ام ابريست اما / ابر بارانش گرفته است / در خیال روزهای روشنم کز دست رفتندم / من به روی آفتابم / میبرم در ساحت دریا نظاره / و همه دنیا خراب و خرد از باد است

۳) دست بزد از سر حسرت به دست / کانچه به کف داشت ز کف داده است / چون گل خودبین ز سر بیهشی / دوست مدار این همه عاشق کشی / یک نفس از خویشتن آزاد باش / خاطری آور به کف و شاد باش

۴) خانه ام ابريست / یکسره روی زمین ابری ست با آن / از فراز گردنه خرد و خراب و مست / باد می پیچد / یکسره دنیا خراب از اوست / و حواس من!

۴۴۱- کدامیک از ابیات زیر از خانوده بحر (رمل مثنی محذوف) نمی باشد ؟

۱) درعها دل مضیق و خودها رنج غلاف / تیغ ها حبس نیام و مرکبان بند جدار

۲) چاشنگه ناگشته و نابسته زان بقعت نماند / یک سریکان جوی و یک تن زنار دار

۳) شهر، بیم است کزین حسن پر آشوب شود / اینقدر نیز نباید که کسی خوب شود

۴) زین پس آب راه را چون خدمتی زاینسان بکرد / از سپاه خود شمر وز بندگان خود شمار

۴۴۲- کدامیک از گزینه های زیر با وزن عروضی عبارت صورت سوال در یک رده قرار می گیرد؟

«نه بوی گل نه رنگ لاله ازجا میبرد ما را / به گلشن لذت ترک تماشا میبرد ما را»

۱) لب های جویبار / لبریز موج زمزمه در بستر سپید / در هم دویده سایه و روشن / لغزان میان خرمن دوده / شب تاب می فروزد در آذر سپید...!!!

۲) در شب تردید من، برگ نگاه / می روی با موج خاموشی کجا / ریشه ام از هوشیاری خورده آب / من کجا، خاک فراموشی کجا...!!!

۳) صدای آب می آید، مگر در نهر تنهایی چه می شویند؟ / لباس لحظه ها پاک است / میان آفتاب هشتم دی ماه / طنین برف، نخ های تماشنا، چکه های وقت...!!!

۴) بر فراز آنگیری خود به خود سرها همه خم شد / روی صورت های ما تبخیر می شد شب / و صدای دوست می آمد به گوش دوست...!!!

۴۴۳- تعداد اختیار زبانی موجود در قطعه نیمایی زیر ، با توجه به وزن عبارت چه تعداد می باشد؟

بدّه...بد بد / چه امیدی؟... چه ایمانی؟... / کرک جان خوب می خوانی / من این آواز پاکت را در این غمگین خراب آباد / چو بوی
بال های سوخته ات پرواز خواهم داد / گرت دستی دهد با خویش در دنجی فراهم باش / بخوان آواز تلخت را / ولیکن دل به غم
مسیار / کرک جان، بنده دم باش!!!

۹ (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴)

۴۴۴- چند اختیار تغییر کمیت مصوت کوتاه در شعر زیر نیاز است تا بحر رمل به شکل صحیحی صورت گیرد؟

« پرتقالی پوست می کندم / شهر در آینه پیدا بود / دوستان من کجا هستند؟ / روزهاشان پرتقالی باد / پشت شیشه تا بخواهی
شب / در اتاق من طنینی بود از برخورد انگشتان من با اوج...»

۴ (۱) ۳ (۲) ۶ (۳) ۵ (۴)

۴۴۵- نام وزن و بحر بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

« بهاء الحق و الدین طاب مئواه / امام سنت و شیخ جماعت »

(۱)مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج مسدس سالم) (۲)فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (رمل مسدس محذوف)

(۳)مفاعیلن مفاعیلن فاعولن (هزج مسدس محذوف) (۴)فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (رمل مسدس سالم)

۴۴۶- کدامیک از ابیات زیر در بحر هزج مثنی سالم سروده شده است؟

(۱) زهی باغ زهی باغ که بشکفت ز بالا / زهی قدر و زهی بدر تبارک و تعالی

(۲)سر کویت بود کعبه، چه کعبه؟ کعبه مردم / چه مردم؟ مردم دیده، چه دیده؟ دیده گریان

(۳)طره پر چین به دستم ده که از باد مخالف / اندرین بحر معلق سرنگون شد بادبانم

(۴)دلم زنهاری است آنجا، در آن کوش / که باز آری دل زنهاری ای باد

۴۴۷- کدامیک از ابیات زیر رجز مثنی سالم است؟

(۱) ای فخر من سلطان من سلطان من / فرمان ده و خاقان من خاقان من

(۲) گاه چو کشتی بردم بر سر دریا به سفر / گاه مرا لنگ کند بندد بر لنگر خود

(۳) عرض صفای دل مده در حلقه تن پروران / عاقل کند در زنگبار آینه پنهان در بغل

(۴)دارندگان جمال از حسن او به حسد / بینندگان خیال از نور او به نوا

۴۴۸- نام وزن مقابل تمامی ابیات به جز گزینه... بصورت درست آمده است؟

۱) فلک در نیکوئی انصاف داد / هزج مسدس محذوف {

۲) شد گلستان خار خار من به من / رمل مسدس محذوف {

۳) جز خط جاده ادب قاصد مدعا نبود / رجز مثنی سالم {

۴) در لا احب الآفلین پاکی ز صورت ها یقین / رجز مثنی سالم {

۴۴۹- کدامیک از ابیات زیر در بحر رجز مثنی سالم و فاقد اختیار زبانی سروده شده است؟

۱) امشب که بزم عارفان از شمع رویت روشن است / آهسته تا نبود خبر رندان شاهد باز را

۲) تعالی الله چه روی است آنکه گویی آفتابستی / و گر مه را حیا بودی ز شرمش در نقابستی

۳) من مرغی پرسته ام زان در قفس بنشسته ام / گر زان که بشکستی قفس بنمودمی پرواز را

۴) عجب دارند یارانم که دستش را همی بوسم / ندیدستند مسکینان سری افتاده در پایی

۴۵۰- کدامیک از ابیات زیر در بحر متقارب مثنی محذوف سروده شده است؟

۱) مرا با چنین دل سر عشقبازی / نبود اختیاری ولی در فتادم

۲) نه دهانیست که در وهم سخندان آید / مگر اندر سخن آیی و بداند که لب است

۳) کلید همه دار ملک سلاطین / به زیر گلیم گدایی طلب کن

۴) تو را عز لولاک تمکین بس است / ثنای تو طه و یس بس است

۴۵۱- وزن تمامی دو ابیات مقابل به جز با یکدیگر مغایرت وزنی دارد؟

۱) غلط گفته ام نخل چه؟ کز دو دیده / چو نیلوفر آب مفرش فتاده است

چو ماهی شوم غرق دریای ژرف / زبان را فرو بندم از صوت و حرف

۲) دی به خاک پاش با صد ذوق می سودم مزه / گفت جامی گرد شد آهسته زن جاروب را

خامشی خلوتگاه وصلست و ما نامحرمان / از لب غفلت نوا پیغام پیدا کرده ایم

۳) به خون ریز خاقانی اندیشه کم کن / که ایام ازین انجمن درنماند

قلم برکش و بر دو گیتی رقم زن / قدم درنه و رهنمایی طلب کن

۴) ز طرز مشرب عشاق سیر بینوایی کن / شکست رنگ کس آبی ندارد زیرکاه آنجا

ای شرر زین بیش بر آینه فطرت مناز / ما هم از آغاز خویش انجام پیدا کرده ایم

۴۵۲- ترکیب کدامیک از عبارات زیر یک مستزاد می سازد؟

الف) گفتند که ارزان شود اجناس به بازار

ب) افسرده چو من

ج) مذهب شاهنشاه ایران ز مذهبها جداست

د) پژمرده گلی میان گلشن دیدم

ه) در عاقبت کار

و) کار ایران با خداست

۱) [الف / ب] - [ج / د] - [ه / و]

۲) [الف / ه] - [ج / و] - [د / ب]

۳) [و / ه] - [ج / ب] - [الف / د]

۴) [ج / ه] - [د / ب] - [الف / و]

۴۵۳- بحر (هزج مثنی سالم)، (مقارب مثنی سالم)، (رجز مثنی سالم) به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) آینه داری فنا ناز هوس نمی کشد / خط به رقم کشیده اند از ورق سفید ما

ب) پروانه پیش یار خود میرد خود و خوش میکند / هل تا بمیرد در قدم پروانه جانباز را

ج) رخ و زلف و لب و چشم و خط و خال تو ای دلبر / ز من بردند لعل و هوش و صبر و عیش و خواب و خور

د) دو چیزند سرمایه کامگاری / دو ذوقند پیرایه شادمانی

۱) الف - د - ب ۲) ج - ب - الف ۳) الف - د - ب ۴) ج - د - ب

۴۵۴- کدامیک از ابیات زیر به ترتیب بر بحر (هزج مسدس محذوف)، (مقارب مثنی محذوف)، (رمل مسدس محذوف)

سروده شده است؟

الف) بترس از بد خلق خاقانیا / ولیکن ز بد ده امان خلق را ب) گر زمانه داد ندهد یا فلک / بر تو جرم این و آن نتوان نهاد

ج) سری را کاگهی دادند از این سر / گران باری افسر برناباد د) در آویزش زلفت آویخت جانم / که صید از نگون سر شدن در نماند

۱) ب - ج - د ۲) ج - د - الف ۳) ب - الف - د ۴) ج - الف - ب

۴۵۵- نام وزن عروضی مقابل کدامیک از عبارات زیر درست ذکر شده است؟

۱) ترک سن سن گوی توسن خوی سوسن بوی من / گر نگه کردی به سوی من نبودی سوی من { هزج مثنی محذوف }

۲) زر و زن را به جان میپرست زیرا / بر این دو دوخت یزدان کافری را { هزج مسدس سالم }

۳) دولت عشق تو آمد عالم جان تازه کرد / عقل، کافر بود آن رخ دید و ایمان تازه کرد { رمل مثنی محذوف }

۴) چه افرنگ عقلی که بود اصل دین / چو حلقه‌ست بر در در آن کوی و دنگ { متقارب مثنی سالم }

adabiat_ahmadi

پاسخنامه تست های پایه دهم

۱- گزینه ۴

۲- گزینه ۱

۳- گزینه ۳

۴- گزینه ۲

۵- گزینه ۳

۶- گزینه ۱

۷- گزینه ۳

۸- گزینه ۴

۹- گزینه ۳ : موارد الف، ب و د مرتبط با نکات زبانی هستند.

۱۰- گزینه ۲

۱۱- گزینه ۴ : در تمامی ابیات مفهوم عدم اختیار و تسلیم در برابر تقدیر مشاهده می شود به جز گزینه ۴

۱۲- گزینه ۳

بررسی سایر گزینه ها: گزینه ۱: پیش او بر = دو حرف اضافه برای یک متمم

گزینه ۲: بندی همی: ساختار کهن فعل مضارع استمراری: می بندی

گزینه ۴: نرستی: ساختار کهن فعل ماضی استمراری: نمی رست

۱۳- گزینه ۲

بررسی سایر گزینه ها: گزینه ۱: ستودان = استخوان دان (در اینجا: گورستان)

گزینه ۳: کریاس = سراپرده

گزینه ۴: گو = پهلوان

۱۴- گزینه ۴: مفهوم ابیات مدنظر "خوش باشی در لحظه و غنیمت شمردن دم" است که در ابیات الف و د مشاهده می شود

۱۵- گزینه ۱: این گزینه در نفی ظاهرسازی و ریاکاری است نه در مذمت ظاهربینی

۱۶- گزینه ۴

بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه ۱: خاک مجاز از زمین - خیمه برچیدن کنایه از مرگ

گزینه ۲ و ۳ نیز درباره بیت صحیح‌اند. بیت دارای دو جمله مستقل در هر مصراع است و مفهوم بیت به مرگ اشاره دارد.

۱۷- گزینه ۲

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱ و ۴: کشته آمد = کشته شد

گزینه ۳: گفته آمد: گفته شد

۱۸- گزینه‌ی ۳: بیت فاقد صنایع ادبی چندانی است.

۱۹- گزینه‌ی ۲

مفهوم بیت ب: ارزش در خود نگرستن و سفر به درون خود است.

مفهوم بیت ه: بیت مدحی است و در مدح یکی از بزرگان و پادشاهان سروده شده.

۲۰- گزینه ۴ (بیت فاقد آرایه‌ی تضاد است)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ابیات تعلیمی‌اند.

گزینه ۲: "تحمل بایدش" نمونه‌ای از استفاده از دستور تاریخی است.

گزینه ۳: ابیات دارای مثل (دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش) و تشبیه (بند گرانی از تأمل) هستند.

۲۱- گزینه ۲

مفهوم سوال درمورد نوع دوستی و توجه به دیگران است در گزینه دوم معشوق که گل است عطر بوی خوش خود را بر عالمیان نثار می‌کند که کاملاً مصداق سوال است.

گزینه ۱: امانت داری/گزینه ۳: توصیه به عدل/گزینه ۴: توصیه به سازش و مدارا.

۲۲-گزینه ۲: نوع تحمل در صورت سوال صبوری در مشاغل است چنانچه گزینه ۱ و ۳ و ۴ در مورد تحمل جفای معشوق و ماتم است ولی گزینه ۲ در مورد صبوری خار بر وصال گل است و به عبارتی صبوری برای میل یابی می‌باشد.

۲۳- گزینه ۳: در مورد سخن با تفکر می‌باشد که در گزینه ۳ آمده است.

یک:فواید سکوت/دو:فواید پاک دهانی و عدم ژاژخایی/چهار:تامل در زیبایی معشوق.

۲۴- گزینه ۳ : مفهوم سوال شادمانی و نیز قناعت است که گزینه ۳ معنای متضاد با آن را دارد و می گوید غم را از عشاق وام کردیم.

یک: قناعت/ دو: همدردی/ چهار: توصیه به دانش

۲۵- گزینه ۳ : پای در دامن کشیدن کنایه از سکون و عدم تلاش است که شاعر نافی آن است.

گزینه ۱: عدم غفلت/ گزینه ۲: تمنای معشوق/ گزینه ۴: اشاره به سیار بودن سیل دارد.

۲۶- گزینه ۴ : مفهوم سوال عدم آسودگی و توصیه به کوشش و تلاش است در سایر گزینه ها به این مفهوم اشاره شده ولی در گزینه ۴ به عدم غفلت دارد

۲۷- گزینه ۳ : معنای مقابل همان معنای متضاد است در گزینه ۳ شاعر عیناً از زندگی با خاکساری گله دارد و می گوید اگر زندگی با تواضع این است پس باز جای بسرفت در آن هست.

تشریح سایر گزینه ها : (۱) ضرورت مدارا/ (۲) توصیه به فروتنی/ (۴) نامرادی

۲۸- گزینه ۴ : در این گزینه قرابت با مفهوم سوال بیشتر است نسبت به سایر و شاعر مستقیم گفته که به فکر راحتی باش.

یک: مراد شاعر توجه صرفه به معشوق و بی خیالی به امور دنیاست

دو: در این گزینه شاعر می گوید برای نگران کردن دشمن خود زندگی آسوده ای فراهم گردان.

سه: در مورد رهایی و آسودگی از تعلقات و علایق منفی است.

۲۹- گزینه ۴ : مفهوم سوال وصال معشوق است و در گزینه ۴ نیز همین مفهوم وجود دارد.

گزینه یک: درخواست وصال/ گزینه دو: انتظار وفا از معشوق/ گزینه سه: برتری هجران بر وصال.

۳۰- گزینه ۴

۳۱- گزینه ۱ : شعر و موسیقی هر دو برای برانگیختن حس و حال عاطفی مورد استفاده قرار میگیرند.

۳۲- گزینه ۳ : زبان برای انتقال عاطفه خود به اطرافیان به ما کمک میکند

۳۳- گزینه ۳ : شاعر واژگانی را برمیگزیند که که با قرار گرفتن در کنار هم آهنگ خاصی را پدید می آورند بنابراین وزن و آهنگ به انتقال بهتر احساس و عاطفه کمک میکند

۳۴- گزینه ۱ : پس از عاطفه مهم ترین عامل وزن اسن و بدون آن کمتر میتوان عواطف را برانگیخت.

۳۵- گزینه ۴ : شوق به زمزمه و آوازخوانی علت این است که انسان شعر را بیشتر از نثر میخواند و انتظار انسان از شعر این است که بتواند آن را زمزمه کند.

۳۶- گزینه ۱: وزن در شعر جنبه تزئینی ندارد و جزء طبیعت آن است

۳۷- گزینه ۱: وزن ادراکی است که از احساس نظم حاصل می‌شود و بیرون از ذهن کسی که آن را در می‌یابد وجود ندارد.

۳۸- گزینه ۳: ما با استفاده از حواس خود اوزان را درک میکنیم .

۳۹- گزینه ۲: اساسی ترین عامل پیدایش شعر عاطفه است.

۴۰- گزینه ۲: تشخیص لحن مناسب هر متن خواندن را راحت و دلنشین تر می‌کند.

۴۱- گزینه ۴: در این گزینه وزن بیت "مفاعله فاعله مفاعله فعله" است که با محتوای غمگین بیت تناسب دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وزن بیت "مفعله فاعله مفعله فعله" است که وزنی طرب‌انگیز است و با محتوای غمناک بیت تناسب ندارد.

گزینه ۲: وزن بیت "مفعله مفعله مفعله فعله"، با محتوای غم‌انگیز بیت تناسبی ندارد.

گزینه ۳: وزن بیت "مفاعله فاعله مفاعله فعله" است ولی محتوای بیت شادی و خوش‌باشی است و این دو باهم تناسب ندارند.

۴۲- گزینه ۲: وزن بیت "مفعله مفاعله" است (وزن طرب‌انگیز) که با مفهوم غمگین بیت تناسب ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وزن بیت "مفعول فاعله مفاعله فعله" و دارای تناسب با محتوای غمناک بیت

گزینه ۳: وزن بیت "فعول فعول فعول فعله" و دارای تناسب با مفهوم حماسی بیت

گزینه ۴: وزن بیت "مفعله مفعله مفعله فعله" (وزن طرب و شادی) و متناسب با محتوای طرب‌انگیز بیت

۴۳- گزینه ۲: تنها ابیات ب (وزن و محتوای حماسی) و ج (وزن و محتوای طرب) دارای وزن و محتوای متناسبند.

بیت الف: وزن طرب‌انگیز و محتوای غمگین

بیت د: وزن غمگین و محتوای خوش‌باشی و عشق‌بازی

بیت ه: وزن طرب‌انگیز و محتوای غمگین

۴۴- گزینه ۴: تناسب وزن طرب‌انگیز (مفعله مفاعله) با محتوای بیت

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: عدم تناسب وزن طرب‌انگیز (مفعله فاعله مفعله فعله) با محتوای غمگین بیت

گزینه ۲: عدم تناسب وزن ضربی و طرب‌انگیز بیت (مفعول مفاعله فعول) با محتوای غمگین بیت

گزینه ۳: عدم تناسب وزن حزین بیت (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن) با محتوای خوش آن

۴۵- گزینه ۱: تناسب وزن غمگین بیت (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن) با محتوای غمگین آن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: عدم تناسب وزن طرب‌انگیز بیت (مفتعلن فاعلات مفتعلن فع) با محتوای غمیگن آن

گزینه ۳: عدم تناسب وزن ضربی و طربناک بیت (مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن) با محتوای غمگین آن

گزینه ۴: عدم تناسب وزن طرب‌انگیز بیت (مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن) با محتوای غمگین بیت

۴۶- گزینه ۲: تناسب وزن حماسی با محتوای بیت

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: عدم تناسب وزن طرب‌انگیز (مفعول مفاعیلن) با محتوای غمگین

گزینه ۳: عدم تناسب وزن ضربی و طربناک (مفتعلن فاعلات مفتعلن فع) با محتوای غمگین

گزینه ۴: عدم تناسب وزن طرب‌انگیز (مفتعلن فاعیلن) با محتوای غمگین

۴۷- گزینه ۳: وزن بیت ۳ «مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن» است که یک وزن ضربی و شاد است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وزن حماسی «فعولن فعولن فعولن فعل»

گزینه ۲: وزن مفعول فاعلات مفاعیل فاعیلن که وزن سنگینی است و عموماً برای محتوای غمگین بکار می‌رود.

گزینه ۴: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعیلن که این گزینه نیز وزن طرب‌انگیز نیست.

۴۸- گزینه ۱

۴۹- گزینه ۲: محتوای بیت تعلیمی و آرام است و کاملاً با لحن آن مطابقت دارد. اما سایر گزینه‌ها محتوای غمگین با وزن طرب‌انگیز ادا شده‌اند.

۵۰- گزینه ۳: در این گزینه شاعر احساس سوگواری و غم و اندوه خود را با لحنی ملایم و آرام بیان کرده‌ایت در حالی که در سایر گزینه‌ها از اوزان ضرب‌دار و یا کوتاه استفاده کرده است که مناسب این محتوا نیست.

۵۱- گزینه ۲

تعداد هجاهای بلند صورت سوال ۸ هجا: دل / آ / یی / شا / با / ری / دا / رد

تعداد هجاهای بلند بیت گزینه ۲، ۸ هجا: سی / پا / شا / هی / نم / در / دا / یی

بررسی سایر گزینه‌ها:

تعداد هجاهای بلند گزینه ۱، ۶ هجا: آ / شف / خوی / کر / خن / دا

تعداد هجاهای بلند گزینه ۳، ۶ هجا: دی / دل / دی / ثی / بس / گف

تعداد هجاهای بلند گزینه ۴، ۵ هجا: نم / گر / کا / بش / وم

۵۲- گزینه ۴: تقطیع صحیح مصراع گزینه ۴: --U-U-UU--U-U-UU

۵۳- گزینه ۳: تقطیع صحیح بیت: -U--U--U--U

۵۴- گزینه ۴: علامت هجایی سایر گزینه‌ها:

--UU-U-U--UU-U-U

۵۵- گزینه ۳: علامت هجایی بیت ۳: -UU--UU--UU--UU

علامت هجایی سایر گزینه‌ها: -U-U-UU--U-U-UU

۵۶- گزینه ۱: علامت هجایی بیت ۱: --UU--UU--UU--UU

علامت هجایی سایر گزینه‌ها: --U-U-UU--U-U-UU

۵۷- گزینه ۳: علامت هجایی صورت سوال و گزینه ۳:

-U-U--UU-U-U--

بررسی سایر گزینه‌ها:

علامت هجایی گزینه ۱: --U-U----U-U--

علامت هجایی گزینه ۲: --UU--UU--UU--

علامت هجایی گزینه ۴: ---UU-----UU--

۵۸- گزینه ۴

۵۹- گزینه ۲: تقطیع واژگان:

زشت‌خوی و دست‌رنج: U-U-

یویایی و هم‌صحبت: ---

سلطنت و پاسبان: -U-

نهانگاه و تبهکار: U--U

۶۰- گزینه ۳ : علامت هجایی بیت:

- U U - - U U - - U U - - U - / - - - U U - - U U - - U -

نکته: در هجای ۱۳ و ۱۴ مصراع اول اختیار شاعری ابدال اتفاق افتاده.

۶۱- گزینه ۴ : سایر گزینه ها :

گزینه ۱ : چون باید به صورت چُن نوشته شود

گزینه ۲ : موج باید به صورت مَوَج نوشته شود

گزینه ۳: عشق باید به صورت عِش/ق نوشته شود چون هجای کشیده است

۶۲- گزینه ۱ : وزن صورت سوال و گزینه ۱ مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

۲: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

۳: مفعول مفاعیل مفاعیل فعل

۴: فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

۶۳- گزینه ۳ : وزن همه بیت ها: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن وزن بیت ۳ مفعول فاعلات مفاعیلن

۶۴- گزینه ۴ : هجاهای بلند : مد/ح/او/بر/ما/خا/نی/ما/گو/ید/پیش/خان×

۶۵- گزینه ۲

من/سوخ: ۲ هجا

ت/رد/د: ۳ هجا

هوش/من/دان: ۳ هجا

جل/و/گ/ری: ۴ هجا

۶۶- گزینه ۳

۶۷- گزینه ۴ : فقط دو تا مصوت بلند ای داریم

در سایر گزینه ها به ترتیب در نمی گشاید، سمن بویان و نیازارد صامت ی داریم.

۶۸- گزینه ۲ : آینه باید به صورت آ یِ نِ تقطیع شود.

۶۹- گزینه ۴

محافظت: م ح ا ف ط ت ۹ واج

تنوع: ت ن و و ع ۸ واج

آبادان: ع ا ب ا د ا ن ۷ واج

۷۰- گزینه ۱: این مصراع ۵ هجای کوتاه دارد.

ز / شو / اق / و / ای / ت / ح / ا / ف / ط / ان / و / ش / ت / ا / ح / ر / ف / ی / چ / ند

گزینه ۲: ب / ها / ای / و / ص / ال / ت / ا / گ / ر / ا / ج / ان / ب / و / د / ا / خ / ا / ر / ی / د / ا / ر / م

۶ هجای کوتاه دارد.

گزینه ۳: چ / ا / ر / ا / کی / بی / ات / ان / و / د / ا / ن / م / ا / م / ج / ا / ل / گ / ف / ات / ا / ش / ن / ی / د

۸ هجای کوتاه دارد.

گزینه ۴: ش / ک / س / ات / گ / ش / ت / ا / چ / پ / ش / ات / ه / ل / ل / ا / ق / ا / م / ات / م / ن

۷ هجای کوتاه دارد.

۷۱- گزینه ۲: بور کوشش بوریا

۷۲- گزینه ۳

۷۳- گزینه ۴: چون نون بعد از مصوت بلند می آید و چون ساکن هست حذف می شود

۷۴- گزینه ۲: سحر و رخت

۷۵- گزینه ۲: بررسی سایر گزینه ها (۱ پرس ۳ کیست ۴ هنوز

۷۶- گزینه ۲: در این گزینه ۵ هجای کوتاه وجود دارد در گزینه ۱ (۴ تا) در گزینه ۳ (۳ تا) و در گزینه ۴ (۴ تا) هجای کوتاه وجود دارد.

توجه: در این گونه سوالات دقت شود که هجای کشیده را به دو بخش بلند و کوتاه نباید تقسیم کنیم که جز هجای کوتاه شمرده شود بلکه در کل یک خجای کشیده است. و همین طور به قاعده بلند بودن هجای پایانی مصراع و نیم مصراع باید توجه شود

۷۷- گزینه ۴: موارد الف و د در الف مغان و در د نشین و زمین نون در انها محذوف است اما نون در سایر گزینه ها ساکن نیست

۷۸- گزینه ۳: در این گزینه ۸ هجای کوتاه وجود دارد

۷۹- گزینه ۲: باز و واز هجاهای کشیده هستند

۸۰- گزینه ۴

۸۱- گزینه ۲

۸۲- گزینه ۳

۸۳- گزینه ۱

۸۴- گزینه ۱

۸۵- گزینه ۲

۸۶- گزینه ۳

۸۷- گزینه ۴

۸۸- گزینه ۳

۸۹- گزینه ۲

۹۰- گزینه ۱

۹۱- گزینه ۴: عاشق شدم/بر دل باری/عی یا ری.

۹۲- گزینه ۳: شدم ای از/داس تا ن/عشق شو/رن/گی ز ماست

۹۳- گزینه ۴: ای سار/با/من زل م کن/جز بر دیا/ر یا ر من

۹۴- گزینه ۳: شب تا سحر/می نخن وم/اون در ز کس/می نشن وم.

۹۵- گزینه ۲: ح دی نر.

گزینه ۱: «مس تغ نیست» تخفیف است نه حذف همزه

۳: هیچ حذف همزه ای ندارد

۴: از یک حذف همزه بیشتر دارد.

۹۶- گزینه ۴: شعر وزن تند و ضربی دارد ولی درون مایه ای غمگین که رستم در مورد مرگ سیاوش می گوید.

۹۷- گزینه ۱: شاخ

واژه جان به علت حذف نون بعد از مصوت بلند، یک هجای بلند تلقی می شود.

واژه سو نیز یک هجای بلند است.

۹۸- گزینه ۳

۹۹- گزینه ۴: ام رو ز خد/دا نام دی/مف تا ح زن/دا نام دی؛ و همچنین لحن و درون مایه شعر شادی و طرب است که مختص وزن بیت می باشد.

۱۰۰- گزینه ۴: به (بهتر): حرف ه ملفوظ است نه بیان حرکت.

۱۰۱- گزینه ۱: کلمه محبت باید به صورت م حَب بت نوشته شود.

۱۰۲- گزینه ۴

در گزینه ۱ آشفته باید به صورت آ شف ت تقطیع شود.

در گزینه ۲ خواری باید به صورت خا ری نوشته شود.

در گزینه ۳ جوگان باید به صورت جُو گان نوشته شود.

۱۰۳- پاسخ: گزینه ۲

۱۰۴- پاسخ: گزینه ۳

۱۰۵- پاسخ: گزینه ۲

۱۰۶- گزینه ۴

۱۰۷- گزینه ۳: الگوی هجایی بیت: -UU/-U/-UU/-U-

۱۰۸- گزینه ۳

در هر دو بیت ۱۱ هجا وجود دارد.

الف: ۱۴ هجا / ج: ۱۶ هجا

۱۰۹- گزینه ۳

گزینه ۱ دارای ۵ هجای کوتاه، گزینه ۲ دارای ۶ هجای کوتاه، گزینه ۳ دارای ۴ هجای کوتاه و گزینه ۴ دارای ۶ هجای کوتاه است.

۱۱۰- گزینه ۴

الگوی بیت ۱: -U-U- -U-U- -U-U-

الگوی بیت ۲: -U- -U- -U- -U- -U-

الگوی بیت ۳: -U-U-U-U- -U-U-

۱۱۱- گزینه ۳

۱۱۲- گزینه ۲

۱۱۳- گزینه ۳

۱۱۴- گزینه ۴

۱۱۵- گزینه ۲: وزن مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن هست و سایر گزینه ها مطابق وزن صورت صورت مفعول فاعلاتن هستند

۱۱۶- گزینه ۳: وزن مفاعِلن فَعْلَاتِن مفاعِلن فَعْلَاتِن

۱۱۷- گزینه ۱

۱۱۸- گزینه ۳: وزن مفعول مفاعیل مفاعیل فَعولن

۱۱۹- گزینه ۲

۱۲۰- گزینه ۴: مفعول مفاعیل مفاعیل فَعولن

۱۲۱- گزینه ۳: قافیه «اشاره {یک اشاره : گروه قیدی}»

تشریح سایر گزینه ها:

الف) قافیه «بی شماره {صفتی}»

ب) قافیه «پاره پاره {صفتی}»

د) قافیه «نظاره {متمم اسمی}»

۱۲۲- گزینه ۲

۱) قافیه درونی (جلال/مال/زلال) / حروف قافیه «(مصوت بلند آ + ل)

۲) قاعده ۲ (پند ها / بند ها) / حروف قافیه «(ند ها)» الحاقی

۳) ذوقافیتین (جهان / آسمان) «{ان} و {خبر / سپر}» {ر}

۱۲۳- گزینه ۴: کلمات قافیه: (خون / قانون) / حروف قافیه «{ون} (مصوت + صامت)

تشریح سایر گزینه ها:

الف) کلمات قافیه: (بازند / چند) / حروف قافیه «{ند} (صامت + مصوت + مصوت)

ب) کلمات قافیه: (برانگیخت/ فرو ریخت) / حروف قافیه «{یخت} (مصوت + صامت + صامت)

ج) کلمات قافیه: (دست / شکست) / حروف قافیه «{ست} (مصوت + صامت + صامت)

۱۲۴- گزینه ۲ : قافیه بیت صورت سوال: (کام / رام) / حروف قافیه « {ام} قاعده ۲ / ردیف» « {چه خواهد بودن} {ب} قافیه : (دندان / تابان) / حروف قافیه « {ان} قاعده ۲ / ردیف» « {بود} {تشریح سایر گزینه ها:

۱) کلمات قافیه : (دو تا / بلا) / حروف قافیه « {آ} قاعده ۱ / ردیف» « {نیست}

۳) کلمات قافیه : (بازو / آهو) / حروف قافیه « {او} قاعده ۱ / ردیف» « {را}

۴) کلمات قافیه : (صبا / مرحبا) / حروف قافیه « {آ} قاعده ۱

۱۲۵- گزینه ۴

الف) کلمات قافیه: (تر / شکر) / حروف قافیه « {ر} قاعده ۲ / ردیف» « {به رقص آ}

ب) کلمات قافیه: (خاست / آنجاست) / حروف قافیه « {است} قاعده ۲ / ردیف» « {آرزو}

ج) کلمات قافیه : (مستان=افراد مست / مستان=نستاندن) / حروف قافیه « {ان} قاعده ۲

د) کلمات قافیه: (خندان / دندان) / حروف قافیه « {ان} قاعده ۲ / ردیف» « {تو}

ه) کلمات قافیه: (نو / درو) / حروف قافیه « {و} قاعده ۲

۱۲۶- گزینه ۲

ب) کلمات قافیه: (فرهنگ / آهنگ) / حروف قافیه « {نگ} قاعده ۲ / ردیف» « {او}

د) کلمات قافیه: (دریا / بالا) / حروف قافیه « {آ} قاعده ۱ / ردیف» « {شود}

تشریح سایر گزینه ها:

الف) کلمات قافیه: (ازدها / بلا) / حروف قافیه « {آ} قاعده ۱ / ردیف» « {است}

ج) کلمات قافیه: (تیو / غریو) / حروف قافیه « {یو} قاعده ۲

ه) کلمات قافیه : (راست / خواست) / حروف قافیه « {است} قاعده ۲

۱۲۷- گزینه ۳: کلمات قافیه : (دنیا / بالا) / حروف قافیه « {آ} قاعده ۱ / ردیف» « {مرا}

تشریح سایر گزینه ها:

۱) کلمات قافیه : (آتش فام / جام) / حروف قافیه « {ام} قاعده ۲ / ردیف» « {را}

۲) کلمات قافیه : (جانان / بی پایان) / حروف قافیه « {ان} قاعده ۲ / ردیف» « {جدا}

۴) کلمات قافیه: (قیامت / سلامت) / حروف قافیه «آت» { قاعده ۲

۱۲۸- گزینه ۴: کلمات قافیه: (هوا / کجا) / حروف قافیه «آ» { قاعده ۱ / ردیف «ماند» {

تشریح سایر گزینه ها:

۱) کلمات قافیه: (نکوست / پوست) / حروف قافیه «اوست» { قاعده ۲ / فاقد ردیف

۲) کلمات قافیه: (روان / روان) / حروف قافیه «ان» { قاعده ۲ / فاقد ردیف

۳) کلمات قافیه: (عیش / عیش) / حروف قافیه «یش» { قاعده ۲ / فاقد ردیف

۱۲۹- گزینه ۴

صورت درست آن: کلمات قافیه: (من / دشمن) / حروف قافیه «ن» { قاعده ۲

۱۳۰- گزینه ۲

الف) در این بیت {ست} مخفف {است} و ردیف می باشد. / کلمات قافیه «او / خو» / حرف قافیه «او» { قاعده ۱

د) در این بیت نیز {ست} همانند بیت قبلی ردیف است. / کلمات قافیه «را / خدا» / حروف قافیه «آ» { قاعده ۱

۱۳۱- گزینه ۴: کلمات قافیه: (بلا / فنا) / حروف قافیه «آ» {

(ست) مخفف کلمه (است) و ردیف می باشد.

بررسی سایر گزینه ها:

۱) کلمات قافیه: (خمار / زنار) / حروف قافیه «ار» { قاعده ۲ / ردیف «است» {

۲) کلمات قافیه: (درمان / سامان) / حروف قافیه «ان» { قاعده ۲ / ردیف «دریغا» {

۳) کلمات قافیه: (نور / دور) / حروف قافیه «ور» { قاعده ۲ / ردیف «ای صنم» {

۱۳۲- گزینه ۳: کلمات قافیه: (زیبایی / بگشایی) / حروف قافیه: (ا) «بی» الحاقی طبق تبصره ۱) { قاعده ۱

بررسی سایر گزینه ها:

۱) کلمات قافیه: (زبانم / جانم) / حروف قافیه: (ان) «م» الحاقی { قاعده ۲

۲) کلمات قافیه: (شکربوسه / بوسه) / حروف قافیه: (وس) «ه» الحاقی { قاعده ۲

۴) کلمات قافیه: (پا / رعنا) / حروف قافیه: (آ) «میرمت» ردیف و فاقد الحاقی { قاعده ۱

۱۳۳- گزینه ۳: کلمات قافیه: (صفا / مصطفی) / حروف قافیه «آ» { قاعده ۱

بررسی سایر گزینه ها:

۱) کلمات قافیه : (جوان / بدان) / حروف قافیه : (ان) قاعده ۲

۲) کلمات قافیه : (بهل / بجل) / حروف قافیه: « (ل) قاعده ۲

۴) کلمات قافیه : (چنان / آسمان) / حروف قافیه : (ان) قاعده ۲

۱۳۴- گزینه ۴ : کلمات قافیه : (غیب / عیب) / حروف قافیه: « (یب +) قاعده ۲ با الگوی { مصوت + صامت + صامت }

بررسی سایر گزینه ها :

۱) کلمات قافیه : (حبیب / عندلیب) / حروف قافیه « (یب) قاعده ۲ با الگوی { مصوت + صامت }

۲) کلمات قافیه : (روایت / حکایت) / حروف قافیه « (ت) قاعده ۲ با الگوی { مصوت + صامت }

۳) کلمات قافیه : (می خورد / می آورد) / حروف قافیه « (ر / رَ) * « (د » الحاقی / قاعده ۲ با الگوی { مصوت + صامت }

۱۳۵- گزینه ۳ : ردیف : (بدی / بدی) / کلمات قافیه : (ره / آگه) / حروف قافیه: « (ه) * قاعده ۲ وفاد تبصره

بررسی سایر گزینه ها:

۱) کلمات قافیه : (هشته ای / پشته ای) / حروف قافیه: « (شت / شت)

۲) کلمات قافیه : (کنی / می زنی) / حروف قافیه: « (ن / نَ)

۴) کلمات قافیه : (کردی / خوردی) / حروف قافیه: « (رد / رد)

در این گزینه ها طبق تبصره ۳ تفاوت در مصوت + الحاقی { قافیه صحیح می باشد.

۱۳۶- گزینه ۲ : کلمات قافیه : (وا / دریا) / حروف قافیه : (ا)

بررسی سایر گزینه ها :

۱) کلمات قافیه : (جویا / جا) حروف قافیه : (ا) / کلمات قافیه : (بود / می رود) حروف قافیه : (د)

۲) کلمات قافیه : (زیبا / را) حروف قافیه : (ا) / کلمات قافیه : (کشید / ندید) حروف قافیه : (ید)

۴) کلمات قافیه : (شراب / آب) حروف قافیه : (اب) / کلمات قافیه : (نوشید / غلتید) حروف قافیه : (ید) / { «نَ» الحاقی

۱۳۷- گزینه ۲ : کلمات قافیه : (گفت / شکفت) / حروف قافیه : (+ فت) / قاعده ۲ طبق الگوی (مصوت + صامت + صامت)

بررسی سایر گزینه ها:

۱) کلمات قافیه : (سست بنیاد / باد) / حروف قافیه : (اد) / قاعده ۲ طبق الگوی (مصوت + صامت)

۳) کلمات قافیه: (ناظر / ذاکر) / حروف قافیه: (ر) / قاعده ۲ طبق الگوی (مصوت + صامت)

۴) کلمات قافیه: (یار / عیار) / حروف قافیه: (ار) / قاعده ۲ طبق الگوی (مصوت + صامت)

۱۳۸- گزینه ۳: کلمات قافیه: (موی / جوی) / حروف قافیه: (او) {ی} «الحاقی» قاعده ۱

اما قافیه در سایر گزینه ها طبق قاعده ۲ آمده است.

بررسی سایر گزینه ها:

۱) کلمات قافیه: (پرمایه ای / سایه ای) / حروف قافیه: (ای) / قاعده ۲ / الحاقی «ه بیان حرکت + ای»

۲) کلمات قافیه: (توست / شست) / حروف قافیه: (ست) قاعده ۲

۴) کلمات قافیه: (خبیره / پذیره) / حروف قافیه: (یر) قاعده ۲

{ه بیان حرکت گرچه جز کلمه قافیه (حرف اصلی) است اما از نظر قافیه، الحاقی محسوب می شود.}

۱۳۹- گزینه ۳: در قافیه کلمات پایانی عبارت مورد بررسی قرار میگیرد و در این سوال نیز در گزینه ج کلمات (کلمات قافیه: خدا / ما حروف قافیه {مصوت بلند آ}) قافیه را شکل دادند که مطابق قاعده ۱ نیز می باشد.

۱۴۰- گزینه ۳: نصف و نصف هم اختلاف حرف قید دارند و هم ساختار هجایی. ۱) بوستان و دوستان در بوستان ستان پسوند مکان در دوستان الف نون پسوند جمع است پس قافیه می شوند چون اختلاف کارکرد دارند ۲) گاه به ضرورت پسوند و پیشوند قافیه می شوند چون گزینه ۲ که بر و در قافیه اند ۴) نو و خسرو قافیه اند (nouw, khosrouw).

۱۴۱- گزینه ۲: معنی و دعوی حرف یی الحاقی است و معن و دعو می ماند که روی فرق دارد و قافیه عیب دارد. ۱) کرد و خرد ۳) ان در رایگان جزو اصلی کلمه است ولی در مایگان جمع اما بدلیل اختلاف کارکرد قافیه می شوند ۴) در این گزینه بی بها و ها قافیه می شوند. بر حسب ضرورت و در صورت نیاز حروف الحاقی و پسوند ها قافیه می شوند چنانکه علامت جمع ها با بی بها شده است
۱۴۲- گزینه ۲: دل و گل عیب اختلاف مصوت کوتاه (اقوا) گل در مصرع دوم استعاره از چهره و تشبیه گیسو به سبزه. ۱) میم در ریختم شناسه فعل و در بختم ضمیر است اختلاف پسوند ها و حروف الحاقی در کاربردشان موجب شکل گیری قافیه می شود «ثم» ۳) بر و در به عنوان پیشوند قافیه اند ۴) ان در زورمندان جمع و در دندان مال خود کلمه است و قافیه می گردند.

۱۴۳- گزینه ۳: خُش و هوش اختلاف هجایی دارند.

۱) خنده و زنده بدلیل وجود حرف الحاقی ه اختلاف مصوت کوتاه قافیه را معیوب نمی کند.

۲) بد و خَد در قدیم خود را بر حسب ضرورت قوافی خَد خوانده اند

۴) کُن و سَخُن واژه سَخُن نیز در قدیم سَخُن خوانده می شده است.

۱۴۴- گزینه ۱: الف) معنی و دعوی حرف یی الحاقی است و دعو و معن معیوب ب) جلی و خفی «جل و خف که معیوب است. ج) گل عمر کسی که گل خواهد که دهد گلش گرچه دل خواهد که معیوب است. د) صدق و حَق اختلاف مصوت کوتاه و معیوب

۱۴۵- گزینه ۲:

گزینه ۱) قَهر و مهر که اختلاف مصوت دارند

۴) غریبان و رفیقان الف نون الحاقی است و غریب و رفیق عیب قافیه دارند.

گزینه ۲) رَشک و پَزَشک چه که در قدیم پَزَشک هم گفته اند

۳) بر و خر بر حسب ضرورت قافیه خر خوانده می شود.

۱۴۶- گزینه ۳: مراد از قافیه دیداری قافیه است که تنها جنبه سمعی دارد مانند بحر و بهر که فقط شنیداری قافیه اند ولی نوشتای ه و ح فرق دارند.

۱۴۷- گزینه ۴: در این گزینه حرف روی فرق دارد: ربانی و روحانی» رب و رح که روی فرق دارد در سائز گزینه حرف قید یعنی یک حرف قبل حرف روی فرق دارد: ۱) آراست و افراشت» س و ش/ ۲) خَسف و تَشَف» س و ش/ ۳) جُسْتُ و گُفْتُ» تُسْتُ و ثُفْتُ» س و ف.

۱۴۸- گزینه ۳: می گُند و می زَند حروف ثد الحاقی است از این رو تفاوت مصوت کوتاه زَن و گُن قافیه رو به دلیل وجود حروف الحاقی معیوب نمی کند. ۱) طوسی (toosi) و فردوسی (ferdowsi) اختلاف ساختار هجایی دارند که در دسته عیوب غیرملقبه می باشد. ۲) هند و پَرَنَد اختلاف مصوت کوتاه موجب عیب شده است. گزینه ۴) ان جمع و الحاقی است و ترک و بزرگ اختلاف روی دارند (ایطاء جلی).

۱۴۹- گزینه ۴: در این بیت دارد و نیابد» ثد» الحاقی است و اصل کلمات دار و یاب است از این رو ذوقافیتین نیست.

۱) نشان و آن و نیست اول یعنی وجود ندارد و نیست دوم یعنی نمی باشد. ۲) هزیمت و غنیمت و سپرد و شمرد. ۳) بی نیازی و بازی و است اول یعنی وجود دارد و است دوم یعنی می باشد.

۱۵۰- گزینه ۲: بیت اول: حرف چون حاجب است از این رو قافیه اول در حرف «تا و را» هستند و قافیه دوم سگالیدی و بمالیدی است.

بیت سوم نیز ذوقافیتین است: آشفته و گفته قافیه اول و است اول اسنادی و است دوم فعل کمکی ماضی نقلی است. گزینه دو: تفاوت مصوت کوتاه ندا و غذا قافیه رو معیوب کرده و گزینه چهار بعد از کلمه برگ واو عطف آمده که مانع شکل گیری قافیه مرگ و برگ شده.

۱۵۱- گزینه ۲: بد و صد قافیه اول و قافیه دوم: دامنش از دیده بد پاک تر می باشد و بخاطر غم دیده اش از دیده صد شخص پاک تر (خیس) می باشد. گزینه یک عبارت «هم از آن» ظاهراً حاجب است ولی کامی و غازی به دلیل تفاوت حرف روی قافیه نمی شوند: غاز و کام. گزینه سه: گیرد و برد در اصل گیر و بر است و چون تفاوت مصوت کوتاه و بلند دارند قافیه نمی شوند. چهار: دیده و سوخته حرف ه الحاقی است از این رو دید و سوخت قافیه نمی شوند.

۱۵۲- گزینه ۳: بیت اول تنها یک قافیه خَش و آتش را دارد و گزینه سه نیز نباشد و نبود ثد حروف اصلی و جوش و هوش/. گزینه دو ذوقافیتین است جوشش و گردش و جوش و هوش قافیه هستند و گزینه چهار چراغ اول مراد باطن است و چراغ دوم واژه در معنای حقیقی خود است و دو حرف «ما و را» نیز قافیه می سازند.

۱۵۳- گزینه ۳: مراد از بدیعی بودن جناس مرکب یا تام بودن است. گزینه ۱) شگرف و حرف و میکنی اول یعنی انجام میدهی و میکنی دوم یعنی می گردانی. گزینه ۳) عشاق و آفاق و طاق اول یعنی خمیده و طاق دوم یعنی تک و یگانه.

۱۵۴- گزینه ۳: ۳ غم و ستم و آهنگ کرد اول یعنی به نوا در آورد و آهنگ کرد دوم یعنی قصد کرد.

در سایر گزینه ها حاجب داریم:

(۱) آن حاجب است و خَش و آتش و گل بدن و گل بدن جناس مرکب.

(۲) از حاجب و هم و کم قافیه و مو میان و مومیان جناس مرکب

(۴) همه حاجب و کار و زار و خوناب و خون آب قافیه.

۱۵۵- گزینه ۴: تمام گزینه ذوقافیتین اند:

الف) گل و سنبل و نوخاسته و نو خاسته: گل در مصرع دوم استعاره از صورت و سنبل از مو.

ب) بست و پیست و بدو و برو

ج) سیاره و پاره و کرد اول یعنی انجام داد و کرد دوم یعنی گرداند.

د) سر و درانگشت و انگشت (زغال).

۱۵۶- گزینه ۳: کردند و کشیدند در اصل کرد و کشید است که قافیه نمی شوند. ۱) باغ و زاغ، زدن اول یعنی کوفتن و زدن دوم یعنی حمله ور شدن. ۲) مادگان و کار افتادگان «ماد و کار افتاد و را در مصرع اول فک اضافه و در مصرع دوم حرف اضافه می باشد ۴) واو در این بیت حاجب است و سیار و آوار د در مصرع اول ثابت یعنی بدون تحرک و در مصرع دوم اسم ستارگان است.

۱۵۷- گزینه ۱: مراد از تجنیس یعنی اینکه کلمات قافیه یا جناس ناقص یا تام یا مرکب باشند. الف) در و بر و سنگ و جنگ ناقص اختلافی. د) خیل و سیل و بار و بار نیز ناقص اختلافی. گزینه ب) در و اثر هیچ جناسی ندارند و معاف و مصاف نیز سجع متوازی اند نه جناس.

۱۵۸- گزینه ۴: تمام گزینه ذوقافیتین اند: ۱) یار و کار و باشد اول اسنادی و باشد دوم یعنی وجود داشته باشد. ۲) یار و خار (قافیه به خط عروضی نوشته می شود) دارد اول مفعولی است و دارد دوم یعنی می گرداند. ۳) پا و را قافیه چرا که صامت ی در پای الحاقی است و پشت و کشت نیز قافیه اند ۴) چنان و زیان و دید اول یعنی مشاهده کرد و دید دوم یعنی پنداشت و حساب کرد.

۱۵۹- گزینه ۴: خر و دهر (ثر و ثهر) اختلاف ساختار هجایی دارند و قافیه دوگانه نداریم ۱) آشت و گفت را اول متممی و را دو مفعولی ۲) زهره و دهر حرف ه الحاقی است در زهره میشود زهر و دهر «ثر و دهر» و را اول مفعولی و را دوم متممی است. ۳) صفا و وفا و خاست و راست.

۱۶۰- گزینه ۱: در سائز گزینه ها تبصره داریم در گزینه ۲) بد با می زهد و می نهد قافیه شده که حروف الحاقی جزو حروف اصلی شده اند ۳) سیدی و حاسدی و کاسدی حرف الحاقی یی دارند که تبصره دارد ۴) غلغله و زلزله و گله که حرف ه الحاقی است و غُلْغُلَه نیز با وجود اختلاف مصوت کوتاه بدلیل وجود حرف الحاقی قافیه ساز است. گزینه ۱) فزون و خون و سرنگون که تبصره ندارند.

پاسخنامه تست های پایه یازدهم

۱۶۱- گزینه ۳: بیت گزینه سه از هشت پایه آوایی تشکیل شده اما سه بیت دیگر از شش پایه آوایی

۱۶۲- گزینه ۴ : بیت گزینه چهار از هشت پایه آوایی تشکیل شده اما سه بیت دیگر از شش پایه

قافیه بیت اول (نالان و خوشحالان) می باشد که یک رکن عروضی را شکل نمیدهند

قافیه بیت دوم (فراق و اشتیاق) می باشد که فراق یک رکن عروضی را نمی سازد

قافیه بیت سوم (خاموش و گوش) می باشد که یک رکن عروضی را تشکیل نمیدهند

اما قافیه بیت چهارم (سرودی و درودی) می باشد که یک رکن عروضی را شکل می دهند

۱۶۳- گزینه ۱ : بیت گزینه یک از شش پایه آوایی تشکیل شده اما سه گزینه دیگر از هشت پایه آوایی

۱۶۴- گزینه ۴ : بیت گزینه چهار از شش پایه آوایی و مابقی ابیات از هشت پایه آوایی تشکیل شده اند

۱۶۵- گزینه ۲

۱۶۶- گزینه ۳

۱۶۷- گزینه ۱ : تقطیع هجایی U --- ---

« یکی را » نیز به همین صورت یک پایه آوایی می باشد

۱۶۸- گزینه ۲ : بیت گزینه دو از شش پایه آوایی تشکیل شده مابقی ابیات از هشت پایه آوایی

۱۶۹- گزینه ۴ : در گزینه چهار مصراع اول از چهار پایه آوایی و مصراع دوم از سه پایه آوایی تشکیل شده است

۱۷۰- گزینه ۴ : مصراع اول گزینه چهار از سه پایه آوایی اما مصراع دوم از چهار پایه آوایی تشکیل شده است.

۱۷۱- گزینه ۱ : عشق چون آ / ید برد هو / ش دل فر / زانه را

۱۷۲- گزینه ۱ : کجا می / توانی / ز قلبم / ربایی

۱۷۳- گزینه ۱ : وزن بیت : مفتعلن مفتعلن فاعلن

۱۷۴- گزینه ۲ : وزن بیت : فعولن فعولن فعولن فعل

۱۷۵- گزینه ۴ : واژه های سرودی و درودی، واژه های قافیه هستند و تشکیل دهنده رکن آخر بیت هستند.

مفاعیلن مفاعیلن فعولن : ج را مط رب / نمی خا ند / س رو دی

۱۷۶- گزینه ۳ : شکل صحیح این گزینه به این صورت است :

صدا چون بو/ی گل در جن/بش آب /به آرامی/ به هر سو پخ/ش می گشت

۱۷۷- گزینه ۴: شکل صحیح این گزینه به این صورت می باشد :

(تو/هم/چون/گل/ز/خن/دی/دن/ل/بِت/با/هم/ن/می/آ/ید)

۱۷۸- گزینه ۲: وزن صورت سوال و گزینه ۲ «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» می باشد

اما وزن سایر گزینه ها «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» می باشد

۱۷۹- گزینه ۳: اگر به صورت رکن رکن جدا کنیم متوجه می شویم که «من سرگش/ت هم از اه/ل.....

پس کلمه باید به صورت «یک هجای کوتاه و دو هجای بلند باشد» تا وزن فعلاتن را تکمیل کنند گزینه های ۱ و ۲ و ۴ به این شکل هستند اما گزینه ۳ دو هجای بلند فقط دارد

۱۸۰- گزینه ۲: موارد الف و ج و هم چنین صورت سوال بر وزن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن می باشد

اما مورد ب بر وزن فعولن فعولن فعولن فعل

و مورد د بر وزن فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن می باشند

۱۸۱- گزینه ۴: وزن: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

تشریح سایر ابیات:

(۱) مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن

(۲) مفاعیلن مفاعیلن فعولن

(۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

۱۸۲- گزینه ۳: وزن «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

تشریح سایر ابیات:

(۱) «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

(۲) «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

(۴) «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۱۸۳- گزینه ۴

الف/د «مفاعیلن مفاعیلن فعولن

تشریح سایر گزینه ها:

ب) مفتعلن مفتعلن فاعلن

ج) فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

ه) فعلاتن مفاعِلن فعَلن

۱۸۴- گزینه ۲ : ۲ « وزن (فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن) است که در برخی هجاها دقیقاً مطابق وزن تقطیع نمی شوند.

تشریح سایر گزینه ها :

۱ « فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعَلاتن

۳ « فعولن فعولن فعولن فعولن

۴ « مفاعِلن فعلاتن مفاعِلن فعَلاتن

۱۸۵- پاسخ صحیح : گزینه ۳ : ۳ « وزن « فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن

تشریح سایر گزینه ها :

۱ « فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن

۲ « فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن

۴ « فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن

۱۸۶- گزینه ۴ : ۴ « وزن « مفعول مفاعِلن مفاعِلن { از دسته اوزان مختلف الارکان می باشد بر خلاف سایر گزینه ها که جزو اوزان همسان است. }

۱ « مفعِلن مفعِلن مفعِلن فاعِلن

۲ « مفعِلن مفعِلن مفعِلن مفعِلن

۳ « مفعِلن مفعِلن مفعِلن فع

۱۸۷- گزینه ۳ : ۳ « وزن « { مفعِلن مفعِلن مفعِلن فاعِلن }

تشریح سایر ابیات : بیت صورت سوال + ۱ ، ۲ ، ۴ « فاعلاتن فعلاتن فعَلن

۱۸۸- گزینه ۳ : ۳ « وزن : فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن

تشریح سایر ابیات:

۱) مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن

۲) مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن

۴) مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن

۱۸۹- گزینه ۲ : کوچ و قلان / اذکرنی / دام بلا « مفعِلن ✓

۱۹۰- گزینه ۳ : وزن « مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن

۱۹۱- گزینه ۳ : وزن بیت صورت سوال = مفاعیلن ۴× که در صورت جابه جایی تبدیل به (وزن : فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن) میشود.

تشریح سایر ابیات:

(۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(۲) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(۴) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۱۹۲- گزینه ۳ : «۳» ز آه سی «۳» مفاعیلن

تشریح سایر گزینه ها :

(۱) «۱» از خدنگ «۳» فاعلاتن

(۲) «۲» ز آه سینه «۳» مفاعیلن + U

(۴) «۴» سقف از «۳» فع لن

*وزن هر دو بیت «۳» مفاعیلن مفاعیلن فعولن

۱۹۳- گزینه ۴ : به ترتیب رکن دوم ج و رکن سوم الف :

«نمی گشت این _ چه تار و پو» مفاعیلن

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) به ترتیب رکن دوم الف و رکن سوم ب :

« ندانم با = مفاعیلن » ≠ « دست دانش = فاعلاتن »

(۲) به ترتیب رکن پایانی ب و رکن پایانی د :

« زر ناب= فاعلن » ≠ « داغم= فعلن »

(۳) به ترتیب رکن چهارم ج با رکن سوم د :

« ده و تیره = مفاعیلن » ≠ « گله ام زین = فاعلاتن

۱۹۴- گزینه ۴

ب «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

د / ه «مفاعیلن مفاعیلن فعولن

الف «فعولن فعولن فعولن فعل

ج «فعلاتن مفاعلن فعلن

۱۹۵- گزینه ۴ : وزن : مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

تشریح سایر ابیات :

الف «مفاعیلن مفاعیلن فعولن

ب «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

ج «فعلاتن مفاعلن فعلن

۱۹۶- گزینه ۳ : وزن «فعولن فعولن فعولن فعل

۱۹۷- گزینه ۲ : ۲ «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

تشریح سایر گزینه ها :

۱ «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

۳ «فعلاتن فعلاتن فعلن

۴ «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

۱۹۸- گزینه ۳

الف.ج «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن

ب «فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن

د «فعلاتن مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن

*دقت شود که صورت سوال (تعداد) وزن واژه بکار رفته را مورد بررسی قرار داده است.

۱۹۹- گزینه ۳ : وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

۲۰۰- گزینه ۳ : وزن «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

پا به سر تا _ _ U / ننهی سر _ _ U U / ننهی بر _ _ U U

در دوست _ U U

طی این را = _ _ U U / ه میندا = _ _ U U / ر که با فر = _ _ U U

هنگ است = _ _

تشریح سایر گزینه ها:

(۱) فعلاتن فعلاتن فعلن

(۲) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(۳) فعولن فعولن فعولن

۲۰۱- گزینه ۳: وزن «فعولن فعولن فعولن فعل

۲۰۲- گزینه ۳: وزن اصلی» _ _ U U / _ _ U U / _ _ U U / _ _ U U

۲۰۳- گزینه ۳: درهمه مصراع های هربیت اشکال تقطیعی مشهود است به جز مصراع اول بیت (ب).

تقطیع صحیح ابیات:

الف» فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(او همه عی | ب تو گیرد | تا ببوشد | عیب خود

تو بر او از | غیب جان ری | زی و می دا | نی چرا)

ب» مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(ولی برتاف | ت بر چون ها | مشارق ها | ی بی چونی

بر آثار | لطیف خود | غلط گشتن | د الفت ها)

ج» فعلاتن فعلاتن فعلن

(جان پروا | نه میان می | بندد

شمع روشن | به میان می | آید)

د» فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(در سخن گف | تن چو ماه و | آفتاب

رهنمای | خلق هر صب | ح و مسا)

۲۰۴- گزینه ۳: تقطیع صحیح آن» در غم شی | رین نجوشی | لا جرم سر | که فروشی

وزن « فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

تشریح سایر ابیات:

۱ « مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

۲ « فاعلاتن فاعلن فاعلاتن فاعلن

۴ « مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

۲۰۵- گزینه ۴ : وزن « مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

۲۰۶- گزینه ۳ : ۳ « فعولن فعولن فعولن فعل

تشریح سایر ابیات :

۱ « فعولن فعولن فعولن فعولن

۲ « فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

۴ « فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن

۲۰۷- گزینه ۳ : دراز و آز « قافیه بیت { درازش = رکن تشکیل دهنده پایانی مصراع } / وزن « فعولن فعولن فعولن فعولن

تشریح سایر ابیات :

۱ « مفتعلن مفتعلن فاعلن

۲ « فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۳ « مفتعلن مفتعلن فاعلن

۲۰۸- گزینه ۳ : وزن « مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن / رکن پایانی « (بینم ترا ، بینم ترا) ✓

تشریح سایر گزینه ها :

۱ « مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن / رکن پایانی « (لا می کشد ، پا می کشد)

۲ « مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن / رکن پایانی « (از جا رود ، شیدا رود)

۴ « مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن / رکن پایانی « (نان ریختن ، یان ریختن)

۲۰۹- گزینه ۳ : وزن « فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

تشریح سایر گزینه ها:

۱) «مفعول مفاعِلن مفاعِلن»

۲) «فَعْلَاتِن فَعْلَاتِن فَعْلن»

۴) «مفعول مفاعِلن فَعْلن»

۲۱۰- گزینه ۳: وزن اصلی بیت: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

با توجه به وزن و آهنگ بیت در جای خالی اول واژه ای بر وزن (فاعلاتن) قرار میگیرد. (رد گزینه ب / د)

در جای خالی دوم نیز واژه ای بر وزن (فاعلاتن) قرار میگیرد.

و درجای خالی سوم واژه ای بر وزن (...فَعْلَاتِن = U_) باید قرار گیرد.

(رد گزینه الف)

۲۱۱- گزینه ۳: وزن این بیت مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن و سایر گزینه ها فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن است.

۲۱۲- گزینه ۲: وزن این بیت مفاعلت فَعْلَاتِن مفاعِلن فَعْلن می باشد

۲۱۳- گزینه ۲

۲۱۴- گزینه ۴: علامت هجایی گزینه ۴ به صورت زیر است:

- U - - U - - U - - U

۲۱۵- گزینه ۱: خط عروضی گزینه ۱:

- - U U - - U U - - U U - - U -

خط عروضی سایر گزینه ها:

- - U - - - U - - - U - - - U -

۲۱۶- گزینه ۴: وزن هر دو بیت: مفعول مفاعِلن مفعول مفاعِلن

وزن بیت الف: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن / وزن بیت ج: مفتعلن مفتعلن مفتعلن فاعلن

۲۱۷- گزینه ۱: علامت هجایی بیت: - U U - - U U - - U U - - U U -

۲۱۸- گزینه ۲: تقطیع صحیح کلمات: بَ یا بان / خَآن دِ / زُو رَق / سَ را غَ زُ

۲۱۹- گزینه ۳: وزن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن می باشد

۱) مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن مفاعِلن

۲) فَعْلَاتِن فَعْلَاتِن فَعْلَاتِن فَعْلَاتِن

۴) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

۲۲۰- گزینه ۴: در این گزینه وزن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن می باشد

سایر گزینه ها وزن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن می باشد

۲۲۱- گزینه ۱: وزن این گزینه فاعلاتن فاعلاتن فاعلن می باشد و در رکن اول مصراع اول اختیار آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن صورت گرفته است

۲۲۲- گزینه ۲: موارد ب و ج به صورت تکراری می باشند

الف) فعولن فعولن فعولن فعولن

ب) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

ج) مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن

د) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۲۲۳- گزینه ۳

موارد الف و ب و د فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

و مورد ج فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

۲۲۴- گزینه ۴: وزن این دو بیت فاعلاتن فاعلاتن فاعلن می باشد و در دو بیت ۸ تا فاعلاتن وجود دارد

۲۲۵- گزینه ۴: وزن این گزینه فاعلاتن فاعلاتن فاعلن می باشد

و شکل صحیح آن به صورت (رهروان را / عشق و بس با / شد دلیل) می باشد

۲۲۶- گزینه ۲: موارد ب و د به صورت صحیح می باشند

الف) وزن (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

من نهان در / دلی دا / رم و آن دل / برِ توس / ظاهر را / خبر از در / دهنان / باشی

ج) وزن (مفاعیلن مفاعیلن فعولن)

نشستم با / جوان مردان / اوباش / بشستم هر / چه خواندم با / ادیبان

۲۲۷- گزینه ۳: متشکل از ۴ رکن مستفعلن می باشد

۱) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۲) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

۴)مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

۲۲۸-گزینہ ۳

۲۲۹-گزینہ ۲

۱)فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلم

۳)مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلم

۴)مفتعلن فاعلم مفتعلن فاعلم

۲۳۰-گزینہ ۳

۱)فاعلاتن فاعلاتن فاعلم

۲)فعلاتن مفاعیلن فعلم

۴)فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلم

۲۳۱-گزینہ ۲

۲۳۲-گزینہ ۱

۲۳۳-گزینہ ۱

۲۳۴-گزینہ ۴

۲۳۵-گزینہ ۲

وزن گزینہ یک : فاعلاتن فاعلاتن فاعلم

گزینہ سه : فاعلاتن فاعلاتن فاعلم

گزینہ چهار : مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

۲۳۶-گزینہ ۳ : وزن مصراع : فعولن فعولن فعولن فعل

۲۳۷-گزینہ ۳ : وزن مصراع: فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل

۲۳۸-گزینہ ۱ : مستفعلم مستفعلم مستفعلم مستفعلم

۲۳۹-گزینہ ۲ : وزن مصراع: فعولن فعولن فعولن فعل

۲۴۰-گزینہ ۳

۲۴۱- گزینه ۲

۲۴۲- گزینه ۲ : وزن ب: مفاعیلن مفاعیلن مفاعی / وزن ه: مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

۲۴۳- گزینه ۲

وزن گزینه یک : مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

وزن گزینه سه : فعلاتن فعلاتن فعلاتن فععلن

وزن گزینه چهار : فعلاتن فعلاتن فعلاتن فععلن

۲۴۴- سوال چهارده : گزینه ۴ : وزن : فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۲۴۵- سوال پانزده : گزینه ۱

گزینه یک سه پایه آوایی

سه گزینه دیگر چهار پایه آوایی

۲۴۶- گزینه ۴ : وزن بیت و گزینه مورد نظر : فعولن فعولن فعولن فعل

۲۴۷- گزینه ۴

وزن بیت و گزینه چهار : مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

وزن گزینه چهار دوری است : مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

۲۴۸- گزینه ۴

مصراع اول گزینه چهار : فعولن فعولن فعولن فعولن

مصراع دوم : فعولن فعولن فعولن فعل

۲۴۹- گزینه ۳

وزن گزینه یک : فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

گزینه دو : فعلاتن فعلاتن فعلاتن فععلن

گزینه چهار : فعولن فعولن فعولن فعل

گزینه سه وزن دوری می باشد که در آینده با آن آشنا خواهید شد : فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن

۲۵۰- گزینه ۴

وزن گزینه یک: فعلاتن فعلاتن فععلن

گزینه دو : مستفععلن مستفععلن مستفععلن مستفععلن

گزینه سه : مستفععلن مستفععلن مستفععلن مستفععلن

۲۵۱- گزینه ۲

وزن بیت مستفععلن فععلن مستفععلن فععلن است.

سایر گزینه ها در وزن مستفععلن فععلن مستفععلن فععلن سروده شده اند.

نکته : در گزینه ۱ هجای چهارم مصراع اول اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه را دارد.

نکته : هجای پایان نیم مصراع در اوزان دولختی در حکم هجای پایانی مصراع است و مثل آن در هر شرایطی بلند تلفظ می شود.

: گزینه ۳ همین سوال

بلند تلفظ می شود

بلند تلفظ می شود

مر	چ	ر	خ	را	ض	ر	ر	ن	ی	س	ت	وز	گ	ر	د	ش	ش	خ	ب	ر	ن	ی	س	ت
-	-	-	U	-	-	-	-	-	-	-	-	-	U	-	U	-	-	U	-	-	-	-	-	-

۲۵۲- گزینه ۳ : وزن بیت از چهار مستفععلن تشکیل شده است و نمیتوان به صورت درگی بیت را تقطیع کرد.

گزینه ۱ : مستفععلن فع = مستفععلن فع = مفعول فع لن مفعول فع لن

گزینه ۲ : مفعول مفاعیلین مفعول مفاعیلین = مستفععلن مفعولن مستفععلن مفعولن

گزینه ۴ : مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن = مستفععلن فععلن مستفععلن فععلن

۲۵۳- گزینه ۳ : تقطیع درست : د ل م ز رو / ح س ح ر گه / س و ا ل کر / د ب ل ف ظی

مفاععلن فعلاتن مفاععلن فعلاتن وزن این مصراع است.

۲۵۴- گزینه ۴ : وزن بیت فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن است.

گزینه ۱ : وزن بیت مفعول فاعلات مفاعیل فاععلن است.

گزینه ۲ : وزن بیت مفتعلن فاعلات مفتعلن فع است.

گزینه ۳: وزن بیت مستفعلن مستفعلن مستفعلن است.

۲۵۵- گزینه ۴: سایر گزینه ها در وزن مفتعلن مفاعِلن مفتعلن مفاعِلن سروده شده اند.

۲۵۶- گزینه ۲

ع ل ای هـ	ما ی رح مت	تُ چِ آ ی	تی خ دا را
ک ب ما سـ	وا ف کند دی	هـ م سا ی	یی هـ ما را
U - U U	- - U -	U - U U	- - U -

۲۵۷- گزینه ۴: هجای پایانی مصراع اگر کوتاه یا کشیده باشد، باید بلند تلفظ بشود؛ همین قانون در هجای پایانی نیم مصراع اوزان دولختی هم صدق می کند.

در هجای پایانی نیم مصراع گزینه چهار، هجای کشیده وجود دارد که باید بلند تلفظ بشود.

تر کا نـ	پا ر سی گوی	بخ شند د	گا نـ عم رند
U - -	U - -	U - -	- - U -

بلند تلفظ می شود

هجاهای پایانی نیم مصراع در گزینه های ۱ و ۲ بلند است.

گزینه ۳: شاید در نگاه اول هجای پایانی نیم مصراع بیت گزینه ۳ کشیده باشد، اتفاقاً هم هست ولی به علت وجود نون ساکن بعد مصوت بلند، باید آن ((ن)) حذف بشود و بدین ترتیب هجا بلند است و مشکلی وجود ندارد.

۲۵۸- گزینه ۴: وزن مصراع مستفعلن فع مستفعلن فع است.

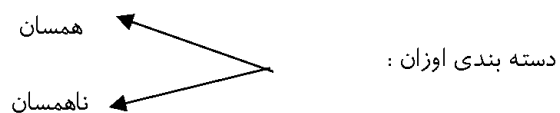
گف تم ک ای	جان	خُد جان چ با	شد
- U - -	-	- U - -	-

گزینه ۱: وزن مصراع مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن است.

گزینه ۲: وزن مصراع مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن است.

گزینه ۳: وزن مصراع فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن است.

۲۵۹- گزینه ۳ : وزن بیت ۳ مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن است که وزنی دولختی می باشد و از اوزان همسان محسوب می شود.

اوزان همسان به دو قسمت تک پایه ای و دو لختی تقسیم می شود.

گزینه ۱ : وزن بیت مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعل است

گزینه ۲ : وزن بیت مفعول مفاعیلن مفاعیلن فعولن است.

گزینه ۴ : وزن بیت مفعول مفاعیلن فعولن است.

۲۶۰- گزینه ۳ : وزن بیت روی سوال و گزینه ۳ مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن است.

ک	ج	ی	ای	د	ل	ج	نم	م	گ	ر	ک	در	د	ل	ج	نی
ک	ک	س	ن	می	د	ه	دز	تو	ب	هی	چ	جا	ی	ن	شا	نی
آ	گ	م	عز	ز	ی	ج	حظ	ب	رو	ز	گا	ر	م	ن	ن	دی
ب	نظ	م	نث	ر	ه	ما	نا	ک	پی	ش	کا	ر	م	ن	ن	دی
علائم	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	-	U	U	-	-

گزینه ۱ : وزن بیت مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعولن است.

گزینه ۲ : مفعولن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن است .

گزینه ۴ : فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلاتن است.

۲۶۱- گزینه ۴

منظور از وزنی که بین هر نیم مصراع آن با مکتبی آشکار مواجه شویم ، وزن دو لختی است غ پس سوال گزینه ای را می خواهد که در وزنی دوری سروده شده باشد.

وزن بیت گزینه ۴ مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن است.

گزینه ۱ : از تکرار چهار بار مستفعیل تشکیل شده و دوری نیست.

گزینه ۲ : از تکرار چهار بار مفاعیلن تشکیل شده و دوری نیست.

گزینه ۳ : از تکرار چهار بار فاعلاتن تشکیل شده و دوری نیست .

تقطیع گزینه ۴ :

گر	هی	چ	س	خن	گو	یم	با	تُو	ز	ش	کر	خش	تر
صد	کی	ن	بُ	دل	گی	ری	صد	اش	ک	فُ	رو	با	ری
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-

۲۶۲- گزینه ۳ : وزن بیت مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن است که مطابق با علائم هجایی روی سوال است.

گزینه ۱ : وزن بیت مفتعلن مفتعلن مفتعلن
اختیار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

ح	ا	ت	م	طا	ی	تُ	ی	ان	در	س	خا	
ر	س	تَ	م	دس	تا	ن	تُ	ی	ان	در	ن	برد
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-	-	-

گزینه ۲ : وزن بیت مفتعلن فاعیلن فاعیلن مفتعلن فاعیلن است.

گزینه ۴ : وزن بیت مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن است.

۲۶۳- گزینه ۳

بیت گزینه ۳ هم می تواند به صورت مفعول مفاعیلن مفاعیلن فاعیلن فاعیلن تقطیع شود و هم به صورت مستفعل مستفعل مستفعل مستفعل فاعیلن ؛ برش اول ناهمسان و دومین برش همسان است.

گزینه ۱ : در هر دو صورت همسان است = مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن یا مستفعلن فاعیلن مستفعلن فاعیلن

گزینه ۲ : در هر دو صورت همسان است = مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن یا مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن

گزینه ۴ : در هر دو صورت ناهمسان است = مفعول فاعلاتن مفاعیلن فاعیلن یا مستفعلن مفاعیلن مستفعلن فعل

۲۶۴- گزینه ۱

وزن بیت مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن است که می تواند به صورت مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن نیز تقسیم بندی شود که در اینصورت چهار وزن واژه ((مفعول ، مفاعیلن ، مستفعل و مفعولن در بیت دیده می شود))

۲۶۵- گزینه ۲

وزن بیت همانگونه که از مصراع اول مشخص است مفتعلن مفتعلن مفاعله مفتعلن مفاعله است. و از بین گزینه های تنها گزینه ۲ مفتعلن مفاعله است.

آ	ک	ز	شر	م	لط	ف	او	آ	ت	ش	نا	ب	آ	ب	شد
گم	شد	د	نع	ل	مر	ک	بش	اف	س	ر	آ	ف	تا	ب	شد
-	U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-

گزینه ۱ : وزن نیم مصراع این گزینه مفتعلن فاعله است.

گزینه ۳ : وزن نیم مصراع این گزینه مفتعلن است.

گزینه ۴ : وزن نیم مصراع این گزینه مفاعله مفاعله است.

۲۶۶- گزینه ۲ : بیت ۱ : مفاعله فعلاطن مفاعله فعله ، ناهمسان

بیت ۲ : فعلاطن فعلاطن فعلاطن فعله ، همسان

بیت ۳ : فاعلاطن فاعلاطن فاعله ، همسان

بیت ۴ : مفاعله فعلاطن مفاعله فعلاطن ، همسان

بیت ۵ : مفعول فاعلاطن مفعول فاعلاطن ، همسان

بیت ۶ : فاعلاطن فاعلاطن فاعله ، همسان

بیت ۷ : مفعول فاعلات مفاعله فاعله ، ناهمسان

۲۶۷- گزینه ۳ : وزن بیت فعلاطن فاعلات فاعلات است که می تواند به صورت متفاعله فعولن متفاعله فعولن نیز تقسیم بندی شود.

گزینه ۱ : وزن بیت مستفعله مستفعله مستفعله مستفعله است.

گزینه ۲ : وزن بیت مفتعلن فاعله مفتعلن فاعله است.

گزینه ۴ : وزن بیت مفتعلن مفاعله مفتعلن مفاعله است.

هیچکدام از بیت های فوق به جز بیت گزینه ۳ قابلیت تقطیع به صورت دوبرش هجایی را ندارند.

۲۶۸- گزینه ۴ : وزن بیت هم میتواند از تکرار متناوب مفعول مفاعیلن ساخته شود و هم از تکرار مستفعل مفعولن ؛ در شکل او ، این بیت می تواند به صورت سه تایی - چهار تایی تقسیم بندی شود.

گزینه ۱ : وزن بیت مفعول مفاعیلن فعولن است و قابلیت چنین تقسیم بندی را ندارد.

گزینه ۲ : وزن بیت مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن است که به صورت چهار تایی - سه تایی تقسیم بندی می شود.

گزینه ۳ : وزن بیت مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن است که به صورت چهار تایی - چهار تایی تقسیم بندی می شود.

۲۶۹- گزینه ۳ : وزن بیت مفتعلن فاعلات مفتعلن فع می باشد و دو لختی نیست.

گزینه ۱ : وزن بیت مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن است.

گزینه ۲ : وزن بیت مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن است.

گزینه ۴ : وزن بیت مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن است.

۲۷۰- گزینه ۲

بیست اول : وزن بیت مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن است.

بیست دوم : وزن بیت فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن است.

هجای پایانی نیم مصراع اول کشیده است و طبق قانون بلند تلفظ می شود.

بیست سوم : وزن بیت مفتعلن فاعلات مفتعلن فع است.

بیست چهارم : وزن بیت مستفعلن فع مستفعلن فع است.

۲۷۱- گزینه ۳ : این بیت به دو برش هجایی ۱-مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن ۲-مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن قابل تقطیع است.

۱:مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن که فقط همین برش را دارد؛ ۲:مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن نیز یک برش دارد؛ ۳:مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن همین یک برش را دارد.

۲۷۲- گزینه ۴ : متشابه الارکان همان متناوب الارکان است با این تفاوت که رکن آخر وزن اشتقاقی دارد و از وزن واژه ای اصلی گرفته شده است چون وزن این بیت «مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن» که فعلن از فعلاتن اخذ شده است.

۱:مفعول مفاعیلن ۲× که متناوب الارکان است نه متشابه الارکان.

۲:مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن مختلف الارکان است.

۳:مفتعلن مفتعلن متعل متحد الارکان است.

۲۷۳- گزینه ۳: وزن بیت «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن» است که واج «ل» در واژه «اهل» باید بلند شود تا دقیقاً مطابق خوشه هجایی باشد.

۱: مفعولن فاعلاتن است که دقیقاً مطابق وزن تقطیع صورت میگیرد.

۲: فعلات فاعلاتن که کاملاً مطابق وزن تقطیع می گردد.

۴: مفعول مفاعیلن است که دارای تناسب کامل تقطیع و وزن می باشد.

۲۷۴- گزینه ۳: وزن این بیت فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن است که سریع ترین وزن دوری است.

۱: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن؛ ۲: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن این وزن سومین وزن سریع از اوزان دوری است؛ ۴: مفعول فاعلات مفعول فاعلاتن این وزن دومین وزن سریع می باشد.

۲۷۵- گزینه ۴: این بیت بر وزن «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» سروده شده است که مختلف الارکان می باشد.

۱: مستفععلن فعلن مستفععلن فعلن؛ ۲: فعولن مفاعیلن فعولن مفاعیلن؛ ۳: مفاعیلن فع مفاعیلن فع.

۲۷۶- گزینه ۴: وزن بیت «فاعلاتن مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن» که تنها یک برش هجایی دارد.

۱: مفتعلاتن مفتعلاتن - مفتعلن فع مفتعلن فع

۲: مستفعلاتن مستفعلاتن - مستفععلن فع - مفتعلن فع - فعولن فع - فعولن فع

۳: مفاعلاتن مفاعلاتن - مفاعیلن فع مفاعیلن فع - فعولن فع - فعولن فع

۲۷۷- گزینه ۳: وزن اصلی این بیت «مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن» است ولی گزینه دوم تنها وزن تقطیعی این بیت است و بوسلیه اختیار ابدال در وزن مفتعلن بدست می آید که مفتعلن را به مفعول تبدیل می کند.

۲۷۸- گزینه ۴

* شرط دوری بودن یک وزن: ۱- تناوب دو وزن و یکی در میان آمدن آنهاست: فعلات فاعلان فعلات فاعلاتن ۲- مکث اندک در وسط مصرع یا میان دو وزن: مفتعلن، فاعلن / مفتعلن، فاعلن ۳- آوردن یک یا دو صامت اضافه در پایان هر نیم مصرع و ساقط شدن آنها چنانکه در پایان مصرع در اوزان غیر دوری هم رخ می دهد و اختیاری وزن است.

در	کع	ب	مر	دان	بو	د	اند	کز	دل	و	فا	اف	زو	د	اند
در	کو	ی	صد	قا	سو	د	اند	مح	رم	ت	یی	ان	در	ح	رم

* همانطور کی میبیند وزن این بیت از تکرار چهار بار رکن «مستفععلن» پدید آمده است ولی حرف «دال» در بوده اند و افزوده اند و آسوده اند از تقطیع ساقط می شود و از این رو این بیت دوری می باشد. این ویژگی دوری بودن وزن متحد الارکان فقط و فقط مختص به سبک خراسانی است.

یا مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن

۲۸۵- گزینه ۳

در این بیت طبق قاعده قافیه باید هجای پایانی و نیز نیم مصراع ها چه (کوتاه یا کشیده) هم باشند حتما بصورت (بلند) در نظر گرفته می شود. «...» = بلند + کوتاه «...» تبدیل به (بلند + بلند) می شود.

وزن همه ابیات «...» مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن

۲۸۶- گزینه ۲

الف «...» مفتعلن فاعلن ۲×

ب «...» مفعول فاعلاتن ۲× یا مستفعلن فعولن ۲×

ج «...» مستفعلن ۴×

د «...» مفعول فاعلاتن ۲× یا مستفعلن فعولن ۲×

نکته: تمامی ابیاتی که با (مفعول) شروع می شوند قابلیت برش دو صورتی را دارند مگر در وزن (مستفعلن ۴×) .

۲۸۷- گزینه ۴

الف «...» دمید ، کشیم ، دهیم = در این کلمات هجای پایانی که کشیده هستند تبدیل به هجای = بلند میشود.

ب «...» فقط کلمه (پنهان) مشکوک است که طبق قاعده نون ساکن بعد مصوت بلند حذف میشود. پس این بیت فاقد اختیار می باشد.

ج «...» شده ، زده = هجای پایانی این کلمات که کوتاه هستند تبدیل به = بلند می شود. (لازم به ذکر است که در اوزان دوری هر نیم مصراع در حکم یک مصراع در نظر گرفته می شود.) و نیز کلمه (بده = بِ ده) که در نیم مصراع آمده فاقد اختیار می باشد .

د) فقط کلمه (خانه = خانِ) که در نیم مصراع بیت دوری آمده تبدیل به هجای = بلند می شود.

پس به ترتیب : هجای کوتاه = ۳ ✓ هجای کشیده = ۳ ✓

وزن ابیات :

الف «...» مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

ب «...» مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

ج «...» مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

د «...» فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن

۲۸۸- گزینه ۳

برش درست آن «»

✓ (_ _ | UU _ _ | _ _ | UU _ _)

۲۸۹- گزینه ۴

وزن «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن»

۲۹۰- گزینه ۲

وزن «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن»

تشریح سایر ابیات :

وزن صورت سوال + ۱ ، ۳ ، ۴ «فعلات فاعلاتن فعلات فاعلاتن»

پاسخنامه تست های پایه دوازدهم

۲۹۱- گزینه ۳: بر وزن مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن می باشد

و سایر ابیات بر وزن مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن می باشد

۲۹۲- گزینه ۱: و صورت سوال بر وزن مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن می باشند

سایر گزینه ها بر وزن مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن می باشند

۲۹۳- گزینه ۲: بر وزن مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن می باشد

سایر گزینه ها بر وزن مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن می باشند

۲۹۴- گزینه ۲

۲۹۵- گزینه ۲: وزن هر دو بیت : مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

وزن ۱: مفتعلن مفتعلن فاعلن

وزن ۳: مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

وزن ۴: مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن

۲۹۶- گزینه ۴: بیت یک تا سه، در وزن «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» سروده شده‌اند. وزن بیت چهار، «مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن» است.

۲۹۷- گزینه ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲: وزن بیت، «مستفعل فاعلات فعلن» است.

۳: رکن آخر آن محذوف است و وزن آن «فعولن فعولن فعولن فعل» است.

۴: وزن این مصرع، «مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن» است

۲۹۸- گزینه ۴

۲۹۹- گزینه ۳ بر وزن «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن» می باشد

(۱) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن

(۲) مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

(۴) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

۳۰۰- گزینه ۴: بر وزن «مفاعیلن فاعلات مفاعیلن فع» می باشد.

۳۰۱- گزینه ۴

نکته: در این گونه سوالات اوزانی که با مفعول شروع می شوند قابلیت دسته بندی هجایی دو گانه را دارند

گزینه ۴ «مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن»

۳۰۲- گزینه ۳: وزن مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن می باشد

۳۰۳- گزینه ۴: وزن «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن» می باشد

۳۰۴- گزینه ۱: وزن مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن می باشد

۳۰۵- گزینه ۳: بر وزن «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن» می باشد

۳۰۶- گزینه ۴: وزن مشترک صورت سوال و گزینه ۴ «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» می باشد

۳۰۷- گزینه ۳: وزن بیت سه، «مفاعیلن فعالتن مفاعیلن فعلن» است که دارای اختیار ابدال نیز هست.

وزن باقی ابیات، مفاعیلن فعالتن مفاعیلن فعالتن

۳۰۸- گزینه ۲: هجابندی مذکور، مربوط به بیت «مفعول و فاعلات مفاعیل فاعلن» یا «مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل» است .

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) مفعول و مفاعیل مفاعیل و فعولن، یا مستفعل مستفعل مستفعل فعلن

(۳) مفعول و فاعلاتن مفعول و فاعلاتن یا مستفعلن فعولن مستفعلن فعولن

(۴) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن

۳۰۹- گزینه ۴ : وزن بیت گزینه ی ۴: مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن

از اوزان ناهمسان است.

وزن سایر گزینه‌ها:

مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلاتن

از اوزان همسان دوری اند.

۳۱۰- گزینه ۳ : بیت یک و دو و چهار ، در وزن «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن» سروده شده‌اند. وزن بیت سه،

«مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» است

۳۱۱- گزینه ۱

۳۱۲- گزینه ۲

۳۱۳- گزینه ۳

۳۱۴- گزینه ۴

۳۱۵- گزینه ۱

۳۱۶- گزینه ۴

۳۱۷- گزینه ۴ : وزن این بیت : مستفعّلن مفاعل مستفعّلن فعل

۳۱۸- گزینه ۱

۳۱۹- گزینه ۳

۳۲۰- گزینه ۱

۳۲۱- سوال ۳۱ : گزینه ۴

۳۲۲- سوال ۳۲ : گزینه ۳

وزن گزینه یک : مفعول مفاعیلن مفاعیلن فع

گزینه دو : مستفعّلن مستفعّلن

گزینه چهار : مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن

۳۲۳- گزینه ۲

گزینه یک : مفاعیلن فعلاتن مفاعیلن فعلن

سه : فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

چهار : فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۳۲۴- گزینه ۱

گزینه دو : مفعول مفاعیلن فاعلن

سه : مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن

چهار : فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۳۲۵- گزینه ۳

۳۲۶- گزینه ۱

۳۲۷- گزینه ۲

گزینه یک : مفعول مفاعیل مفاعیل فاعلن

سه : فاعلن فاعلن فاعلن فاعل

چهار : مفعولن مفعولن فاعلن

۳۲۸- گزینه ۲

گزینه یک : مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن

سه : مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

چهار : مفعولن مفعولن فاعلن

۳۲۹- گزینه ۱

۳۳۰- گزینه ۲

۳۳۱- گزینه ۳ : تنها عبارت مشکوک به حذف همزه (امان از) می باشد و نمیتوان گفت که حتما اختیار در آن رخ داده است زیرا نون ساکن ، بعد از مصوت بلند (آ) آمده که بودن یا حذف شدن آن هیچ تغییری در وزن شعر ایجاد نمیکند.

۳۳۲- گزینه ۳ : همزه کلمات « افتد ، از ، آنک »

تشریح سایر گزینه ها :

الف) همزه کلمات « از ، است »

ب) همزه کلمات « از ، آوا »

د (فاقد حذف همزه (روزی است = تخفیف)

۳۳۳- گزینه ۲

۱ «حذف همزه= بروناید / بارانز / انگبینز / درز = ۴ ✓

۲ «حذف همزه = شکوفس / تز / زانک / کشست = ۴ بار ✓

۳ «حذف همزه=دراهنک / درامیخته = ۲ بار ✓

۴ «حذف همزه = شاهدَر / عابدَر = ۲ بار ✓

۳۳۴- گزینه ۴

۴ «حذف همزه در هجای (دوم) + (ششم) + (نهم) مصراع اول

تشریح سایر ابیات :

۱ «حذف همزه در هجای (دوم) مصراع دوم

۲ «حذف همزه در هجای (نهم) + (یازدهم) مصراع اول

۳ «حذف همزه در هجای (سوم) مصراع دوم

۳۳۵- گزینه ۴ : ۴ « فاقد حذف همزه

بررسی سایر ابیات :

۱ «حذف همزه = عجزست / راهانجا / گرینجا / کلاهانجا = ۴

۲ «پیشانست = ۱

۳ «وسعتس / تاماده / دامنفرزون = ۳

۳۳۶- گزینه ۴ : ۴ « حذف همزه = عذرارم / چنانامد = ۲ ✓

بررسی سایر ابیات :

۱ «حذف همزه = زنصاف = ۱

۲ «حذف همزه = سرر = ۱

۳ «حذف همزه = رویاوریم = ۱

۳۳۷- گزینه ۱

۱» حذف همزه = رَبندر / خوابست / تان / تابس / تان = ۵

۲» حذف همزه = وان / آبس / تان = ۳

۳» حذف همزه = فاقد حذف همزه

۴» حذف همزه = نخستَر / زانجا / هینک = ۳

۳۳۸- گزینه ۳: حذف همزه در عبارت (جهان است) اتفاق افتاده است، اما در سایر ابیات عبارات (مرغی است/ بسی است / روزی است / دردی است) هر چند بصورت (مرغیست / بسیست / روزیست و...) تلفظ بشوند اما جزو اختیار محسوب نشده و به آن تخفیف گویند.

۳۳۹- گزینه ۲: ۲» بلند تلفظ کردن هجای پنجم (تو)

باقی ابیات فاقد اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه به بلند می باشند.

۳۴۰- گزینه ۴: برای اینکه ریتم و آهنگ بیت درست درآید، هجای دهم (عکس=عکسی) خوانده می شود.

۳۴۱- گزینه ۳: برای اینکه وزن شعر درست دربیاید باید هجای هشتم (تو) بلند تلفظ شود.

۳۴۲- گزینه ۳: هجای آخر کلمه عالم بصورت بلند تلفظ می شود تا وزن بیت درست و ریتمیک شود.

وزن «فاعلن مفاعیلن فاعلن مفاعیلن

۳۴۳- گزینه ۲: ۲» بلند تلفظ کردن هجای چهارم + هجدهم = ۲ ×

تشریح سایر گزینه ها :

۱» بلند تلفظ کردن هجای سوم + پنجم + یازدهم = ۳

۳» بلند تلفظ کردن هجای دوازدهم = ۱

۴» بلند تلفظ کردن هجای یازدهم + بیست و دوم = ۲

۳۴۴- گزینه ۴

الف» «مصرع اول= ۲ بار (در هجای پنجم) بلند خوانده می شود. + هجای سیزدهم (ی) بلند خوانده می شود.

مصرع دوم= ۱ بار (در هجای چهارم) بلند خوانده می شود.

د» «مصرع اول= ۲ بار (در هجای چهارم) بلند خوانده می شود + در هجای دوازدهم (ن) بلند خوانده می شود.

مصرع دوم= ۱ بار (در هجای چهارم) بلند خوانده می شود.

تشریح سایر گزینه ها :

ب» مصراع اول = ۱ بار (در هجای پنجم (ی) بلند خوانده می شود).

مصراع دوم = ۲ بار (در هجای سوم (ت) بلند خوانده می شود + در هجای سیزدهم (ت) بلند خوانده می شود).

ج» مصراع اول = ۱ بار (در هجای چهارم (ن) بلند خوانده می شود).

مصراع دوم = ۲ بار (در هجای هشتم (ر) بلند خوانده می شود + هجای سیزدهم (ی) بلند خوانده می شود).

۳۴۵- گزینه ۴ : در این بیت مصوت بلند در عبارت (قاضی) به ضرورت وزن کوتاه تلفظ می شود.

اما در سایر گزینه ها کلماتی مثل (تعبیه ، خستیم ، بیازردی ، دیار و...) هر چند بصورت کوتاه تلفظ می شوند اما چون قبل صامت (ی) میانجی آمده جزو اختیار در نظر گرفته نمی شود.

۳۴۶- گزینه ۴

الف» هجای چهارم + هجای بیستم + بیست و چهارم = ۳ بار

ب» بلند بودن هجای پایانی = ۱ بار

ج» هجای پنجم + هجای دهم + هجای سیزدهم = ۳ بار

د» هجای سوم + هجای یازدهم + هجای بیست و ششم = ۳ بار

ه» هجای نوزدهم + هجای بیست و هفتم = ۲ بار

۳۴۷- گزینه ۳ : کلمه (شادی) در تمامی ابیات مشترک است که بر خلاف سایر گزینه ها هجای هفتم کلمه (شادی) بیت ج به ضرورت وزن کوتاه خوانده می شود.

۳۴۸- گزینه ۴

در این بیت بنا به ضرورت وزن باید کلمه (قاضی = قاض) خوانده شود، در باقی ابیات هیچ اختیار تغییر کمیت بلندی مشاهده نمی شود.

۳۴۹- گزینه ۴ : در هجای نهم کلمه تک هجایی (سو) بصورت (س) تلفظ می شود.

۳۵۰- گزینه ۴

تشریح سایر گزینه ها :

۱» بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در کلمه (عذر)

۲» بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در کلمه (میان)

۳» حذف همزه در کلمان (از) و (آن)

۳۵۱- گزینه ۴

۳۵۲- گزینه ۳

الف» هجای کوتاه در کلمه (تاج) بلند تلفظ می شود.

ب» هجای بلند کلمه (سوی) کوتاه تلفظ می شود.

ج» هجای کوتاه در کلمه (موی) بلند تلفظ میشود.

د» هجای بلند در کلمه (ابرو) کوتاه تلفظ می شود. + هجای کوتاه در کلمه (دست) ، (برارم و) بلند تلفظ می شود.

ه» فاقد تغییر کمیت

۳۵۳- گزینه ۳

در این بیت هجای یازدهم = کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند / و در هجای دوازدهم = بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در جوار همدیگر رخ داده است. (در کلمه بی غمی)

۳۵۴- گزینه ۳

هجای هشتم در مصراع دوم (تو) بصورت بلند خوانده می شود. = (۱ مرتبه)

۳۵۵- گزینه ۲ : در مصراع اول = حذف همزه در هجای (دهم) + بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (دوازدهم) / در مصراع دوم = حذف همزه در هجای (چهاردهم)

تشریح سایر ابیات :

۱» بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (هفتم)

۳» حذف همزه در هجای (دوم) + (سوم)

۴» بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (نهم)

۳۵۶- گزینه ۳

الف» کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای (دوم) + بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (سیزدهم) ✓

ب» حذف همزه در هجای (هشتم) + بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (سیزدهم)

ج» در مصراع دوم بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (چهارم) + (هشتم)

د» بلند تلفظ کردن هجای (چهارم) + کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای (دهم) مصراع دوم ✓

۳۵۷- گزینه ۴

د» حذف همزه در هجای (چهارم) + کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در عبارت (کی) ✓

تشریح سایر گزینه ها :

الف «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در کلمه (تو)

ب «حذف همزه در عبارت (از این)

ج «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (پنجم)

۳۵۸- گزینه ۴

الف «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (هشتم) مصراع دوم.

ب «حذف همزه در هجای (پانزدهم) مصراع اول + بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (هفتم)

ج «حذف همزه در هجای (دوم) مصراع اول

د «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (دوم) مصراع دوم

جمعا = تغییر کمیت مصوت ها = ۳ ✓

حذف همزه = ۲ ✓

۳۵۹- گزینه ۳

ج «حذف همزه در هجای (چهارم) مصراع اول + کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای (سوم) + بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در

هجای (چهارم) مصراع دوم ✓

تشریح سایر ابیات :

الف) _

ب «حذف همزه در هجای (چهارم) مصراع اول + بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (چهارم) مصراع دوم

د «حذف همزه در هجای (چهارم) + (پنجم) در مصراع اول + بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای (پنجم) مصراع دوم

۳۶۰- گزینه ۴

در این بیت تغییر کمیت در (واو) رخ داده است (کند و) اما در سایر ابیات تغییر کمیت در کسره اضافه می باشد.

تشریح سایر ابیات :

الف «تغییر کمیت در هجای (هشتم) در مصراع اول + تغییر کمیت در هجای (پنجم) در مصراع دوم

ب «تغییر کمیت در هجای (سوم + پنجم + نهم + سیزدهم) مصراع اول + تغییر کمیت در هجای (هشتم)

ج «تغییر کمیت در هجای (چهارم + نهم) + تغییر کمیت در هجای (چهارم + سیزدهم)

۳۶۱- گزینه ۲: در این بیت کهر وزن «مفتعلن فع مفتعلن فع مفتعلن فع» می باشد حذف همزه نداریم.

۳۶۲- گزینه ۳

۳۶۳- گزینه ۴

۱: دو بار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای سوم و پنجم مصرع اول، دوبار حذف همزه در هجای نهم و چهاردهم مصرع اول و یکبار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای شیشم مصرع دوم: میانش (می یا نش) «م یا نش» شده است. (۵ اختیار).

۲: سه بار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (هجای دوم و دهم مصرع اول و دهم مصرع دوم). (۳ اختیار)

۳: دو بار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجاهای اول هر دو مصرع، سه بار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای هشتم مصرع اول و هجاهای سوم و سیزدهم مصرع دوم و دوبار حذف همزه در هجاهای دوازدهم هر دو مصرع. (۷ اختیار)

۴: سه بار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجاهای دوم و هشتم و دهم مصرع دوم، یکبار حذف همزه در هجای دوم مصرع اول و یک بار کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای سوم مصرع اول. (۵ اختیار)

۳۶۴- گزینه ۳

*: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در محل رخ می دهد: (۱ حرف: ۲) کسره یا نقش نمای اضافی.

در این گزینه حرف «و» در (سایه و آیات) باید بلند تلفظ شود و نیز «د» در (گرد) باید بلند تلفظ گردد.

۳۶۵- گزینه ۴: در این گزینه ۷ اختیار رخ داده است.

۱: بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجاهای دوم مصرع اول، هفتم مصرع اول، سوم مصرع دوم، شیشم مصرع دوم، دهم مصرع دوم و کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای پنجم مصرع اول و دو بار حذف همزه در مصرع اول.

۲: دو بار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای چهارم مصرع اول و در هجای سیزدهم مصرع دوم و سه بار حذف همزه.

۳: سه بار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجاهای نهم و یازدهم و سیزدهم مصرع اول، کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای شیشم و دوبار حذف همزه در هجاهای نه و دوازده. * هجای سیزدهم نیاز به حذف همزه ندارد.

۴: چهار بار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجاهای هفتم و یازدهم مصرع اول و یازدهم و سیزدهم مصرع دوم و کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجاهای دوم مصرع دوم و دهم مصرع دوم و حذف همزه در هجای چهارم مصرع اول.

۳۶۶- گزینه ۲: در این ۴ بیت ۵ بار حذف همزه داشته ایم.

گزینه ۴ هیچ حذف همزه ای نداشته است و گزینه سه و یک هر کدام یک بار حذف همزه داشته اند و گزینه ۲ سه.

۳۶۷- گزینه ۴: در این بیت ۴ بار تغییر کمیت مصوت داریم و در سایر پنج بار، وزن بیت فاعلاتن فاعلاتن فاعلن است:

هجاهای چهار و هفت و سیزدهم مصرع اول و یکم مصرع دوم باید بلند تلفظ شود.

۱: وزن بیت مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن است. در هجای دوم مصرع اول کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند داریم و در هجای ششم مصرع اول بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه و در هجاهای دوم و شیشم و نهم مصرع دوم بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه داریم.

۲: وزن این بیت فاعلاتن فاعلاتن فاعلن است؛ در هجاهای چهار، هشتم، یازده و سیزده مصرع اول اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه داریم و در هجای چهارم مصرع دوم.

۳: کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجاهای سه و سیزده مصرع اول و نهم مصرع دوم و بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در هجای دوازده مصرع اول و پنجم مصرع دوم.

۳۶۸- گزینه ۲: حرف «ب» در جنیبت باید بلند حساب شود در واقع حساب همان بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه است.

۳۶۹- گزینه ۳: سه اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند و بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه و حذف همزه همگی در این بیت آمده اند.

۳۷۰- گزینه ۳: بیت های یک (دارو) و دو (نیک خو) و سه (سوی در هردو مصرع) باید کوتاه شود.

۳۷۱- گزینه ۲ : وزن بیت فاعلاتن فاعلاتن فعلن فعلن می باشد که در رکن آغازین به جای فاعلاتن ، فاعلاتن آمده است

۳۷۲- گزینه ۳ : در سه گزینه دیگر اختیار فاعلاتن به جای فعلن به کار رفته است

وزن گزینه سه : فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن. می باشد

۳۷۳- گزینه ۴ : وزن گزینه چهار : فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۳۷۴- گزینه ۴ : وزن گزینه چهار : مفاعیلن مفاعیلن مفاعی

در گزینه های دیگر از اختیار آوردن فاعلاتن به جای فعلن استفاده شده است

۳۷۵- گزینه ۲ : وزن بیت : فاعلاتن فاعلاتن فعلن فعلن می باشد که در رکن آغازین مصرع دوم از فاعلاتن استفاده شده است

۳۷۶- گزینه ۲ : وزن بیت : فاعلاتن فاعلاتن فعلن فعلن می باشد که در رکن آغازین از فاعلاتن استفاده شده است.

۳۷۷- گزینه ۴ : وزن بیت : فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۳۷۸- گزینه ۲

۳۷۹- گزینه ۲ : در آخر مصرع دوم هجای پایانی بلند آمده است

۳۸۰- گزینه ۴

۳۸۱- گزینه ۲

۳۸۲- گزینه ۱

۳۸۳- گزینه ۲ : در مصراع دوم گزینه دو ، در واژه (دارم) دو هجای کوتاه به یک هجای بلند تبدیل شده است

۳۸۴- گزینه ۲ : در مصراع دوم گزینه دو در واژه (دانش) ابدال به کار رفته است

۳۸۵- گزینه ۴

در گزینه یک واژه زندگانی

در گزینه دو آخر هر دو مصراع

در گزینه سه آخر مصراع دوم در واژه (باشی)

۳۸۶- گزینه ۳

در الف : آخر مصراع دوم در واژه (بینایی)

در ج : رکن اول مصراع اول

در هـ : آخر هر دو مصراع

۳۸۷- گزینه ۲ : در هجای نهم و دهم گزینه دوم هجای کوتاه و بلند جا به جا شده اند و اختیار قلب را ایجاد کردند

۳۸۸- گزینه ۴ : در گزینه چهارم در رکن دوم مصراع اول اختیار قلب وجود دارد .

۳۸۹- گزینه ۴

در گزینه یک: در هجای هشتم و نهم مصراع اول اختیار قلب وجود دارد

در گزینه دو : در رکن اول مصراع دوم

در گزینه سه : در هجای پنجم و ششم مصراع دوم اختیار قلب آمده است

۳۹۰- گزینه ۳ : در رکن آغازین مصراع اول گزینه سه اختیار قلب استفاده شده است.

۳۹۱- گزینه ۳ : در این گزینه ابدال وجود ندارد

بررسی سایر گزینه ها :

گزینه ۱ : در رکن آخر مصراع دوم فعلن به فع لن تبدیل شده است . گزینه ۲- در هجای هفتم ابدال داریم . گزینه ۴- رکن آخر مصراع دوم فعلن به فع لن تبدیل شده است

۳۹۲- گزینه ۱

۳۹۳- گزینه ۳

۳۹۴- گزینه ۳

۳۹۵- گزینه ۴

۳۹۶- گزینه ۳

۳۹۷- گزینه ۴ : در هجای ۸ و ۱ مصرع اول و هجای ۸ مصرع دوم قلب داریم. در سایر گزینه ها قلب وجود ندارد

۳۹۸- گزینه ۱

۳۹۹- گزینه ۴

۴۰۰- گزینه ۴

۴۰۱- گزینه ۳

۴۰۲- گزینه ۳ : دارای دو اختیار شاعری قلب در رکن سوم مصرع اول و دوم

بررسی سایر گزینه-ها:

گزینه ۱: دارای چهار اختیار شاعری قلب در رکن اول و سوم هر دو مصرع

گزینه ۲: دارای چهار اختیار شاعری قلب در رکن اول و سوم هر دو مصرع

گزینه ۴: دارای چهار اختیار شاعری قلب در رکن اول و سوم هر دو مصرع

۴۰۳- گزینه ۴

۴۰۴- گزینه ۲

۴۰۵- گزینه ۱ : با تغییر کمیت مصوت اختیار قلب رخ داده.

۴۰۶- گزینه ۴

این شعر بر وزن (فعلاتن) سروده شده که اختیار وزنی آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن در آن مشهود است.

۴۰۷- گزینه ۳

۴۰۸- گزینه ۳

۴۰۹- گزینه ۴

۴۱۰- گزینه ۴

ب» مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

د» فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

۴۱۱- گزینه ۳

بررسی ابیات نادرست :

الف «مفتعلن مفاعِلن

ج «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

د «فاعلات فاعلاتن فَعَلات فاعلاتن

۴۱۲- گزینه ۴ : وزن و تقطیع درست» { _ _ U | U _ _ U | U _ _ U | U _ _ }

۴۱۳- گزینه ۳

از آنجایی که وزن این بیت با (مفعول) شروع شده ، پس قابلیت دو برش هجایی را داراست یعنی وزن گزینه (ب / د) .

۴۱۴- گزینه ۳

بررسی سایر ابیات :

الف «فاعلاتن فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلن / فاعلاتن فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلن / فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلن

ب «فاعلاتن فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلن / فاعلاتن فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلن / فاعلاتن فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلن

د «فاعلاتن فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلن / فاعلاتن فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلن / فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلن

۴۱۵- گزینه ۲

۴۱۶- گزینه ۳

۳ «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل

۱، ۲، ۴ «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن

۴۱۷- گزینه ۳ : بیت صورت سوال و گزینه ۳ بر تکرار وزن «فاعِلین» { مفاعیلن } سروده شده است که در آن اختیار بلند تلفظ مصوت کوتاه نیز در بسیاری از هجاها مشهود است.

بررسی سایر ابیات:

الف «از تکرار وزن واژه (فاعلاتن) و متفرعات آن سروده شده است.

ب «از تکرار وزن واژه (مفعول فاعلات مفاعیل فاعِلن) و متفرعات آن سروده شده است.

د «فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن

۴۱۸- گزینه ۳

۳) وزن (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)

تشریح سایر ابیات :

۱) « شعر بر وزن (فعلاتن) آمده است که در آن از اختیارزبانی (حذف همزه و...) اختیار وزنی (آوزدن فاعلاتن به جای فعلاتن و...) استفاده شده است.

۲) تکرار وزن واژه (فاعلاتن)

۴) وزن همسان (فاعلاتن) و متفرعات آن.

۴۱۹- گزینه ۲

تشریح سایر ابیات :

۱) « تکرار وزن واژه (مفاعیلن)

۳) « بر وزن (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)

۴) « بر وزن تکرار (فاعلاتن)

۴۲۰- گزینه ۳ : ۳ « مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن ✓

تشریح سایر ابیات :

۱) « وزن واژه همسان (فعلاتن) و متفرعات آن.

۲ ، ۴ « وزن واژه همسان (فاعلاتن) و متفرعات آن.

۴۲۱- گزینه ۲ : ۲ « بحر هزج با تکرار وزن واژه (مفاعیلن) از بحرهای است که حالت شادی و طرب را همراه دارد.

تشریح سایر ابیات :

۱) « فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (بحر رمل مثنی محذوف)

۳) « فعولن فعولن فعولن فعولن (متقارب مثنی سالم)

۴) « فعولن فعولن فعولن فعل (متقارب مثنی محذوف)

۴۲۲- گزینه ۳ : ۳ « وزن این بیت از تکرار وزن واژه (فاعلاتن = بحر رمل) سروده شده است ، به گونه ای که با سرعت بیشتر و تنیده تری تکرار شده است.

بررسی سایر ابیات :

۱) « مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن مستفعّلن = بحر رجز مثنی سالم

۲» «مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

۴» «فعلاتن مفاعِلن فعلاتن مفاعِلن

۴۲۳- گزینه ۴ : این بیت بر وزن (مستفعِلن = بحر رجز) سروده شده است و این وزن شعر به هنگامه جنگ با صدای مضطرب سروده می شود.

بررسی سایر ابیات :

۱» «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن

۲» «فاعلاتن فاعلاتن فاعِلن

۳» «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل

۴۲۴- گزینه ۳ : این بیت بر وزن (فعولن فعولن فعولن فعل) که معروف به وزن شاهنامه است سروده شده است که بر (بحر متقارب) سروده شده است.

بررسی سایر ابیات :

۱» «فعلاتن مفاعِلن فعِلن

۲» «مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

۳» «مفتعلن مفتعلن فاعِلن

۴۲۵- گزینه ۴

الف» «فاعلاتن $\times 4$ (بحر رمل مثنی سالم)

ب» «فعولن فعولن فعولن فعل (بحر متقارب مثنی محذوف)

ج» «فعلاتن فعلاتن فعِلن

د» «مفاعیلن $\times 4$ (بحر هزج مثنی سالم)

۴۲۶- گزینه ۳ : ج» «مفاعیلن $\times 4$ (هزج مثنی سالم)

تشریح سایر ابیات :

الف» «مفاعِلن فعلاتن مفاعِلن فعلاتن

ب» «مفتعلن $\times 3$

د» «مفاعیلن مفاعیلن فعولن (هزج مسدس محذوف)

۴۲۷- گزینه ۳ : ۳ «فعولن فعولن فعولن (متقارب مثنی سالم)

تشریح سایر ابیات :

۱ «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (رمل مثنی محذوف)

۲ «فعولن فعولن فعل (متقارب مثنی محذوف)

۴ «مفاعیلن مفاعیلن (هزج مسدس محذوف)

۴۲۸- گزینه ۳ : وزن «فعولن فعولن فعولن

تشریح سایر ابیات :

۱ ، ۲ ، ۴ «فعولن فعولن فعولن (بحر متقارب مثنی سالم)

۴۲۹- گزینه ۳

وزن بیت «فاعلاتن فاعلاتن فع لن / فاعلاتن فاعلاتن فع لن / فاعلاتن فاعلاتن

۱ (حذف همزه

۲ (بلند بودن هجای پایان مصراع

۳ (بلند بودن هجای پایان مصراع

۴ (آوردن فاعلاتن به جای فاعلاتن

۵ (حذف همزه

۶ (بلند بودن هجای پایان مصراع

۴۳۰- گزینه ۳ : وزن درست آن « (مفاعیلن مفاعیلن فعولن) ✓

۴۳۱- گزینه ۳ : اشعار نیمایی نیز عروضی است با این تفاوت که چون متشکل از بند هستند، با عدم تساوی طولی مصراع ها مواجهیم.

وزن این شعر شعر نیز از تکرار وزن واژه (مفاعیلن = بحر هزج) درست شده است.

۴۳۲- گزینه ۳ : هر بند این شعر از تکرار وزن واژه (مفاعیلن × ۳) بوجود آمده است.

۴۳۳- گزینه ۲ : ۲ «تکرار (مفعول فاعلات مفاعیلن) ✓

تشریح سایر ابیات :

۱ «تکرار وزن واژه (مفاعیلن) و متفرعات آن.

۳» تکرار وزن واژه (مفاعِلن) و متفرعات آن.

۴» تکرار وزن واژه (فاعِلاتن) و متفرعات آن.

۴۳۴- گزینه ۱ : وزن صورت سوال» فاعِلاتن فاعِلاتن فاعِلن

۲، ۳، ۴» تکرار وزن واژه (فاعِلاتن) ✓

تشریح سایر گزینه ها : ۱» فاعِلات فاعِلن / فاعِلات فاعِلات فاعِلات فع ...

۴۳۵- گزینه ۲ : وزن درست» (تکرار وزن واژه فاعِلاتن)

۴۳۶- گزینه ۳

۴۳۷- گزینه ۳

الف ، ج» تکرار فاعِلاتن

ب ، د» مفعول فاعِلات مفاعِل فاعِلن

۴۳۸- گزینه ۲

الف» فاعِلاتن مفاعِلن فعلن ✓

ج» فاعِلاتن فاعِلاتن فعلن ✓

د» فاعِلاتن فاعِلاتن فعلن ✓

تشریح سایر گزینه ها :

ب» فاعِلاتن فاعِلاتن فاعِلن

ه» مفعول مفاعِلن فعولن

۴۳۹- گزینه ۳

ب» فاعِلاتن فاعِلاتن فاعِلن

د» فاعِلاتن فاعِلاتن فاعِلن

تشریح سایر ابیات :

الف ، ج» فاعِلاتن فاعِلاتن فاعِلاتن

۴۴۰- گزینه ۳ : ۳» مفتعلن مفتعلن فاعِلن

تشریح سایر گزینه ها :

۱ ، ۲ ، ۴ « بر تکرار وزن واژه «فاعلاتن» بحر رمل سروده شده است.

۴۴۱- گزینه ۳ : ۳ « فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

وزن سایر ابیات :

۱ ، ۲ ، ۴ « فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (بحر رمل مثنی محذوف)

۴۴۲- گزینه ۳ : وزن صورت سوال « فاعلین مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (بحر هزج مثنی سالم) ✓

۳ « تکرار وزن واژه (مفاعیلن) بحر هزج. ✓

تشریح سایر ابیات :

۱ « وزن (مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن) و متفرعات آن.

۲ « تکرار وزن واژه (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)

۴ « تکرار وزن واژه (فاعلاتن) و متفرعات آن.

۴۴۳- گزینه ۴

حذف همزه « در بند چهارم (مَ نین) + (دَ رین) + (با) + بند پنجم (خُ تَ تَ پر وا)

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه « هجای سوم در بند پنجم (جُ بو * یی با = مفاعیلن) +

هجای هفتم (لُ ها یی سو = مفاعیلن) + بند آخر هجای ششم (دِ یی دم باش = مفاعیلن)

۴۴۴- گزینه ۲

در بند سوم = بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه هجای چهارم

در بند پنجم = بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه هجای چهارم

در بند ششم = بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه هجای چهارم

۴۴۵- گزینه ۳

(مفاعیلن مفاعیلن فعولن = هزج مسدس محذوف)

۴۴۶- گزینه ۲ : ۲ « مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (هزج مثنی سالم) ✓

تشریح سایر ابیات :

الف «مفاعیل مفاعیل مفاعیل فعولن»

ج «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن (رمل مثنیٰ سالم)»

د «مفاعیلن مفاعیلن فعولن (هزج مسدس محذوف)»

۴۴۷- گزینه ۳ : ۳ «مستفعلن ۴× = (بحر رجز مثنیٰ سالم)»

تشریح سایر ابیات :

۱ «مستفعلن ۳×»

۲ «مفتعلن ۴×»

۴ «مستفعلن فعلن مستفعلن فعلن»

۴۴۸- گزینه ۳ : ۳ (مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن)

۴۴۹- گزینه ۳ : ۳ «مستفعلن ۴× بحر رجز مثنیٰ سالم = فاقد اختیار زبانی»

تشریح سایر گزینه ها :

۱ «مستفعلن ۴× بحر رجز مثنیٰ سالم = دارای اختیار زبانی (بلند تلفظ کردن هجای پنجم + حذف همزه در رکن آخر مصراع اول)

۲ «مفاعیلن ۴× بحر هزج مثنیٰ سالم = دارای اختیار زبانی»

۴ «مفاعیلن ۴× بحر هزج مثنیٰ سالم = فاقد اختیار زبانی»

۴۵۰- گزینه ۴ : وزن «فعولن فعولن فعولن فعل (مقارب مثنیٰ محذوف)» ✓

تشریح سایر ابیات :

۱ «فعولن ۴× (مقارب مثنیٰ سالم)»

۲ «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن»

۳ «فعولن فعولن فعولن فعولن (مقارب مثنیٰ سالم)»

۴۵۱- گزینه ۳ : ۳ «(فعولن فعولن فعولن فعولن = مقارب مثنیٰ سالم)»

(فعولن فعولن فعولن فعولن = مقارب مثنیٰ سالم)

تشریح سایر ابیات :

۱» (فعولن فعولن فعولن = متقارب مثنی سالم)

(فعولن فعولن فعولن فعل = متقارب مثنی محذوف)

۲» (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن = رمل مثنی محذوف)

(فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن = رمل مثنی سالم)

۴» (مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن = هزج مثنی سالم)

(فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن = رمل مثنی سالم)

۴۵۲- گزینه ۲

الف» گفتند که ارزان شود اجناس به بازار / در عاقبت کار

ب» مذهب شاهنشاه ایران ز مذهبها جداست / کار ایران با خداست

ج» پژمرده گلی میان گلشن دیدم / افسرده چو من

۴۵۳- گزینه ۴

الف» مفتعلن مفتعلن / مفتعلن مفتعلن

ب» مستفعلن ۴× = (رجز مثنی سالم)

ج» مفاعیلن ۴× = (هزج مثنی سالم)

د» فعولن ۴× = (مقارب مثنی سالم)

۴۵۴- گزینه ۴

الف» فعولن فعولن فعولن فعل (مقارب مثنی محذوف)

ب» فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (رمل مسدس محذوف)

ج» مفاعیلن مفاعیلن فعولن (هزج مسدس محذوف)

د» فعولن فعولن فعولن فعولن (مقارب مثنی سالم)

۴۵۵- گزینه ۳

الف، ج» فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (رمل مثنی محذوف)

ب» مفاعیلن مفاعیلن فعولن (هزج مسدس محذوف)

د» فءولن فءولن فءولن فءول (مءقارب مءمن مءءوف)

adabiat_ahmadi